

VIII. Türkiye Sektörel Ekonomi Şurası

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ
TOBB

21 Nisan 2015

TOBB Yayın No : 2015/248

TOBB yayın için ayrıntılı bilgi
Yayın Müdürlüğünden alınabilir.

Tel : 0.312 218 20 00
Faks : 0.312 218 20 64
İnternet : www.tobb.org.tr
TOBB yayınlarına tam metin ve ücretsiz olarak internetten ulaşabilirsiniz.

Tasarım ve Basım: AYDOĞDU OFSET MATBAACILIK AMBALAJ SAN. VE TİC.LTD. ŞTİ.
İvedik Organize Sanayi Ağaç İşleri Sanayi Sitesi 21. Cad. 1366. Sok. (598)
Sok. No:20 Yenimahalle - Ankara
Tel: 0.312 395 81 44

İÇİNDEKİLER

Kısaltmalar 5
Kadın Girişimciler Kurulu 7
Genç Girişimciler Kurulu 11
Türkiye Girişim Sermayesi Meclisi 15
Türkiye İklimlendirme Meclisi 19
Türkiye Kimya Sanayi Meclisi 23
Türkiye Tekstil Sanayi Meclisi 27
Türkiye Konfeksiyon ve Hazır Giyim Sanayi Meclisi 31
Türkiye Dayanıklı Tüketim Malları Meclisi 37
Türkiye Perakendecilik Meclisi 41
Türkiye Seyahat Acentaları ve Rehberler Meclisi 45
Türkiye Turizm Meclisi 49
Türkiye Uluslararası Müteahhitlik Hizmetleri Meclisi 53
Türkiye İnşaat Müteahhitleri Meclisi 59
Türkiye Sıvılaştırılmış Likit Petrol Gazı (LPG) Meclisi 65
Türkiye Doğalgaz Meclisi 69
Türkiye Petrol ve Petrol Ürünleri Sanayi Meclisi 73
Türkiye Enerji Meclisi 77
Türkiye Fuarcılık Meclisi 81
Türkiye Seramik ve Refrakter Sanayi Meclisi 85
Türkiye Madencilik Meclisi 89
Türkiye Kağıt ve Kağıt Ürünleri Meclisi 93
Türkiye Ambalaj Meclisi 97
Türkiye Döküm Sanayi Meclisi 101
Türkiye Demir ve Demirdışı Metaller Meclisi 105
Türkiye Serbest Bölgeler Meclisi 109
Türkiye Savunma Sanayi Meclisi 113
Türkiye Mobilya Ürünleri Meclisi 117
Türkiye Orman Ürünleri Meclisi 121
Türkiye İçecek Sanayi Meclisi 125
Türkiye Gıda Sanayi Meclisi 129
Türkiye Otomotiv Yan Sanayi Meclisi 133
Türkiye Otomotiv Ticaret Meclisi 137
Türkiye Otomotiv Sanayi Meclisi 141
Türkiye Kozmetik ve Temizlik Ürünleri Sanayi Meclisi 145
Türkiye Sağlık Kurumları Meclisi 149
Türkiye Medikal Meclisi 153
Türkiye İlaç Sanayi Meclisi 157
Türkiye Özel Güvenlik Hizmetleri Meclisi 161

Türkiye Sivil Havacılık Meclisi 165
Türkiye Karayolu Yolcu Taşımacıları Meclisi 169
Türkiye Ulaştırma ve Lojistik Meclisi 173
Türkiye Denizcilik Meclisi 177
Türkiye Bilgisayar ve İletişim Teknolojileri Meclisi 181
Türkiye Bilgisayar Yazılımı Meclisi 185
Türkiye Telekomünikasyon Meclisi 189
Türkiye Patent ve Marka Vekilleri Meclisi 193
Türkiye Makine ve Teçhizat İmalatı Meclisi 197
Türkiye Kuyumculuk Sanayi Meclisi 201
Türkiye Tarım Meclisi 203
Türkiye Hayvancılık Meclisi 207
Türkiye Deri ve Deri Ürünleri Sanayi Meclisi 211
Türkiye Toprak Sanayi Meclisi 215
Türkiye Yükseköğretim Meclisi 219
Türkiye Eğitim Meclisi 223
Türkiye Teknik Müşavirlik Meclisi 227
Sigorta Acenteleri İcra Komitesi 231
Sigorta Eksperleri İcra Komitesi 235
Türkiye Sermaye Piyasası Meclisi 239
Türkiye Çimento ve Çimento Ürünleri Meclisi 245
Türkiye Cam ve Cam Ürünleri Sanayi Meclisi 249
Türkiye Medya ve İletişim Meclis 253
İndeks 257

KISALTMALAR

Kurumların Kısaltmaları

BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BİST	Borsa İstanbul
BOTAŞ	Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.
DTÖ	Dünya Ticaret Örgütü
EPDK	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
Eximbank	Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KİK	Kamu İhale Kurumu
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
MKK	Merkezi Kayıt Kuruluşu
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
RTÜK	Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
SPK	Sermaye Piyasası Kurulu
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TCDD	Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları
TİB	Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı
TOKİ	Toplu Konut İdaresi Başkanlığı
TPE	Türk Patent Enstitüsü
TPAO	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı
TRT	Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
TSE	Türk Standartları Enstitüsü
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
YÖK	Yükseköğretim Kurulu

Diğer Kısaltmalar

AEEE	Atık Elektrik Elektronik Eşyalar
Ar-Ge	Araştırma-Geliştirme
BSMV	Banka Sigorta Muameleleri Vergisi
BKS	Bireysel Katılım Sermayesi
BKY	Bireysel Katılım Yatırımı
CIF	Mal bedeli, sigorta ve navlun (Cost, insurance and freight)
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
DİR	Dahilde İşleme Rejimi
DİİB	Dahilde İşleme İzin Belgesi
DFİF	Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu
DKO	Döviz Kullanım Oranı
FATCA	Yabancı Hesaplar Vergi Uyum Kanunu
GDT	Geri Dönüşüm Tesisleri
GİTES	Girdi Tedarik Stratejisi
GTİP	Türk Gümrük Tarife Cetveli
GTS	Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi
İFM	İstanbul Finans Merkezi
MTSK	Motorlu Taşıt Sürücü Kursları
MTV	Motorlu Taşıtlar Vergisi
NACE	Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NBŞ	Nişasta Bazlı Şekerler
PGD	Piyasa Gözetimi ve Denetimi
STA	Serbest Ticaret Anlaşması
TTK	Türk Ticaret Kanunu
Ür-Ge	Ürün Geliştirme
YNÖKC	Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz

TOBB KADIN GİRİŞİMCİLER KURULU

Hedef 1

Kamu alımlarında kadın girişimcilere avantaj sağlanması

Açıklama

Kamu alımlarında yerli malına %15 fiyat avantajı sağlayan düzenleme yasalaşmış, böylece yerli firmalara, ithal ürünler karşısında rekabet şansı tanınmıştır. Ülkemizde kadın girişimciliği uzun yıllar ihmal edilmiştir. Doğal olarak kadınlarımız tarafından kurulan şirketler nispeten daha genç şirketlerdir. Bu durum kadın girişimcilerin piyasada rekabet sıkıntısına neden olmaktadır. Bu rekabet dezavantajı ABD'nin bazı eyaletlerde uygulanan kamu alımları mekanizması ile azaltılabilmiştir. Şöyle ki; bu eyaletlerde kamu alımlarında, kadın girişimcilerin kurduğu şirketlere fiyat avantajı sağlanmakta, hatta kamu alımlarının belirli bir oranının kadın girişimcilerden yapılmasıyla ilgili kota uygulanmaktadır. Kamu kurumları en az bu kota miktarı kadar alımı kadın girişimcilerin şirketlerinden yapmak zorundadır.

Çözüm Önerisi

- Kadın girişimcilerin rekabet imkanını arttırmak ve yeni kadın girişimcileri teşvik etmek amacıyla ABD'de de uygulunun sistemin detayları ülkemizde de kurgulanmalı
- Kamu alımlarında kadın girişimcilere % 15 fiyat avantajı sağlanmalı,
- Kota uygulaması hayata geçirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Hedef 2

Kadınların finansmana erişiminin kolaylaştırılması

Açıklama

Ülkemizdeki mal varlıkları çoğunlukla erkeklerin üzerine kayıtlıdır. Kadınların çoğunlukla şahsi mal varlığının olmaması veya yetersiz olması nedeni ile teminat verememesi finansmana ulaşımı güçleşmektedir.

Çözüm Önerisi

- KOSGEB'in KOBİ'lere verdiği destek kredilerinin içinden bir limit ayrılarak, kadın girişimcilere ait KOBİ'lere kullandırılmalı,
- Bankaların kadın girişimcilere kredi vermelerini teşvik edecek ve kolaylaştıracak mekanizmalar geliştirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, BDDK

Hedef 3

Girişimciler için "ikinci şans" düzenlemelerinin yapılması

Açıklama

Türkiye'de girişimciliğin önündeki en büyük engellerden biri, bir defa mali sıkıntıya düşen yeni girişimcilere, bütün kapıların kapanması, durumunu düzeltme imkanı bırakılmamasıdır. Girişimci bir kere sıkıntıya girdiğinde devlet destekleri, banka kredileri ve teminat imkanlarına erişmesi imkansız hale gelmekte, yani ikinci şans verilmemektedir. Bu durum daha sonra başarılı olabilecek pek çok girişimin erken aşamada yok olmasına neden olmaktadır. Halbuki AB'de sıkıntıya giren yeni girişimcilerin iş hayatına devam edebilmeleri için "ikinci şans (second chance)" kapsamında pek çok ayrı program vardır.

Çözüm Önerisi

AB örnekleri incelenerek benzer mekanizmalar ülkemizdeki girişimciler için de uygulanmalı, buna uygun teşvik mekanizmaları geliştirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı

Hedef 4

Kadınların iş hayatına katılımını artırmak için ekonomik ve sosyal içerikli strateji oluşturulması

Açıklama

Son yıllardaki kadın odaklı bazı yasal düzenlemeler yapılmasına rağmen, ülkemizin sosyal yapısı ve sahada karşılaşılan zorluklar nedeniyle kadın girişimciliği ve kadın istihdamı yeterli seviyeye çıkamamıştır.

Çözüm Önerisi

- Bölgesel Kalkınma Ajansları kadın sorunlarına eğilerek, proje kabullerinde kadın girişimciliği ile ilgili projelere özellikle kaynak aktarılmalı,
- Ar-Ge ve inovasyon teşviklerinde kadın girişimciye öncelik sağlanmalıdır,
- Kadın istihdamının arttırılması için kreş veya bakıcı giderleri, aile ve sosyal yardım sigortası adı altında devletçe karşılanmalı ve okullarda tam gün eğitim yaygınlaştırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Kalkınma Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

Hedef 5

Devlet nezdinde kadın girişimciliğinin geliştirilmesi ile ilgili stratejilerin tamamını koordine edecek tek ve bütüncül bir yapı oluşturulması

Açıklama

Bugüne kadar kadın girişimciliğini desteklemek üzere yürütülen çalışmalar; eğitim programları, sivil toplum çalışmaları, farklı kuruluşların kredi paketleri gibi münferit girişimlerden öteye gitmemiştir. Bu programlar bütüncül bir politika halinde uygulanmadığı için etkileri sınırlı olmuş, harcanan emek ve kaynak verimli kullanılamamıştır.

Çözüm Önerisi

- Kadın girişimciliğini geliştirmek için uygulanacak stratejinin oluşturulması ve bu stratejiye uygun programların eşgüdümlü uygulanabilmesi için, kadın girişimcilik destekleri konusunda yetkili bir yapı oluşturulmalı,
- Bu yapı içinde kamu-özel sektör işbirliği de kurumsal bir hale getirilmeli, atılacak adımlarda TOBB Kadın Girişimciler Kurulu'nun da içinde olduğu strateji grubu oluşturulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Kalkınma Bakanlığı

TOBB GENÇ GİRİŞİMCİLER KURULU

Hedef 1

Ülkemizde girişimcilik ile ilgili tüm çalışmaların tek elden planlanıp icra edilmesi için Girişimcilik ve İnovasyon Bakanlığı'nın kurulması

Açıklama

Türkiye'de girişimcilik ile ilgili çalışmalar birçok bakanlığın ilgi alanına girmektedir. Geçmişte Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı farklı alanlarda girişimciliği destekleyici çalışmalar yapmışlardır.

Çözüm Önerisi

- Girişimcilik kültürünün ve ortamının geliştirilmesi ve girişimciliğin yaygınlaştırılması için yeni stratejiler ve politikalar belirlenmeli,
- Girişimciliği engelleyen unsurlar giderilmeli, ileri teknoloji ve yüksek katma değer yaratan girişim faaliyetleri özendirilmeli, bunların yanı sıra örgün ve yaygın eğitim düzeyinde girişimcilik eğitimleri yaygınlaştırılmalı ve girişimciliğin teşvikine yönelik ödül mekanizmaları geliştirilmeli,
- Girişimciliğe ilişkin teşvik, destek ve paydaşların bilgilerinin güncel olarak tutulduğu bir portal hazırlanmalı, bu portal ve bütün çalışmalar yeni kurulacak Girişimcilik ve İnovasyon Bakanlığı tarafından yönetilmelidir.

İlgili Kurumlar

Başbakanlık

Hedef 2

"Girişimci Toplum"a dönüşüm stratejisinin oluşturulması

Açıklama

Girişimciliği geliştirmenin temel şartı toplumun girişimciliği benimsemesidir. Girişimci topluma dönüşümü tetiklemek amacıyla sosyal ve kurumsal girişimcilik farkındalığının kuvvetlendirilmesi ve sosyal girişimciliğin yaygınlaştırılması ve itibarının artırılması gereklidir.

Çözüm Önerisi

- Uzun vadeli bir iletişim stratejisi ve planı hazırlanmalı ve bu plan profesyonel destek alınarak uygulanmalı,
- Medyanın girişimci topluma dönüşümde aktif rol alması sağlanmalı, televizyon kanallarındaki kamu spotlarında girişimcilik kültürünün tanıtımı yapılmalı,
- Girişimci rol modellerin ödüllendirilmesi ve tanıtılmasına yönelik uygulamalara devam edilmeli,
- Sosyal girişimcilik konusunda düzenleyici etki analizi yapılmalı ve etki analizi

sonuçları çerçevesinde sosyal girişimciliği kolaylaştıracak ve teşvik edecek yasal düzenlemeler hayata geçirilmeli,

- Üniversitelerin basın, yayın ve halkla ilişkiler vb. bölümlerinde girişimcilik okuryazarlığı ile ilgili çalışmalar yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı

Hedef 3

Liselerde ve yükseköğretimde öğrencilerin girişimcilik algılarının ve yetkinliklerinin güçlendirilmesi

Açıklama

Girişimcilik genç yaşta aşılanan bir kültürdür. Gençlerine girişimcilik kültürü ve yetenekleri aşılanan ülkeler bu alanda daha başarılıdır. Ülkemizde fırsatları tespit eden, kavramsal boyuttan uygulamaya rahat ve hızlı şekilde geçebilen, risk alan, problem çözme yetkinliklerine sahip bireylerin yetiştirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu özellikleri taşıyan bireyler kalkınmaya sadece girişimci olarak değil, bürokrat, profesyonel yönetici, işçi ve çiftçi olarak da katkı verecektir.

Çözüm Önerisi

- Devlet-üniversite-öğrenci-STK-işveren katkıları ile uzun soluklu ve zengin içerikli bir yetkinlik geliştirme programı hazırlanmalı ve bu program tüm lise ve üniversite öğrencilerine verilmeli,
- Girişimcilik konusunun kapsamlı olarak işleneceği, içeriğinde; oryantasyon, sektörel çözümler zinciri, stajlar ve profesyonel gelişim olan "Profesyonel Gelişim Modeli" hazırlanmalı,
- İlköğretim ve ortaöğretim okullarında girişimcilik algısı ile ilgili araştırma yapılmalı,
- Girişimci dostu müfredat projesi uygulanmalı,
- İhtiyaç analizlerinin yapılarak, öğretmenler için "eğiticilerin eğitimi" programı hazırlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Milli Eğitim Bakanlığı, YÖK

Hedef 4

Belirlenecek girişimcilik bölgelerinde Kalkınma Ajansları ve yerel yönetimlerle, Girişimcilik & İnovasyon Merkezlerinin kurulması

Açıklama

Bölgesel kalkınmayı destekleyici; toplumsal, sosyal ve ekonomik değer sağlayan; kentlerin marka değerini güçlendirecek; yaratıcılık ve yenilikçiliğin ticarileşmesini destekleyecek;

ekonomik sistemin dışında kalmış dezavantajlı grupları yeni istihdam fırsatları yaratarak sisteme entegre edebilen ve etkin girişim için bölgesel çekim merkezleri geliştirilebilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu merkezler girişimcilerin gelişimini destekleyeceği gibi bölgesel girişimcilik ekosistemlerinin yapılandırılması ve etkinleştirilmesini de sağlayacaktır.

Çözüm Önerisi

- Bölgesel Girişimcilik ve İnovasyon Merkezlerinin kurulmalı,
- Bölgelerde girişimcilik algı ve kültürü geliştirilmeli, bilgiye erişim kolaylaştırılmalı; yenilikçi, yaratıcı etkin girişimcilerin gelişimini destekleyici nitelikte insan kaynağı geliştirilmeli; yeni girişimciler mentör ve yatırımcılarla bir araya getirilerek finansmana erişim kolaylaştırılmalı, bölgesel melek yatırım ağı ve mentör havuzu kurulmalı,
- Kamu – özel sektör işbirliği ile çekirdek aşama fonu kurulmalı, yerel fonlar, şirketlerle girişimcileri buluşturan faaliyetler, bölgesel / küresel yarışmalar gerçekleştirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı

Hedef 5

Yüksek teknoloji alanlarında yurtdışında iş yapan nitelikli çalışan ve girişimcilerin çekilmesi

Açıklama

Teknoloji atılımı yapmanın en hızlı yolu bu alandaki şirketleri satın almak, yatırımcıları ve bu alanda çalışan nitelikli iş gücünün ülkeye yerleşimini sağlamaktır. Bu nedenle Türkiye'de ciddi bir tersine göç politikası değişikliğine ihtiyaç vardır. Dünyada gerek Kanada, ABD, Danimarka gibi ülkelerde, gerekse Şili gibi yükselen piyasa ekonomilerinde kalifiye göçmen ve girişimcileri çekebilmek için yasalar ve programlar tasarlamıştır.

Çözüm Önerisi

- Türkiye'deki üniversitelerden mezun yabancı öğrencilerin uzun süreli çalışma ve oturma izni almaları kolaylaştırılmalı,
- Süreli çalışma izini alan yabancıların kalıcı oturma izni almaları, gerekli asgari ikamet sürelerinin kısaltılması suretiyle kolaylaştırılmalı,
- Göç Politikaları Kuruluna özel sektör ve üniversite temsilcileri dâhil edilmeli, bilişim sektörünü temsil eden üye bulundurulmalı,
- İnovatif alanlarda Türkiye'de iş kurarak istihdam ve gelir yaratacak yabancılara sermaye veya iş teklifi alma şartı aranmadan oturma izni verilmeli, iki senelik süre sonunda; en az 5 Türk vatandaşına iş sağlayıp, yerli bir yatırımcıdan en az 100 bin dolar yatırım çekip,100 bin dolar ciroya ulaştıkları takdirde oturma izinleri kalıcı hale getirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

TÜRKİYE GİRİŞİM SERMAYESİ MECLİSİ

Faaliyet gösteren girişim sermayesi fonu sayısı *(Forbes, Sektör Kaynakları - 2014)*	64
Melek yatırımcı ağı sayısı *(Startups.watch, Hazine Müsteşarlığı - 2014)*	5

Erken aşama yatırım sayısı *(Startups.watch - 2014)*	44
İleri aşama yatırım sayısı *(Ernst&Young M&A report - 2013)*	74

Toplam yatırım tutarı *Ernst&Young M&A report - 2013) (milyon $)*	503

Sorun 1

Üniversite temelli girişimciliğin zayıf olması

Açıklama

İnovasyon tabanlı yeni girişimlerin en önemli kaynaklarından biri üniversitelerdir. Üniversitelerden çıkacak girişimleri, bilimsel araştırmalardan kaynaklanan buluşların ticarileştirilmesi (teknoloji transferi) ve üniversitenin yetiştirdiği insan kaynağının inovasyon tabanlı iş geliştirmesi olarak ikiye ayırmak mümkündür.

Çözüm Önerisi

- Kamu üniversitelerindeki girişimcilik temelini artıracak olan TÜBİTAK 1513 Teknoloji Transfer Ofisleri Destekleme Programı'nın etkin hale gelmesi için Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin yürürlüğe girmesi sağlanmalı,
- Üniversitelerin, üniversitedeki araştırmalarından çıkan patentlerin gelirlerinden faydalanması sağlanmalı ve üniversite öğretim üyelerinin teknopark dışında şirket kurmaları serbest bırakılmalı,
- TÜBİTAK tarafından Teknoloji Transfer Ofisi ve Hızlandırıcıları vasıtasıyla başlatılan destek çalışmalarının uzun erimli politikalar çerçevesinde özendirilerek devamlılığı ve çeşitliliği sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK, YÖK

Sorun 2

Bireysel Katılım Sermayesi (BKS) sisteminin yaygınlaşmasının önündeki engeller

Açıklama

2013 yılında yürürlüğe giren BKS sistemi diğer mevzuattan kaynaklanan engeller nedeniyle yavaş gelişmektedir. Sistem henüz Anadolu'ya yaygınlaşamamıştır.

Çözüm Önerisi

- BKS sisteminden beyanname vermeyen ücretli gerçek kişilerin faydalanması için gerekli mevzuat düzenlemesi yapılmalı,
- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nda anonim şirketlere yapılan uzun vadeli yatırımlardaki mevcut vergi avantajları kaldırılmamal**ı,**
- Bireysel Katılım Yatırımcıları (BKY) ile yurt içinde ya da yurt dışında yerleşik girişim sermayesi fon veya ortaklıklarını veya bunları yöneten portföy yönetim şirketlerini temsilen şirketlerin yönetim kurullarında görev alan üyelerin, şirketin kamuya olan borçlarından sadece şahıslarının veya temsil ettikleri fonların, şirkete koydukları sermaye oranında ve belirlenen bir üst sınır dahilinde sorumlu olmaları temin edilmeli,

- 2014 yılı içerisinde Hazine Müsteşarlığı, TOBB ve Borsa İstanbul Özel Pazar tarafından gerçekleştirilen BKS sisteminin Anadolu'da tanıtımı organizasyonları vergi teşviki ön planda tutularak devam ettirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Sorun 3

Girişim sermayesi fon yöneticilerinin Türkiye'ye çekilmesine ilişkin mevzuat engelleri

Açıklama

SPK'nın mevzuatındaki değişiklikler, girişim sermayesi fonlarına küresel standartlarda bir hukuki altyapı sağlayarak, girişim sermayesi fonlarının hukuken Türkiye'de yerleşik olarak kurulabilmelerini cazip hale getirmiştir. Ancak bundan daha da önemlisi, fonların yönetim merkezlerinin Türkiye'de kurulmasıdır. Bu, İstanbul Finans Merkezi projesinin de önemli bir ayağını oluşturmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Yatırımlardan çıkış bedeli üzerinden fon yöneticilerine ödenen performans ücretlerinin vergilendirilmesiyle ilgili esaslar ve oranlar uluslararası uygulamalarla paralel hale getirilmeli,
- Doğası gereği fazla sayıda şirket alım satımı yapan girişim sermayesi fon ve ortaklıklarının, şirket satın alma işlemlerinde damga vergisi ödemelerine, vergilendirmede yatay eşitlik ilkesi gözetilerek kolaylık sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, SPK

Sorun 4

Bireysel Katılım Yatırımcısı (BKY) ve girişim sermayesi fonlarının BİST Gelişen İşletmeler Piyasasında kote olan yatırımlardan halka arz yoluyla çıkış yapılamaması

Açıklama

BKY'ler ve girişim sermayesi fonları yatırımlarını, hisselerini belirli bir süre sonunda satmak suretiyle kazanç elde etmek amacıyla yapmaktadır. Bu satışın yaygın yollarından biri olan halka arz ülkemizde küçük ve genç şirketler için kolay olmamaktadır. Borsa İstanbul içinde büyüyen şirketlerin halka arzı için kurulan Gelişen İşletmeler Piyasası bu nedenle önem arz etmektedir ancak BKY'ler veya girişim sermayesi fonları bu piyasada yatırımlarından halka arz sırasında çıkış yapamamaktadır.

Çözüm Önerisi

BİST Ulusal Pazar'da olduğu gibi BİST Gelişen İşletmeler Piyasası'nda kote olan şirketlerde BKY'lerin ve yurtiçinde ya da yurtdışında yerleşik girişim sermayesi fon ve ortaklıklarının şirket halka açılmadan önce satın aldıkları hisselerinin tamamının ya da kısmi satışına izin veren düzenlemeler yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Hazine Müsteşarlığı, SPK, BİST

Sorun 5

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK)'nın yeni girişimler için küresel ölçüde standart bazı hukuki usulleri içermemesi

Açıklama

Türk Ticaret Kanunu'nu (TTK) küresel ölçüde uygulanan bazı usulleri içermemekte, bazı hukuki düzenlemelere ilişkin olaraksa uygulamaya dair belirsizlikler veya vergi başta olmak üzere diğer mevzuattan kaynaklanan sıkıntılar bulunmaktadır. İhtiyacı duyulan düzenlemeler arasında,

- Çoğunluk hisse sahibinin hisselerini satması durumunda azınlık hisse sahiplerine satma zorunluluğu ya da satma hakkı,
- Yatırımcının %10'un üzerindeki hisselerini şirketin kendisine satma hakkı,
- Şirket çalışanlarına verilecek opsiyonlara dair TTK ve vergi mevzuatındaki uygulamanın netleştirilmesi sayılabilir.

Çözüm Önerisi

Ticaret hukukumuzda küresel ölçekte girişimciliği geliştiren normların hangilerinin eksik olduğunun hem mevzuat hem de uygulama düzeyinde haritalandırılması için Hazine Müsteşarlığı tarafından profesyonel bir danışmanlık çalışması yaptırılmalı, sonuçlar YOİKK gündemine taşınmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı

TÜRKİYE İKLİMLENDİRME MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	45
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	58
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	65
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	65
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 78,9

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	14
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	10
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	20
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	10

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	4,5
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	5,3

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Almanya	1,7
2. İngiltere	1,2
3. Fransa	0,8

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 1,3

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	14
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	9
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	3

Sorun 1

ÖTV uygulamalarındaki dengesizliğin haksız rekabete yol açması

Açıklama

Soğutma ve nemlendirme yapabilen klima santralleri ÖTV'ye tabi olurken, aynı nitelikteki benzer cihaz, ısıtma/havalandırma santrali adı altında satılması halinde ÖTV'ye tabi olmamaktadır. Bunun yanı sıra gıda güvenliğini ve muhafazasını sağlayan ticari buz dolapları, şofben, termosifon ve kombilerde de benzer durum haksız rekabete sebep olacak şekilde faturalamaya ve ÖTV kaçağına sebep olmakta, dürüst çalışan firmaların rekabet imkanını engellemektedir.

Çözüm Önerisi

Klima santrali ve fan-coil ticari buzdolapları, şofben, kombi ve termosifon cihazlarındaki farklı uygulama kaldırılarak ÖTV oranları eşitlenmelidir.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı

Sorun 2

Dahilde İşleme İzin Belgesi (DİİB) kapsamındaki alımların ithalatı teşvik edici olması

Açıklama

DİİB kapsamında, şirketler ihraç edecekleri ürünlerin üretiminde kullanılacak malzemeleri ithal etmek yerine yurtiçinden temin ettikleri takdirde;

- 3065 sayılı KDV Kanunu'nun geçici 18. maddesine göre alım yapılması,
- Yeminli mali müşavir raporu alınması,
- İmalatçı firmanın yine imalatçı firmadan ihraç kayıtlı olarak satın alma zorunluluğu,
- İhracat öncesi alım yapma mecburiyeti, aranmaktadır.

Ancak, bu malzemeler ithal edildiğinde, yukarıda sıralanan unsurların tamamından muaf olunmaktadır. DİİB kapsamında yapılan ithalatın önemli bir kısmının yerli üreticiden uygun şartlarda sağlanması imkanı bulunmaktadır.

Çözüm Önerisi

Yurt içinden, ihraç edecekleri ürünlerin üretiminde kullanılacak malzemelerin temin şartları, DİİB kapsamında yapılan alımlarla eşit koşullara getirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı

Sorun 3

Enerji verimliliği uygulamalarının yetersiz olması

Açıklama

Enerjinin önemli bir bölümünü iklimlendirme sektörü tarafından üretilen cihazlar tüketmektedir. Binaların yalıtımı yetersiz ve cihazların verimliliği düşüktür. Ayrıca, baca gazlarından faydalanılamamaktadır.

Çözüm Önerisi

- Enerjinin etkin kullanımı ve enerji yoğunluğunun düşürülmesi için çalışma yapılmalı,
- Bina yalıtım kalitesi artırılmalı,
- Enerji dostu binalar teşvik edilmeli,
- Mevcut tesislerin verimli enerji kullanımına yönelik projeleri desteklenmeli,
- Yüksek verimli cihazların imalatı, atık enerjilerin geri kazanılması ve yenilenebilir enerji teşvik edilmeli,
- Yapılacak olan teşviklerde özellikle yerli üretim ön planda tutulmalı,
- Enerji verimliliği uygulamaları, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı arasında eşgüdüm içerisinde yürütülmelidir.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sorun 4

Kamu alımlarında yerli ürünün yeteri kadar tercih edilmemesi

Açıklama

Kamu idarelerince açılan ihalelerde yerli firmalardan önceki kamu alımlarından referans talep edilmekte olup, yurtdışında gerçekleştirilen işlere ilişkin sunulan referanslar kabul edilmemektedir. Bu kriter, sektörün ihalelere girişini ve kamu alımlarında yerli ürün tercih edilmesini engellemektedir.

Çözüm Önerisi

- Ürünlerin yurt içinde üretimlerinin yapılıp yapılmadığı araştırılarak üretimi gerçekleştirilen ürünlerin yurt içinden tedariki teşvik edilmeli,
- İhalelerde, yerli malı tercihinin oluşmasına yönelik bağlayıcı hükümler getirilmeli ve ihale ile alım yapan kurumlarda, yerli malı tercihine yönelik farkındalık çalışmaları yürütülmeli,
- Yerli malı ürün kullanımını teşvik eden düzenlemelerin yapım işleri ihalelerini de kapsaması sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

KİK, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sorun 5

Altyapı eksikliği

Açıklama

2023 yılında 500 milyar Dolar ihracat hedefine ulaşmak için altyapı çalışmalarına ihtiyaç bulunmaktadır.

Çözüm Önerisi

Konulan ihracat hedefi için;

- Anadolu'dan limanlara kolay ulaşım imkanı sağlanmalı,
- Gümrükler ve İlgili Kurumlarların vezneleri vardiyalı çalışmalı ve fazla mesai ücretleri ihracatçıdan alınmamalıdır.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

TÜRKİYE KİMYA SANAYİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	24
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	49
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	11
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	12
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	%75,0

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	25
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	3
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	12
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	5

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	15,5
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	40,0

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Mısır	1,4
2. Almanya	1,3
3. Irak	1,2

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 2,2
İmalat sanayideki net satışlar içinde sektörün payı *(Girişimci Bilgi Sistemi - 2013)*	% 10,4

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	79
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	30
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	3

Sorun 1

Ara girdi ithalatından kaynaklanan dışa bağımlılık nedeniyle sektörün rekabet gücünün azalması

Açıklama

Kimya sektöründeki dışa bağımlılığın azaltılması ancak yerli hammadde ve doğal kaynaklarımızın ara girdi olarak kullanılması ile mümkündür. Madenlerimizin mineral olarak kullanımı değil, işlenerek ihracatı tercih ve teşvik edilmelidir. Özellikle ülkemizdeki toryum rezervlerinin çok yüksek olması, ülkemizin enerji açığını kolayca giderebilecektir. Bu nedenle konu ivedilikle değerlendirilmelidir.

Çözüm Önerisi

- Kimya sektöründe ara girdi ithalatını azaltmak üzere Kimya Sanayi Strateji Belgesi'nde öngörülen eylem planları uygulanmasında sorumlu kurumlar eşgüdüm içinde çalışmalı,
- Yatay entegrasyonu arttırmak üzere "Chemport Projesi" örneğinde olduğu gibi kümelenme modeline geçilmeli,
- Sektörel gelişmeyi artıracak teknoloji kullanımı için KOBİ'lerin yanı sıra ana kimyasal girdilerin üretileceği, yatırım büyüklüğü 50 milyon Doların üzerinde olan entegre tesislerin kurulması için yerli ve yabancı yatırımcılara gerekli ek teşvikler proje bazında tetkik edilerek verilmelidir.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sorun 2

Yatırım ortamının istenilen ölçüde iyileştirilememesi ve kimya sanayinin yerleşim sorunu

Açıklama

Kimya sanayinin sürdürülebilir rekabetçiliği sağlayabilmesi ve strateji planlarındaki hedeflere ulaşabilmesi için önemli ölçüde yatırıma ihtiyacı vardır.

Çözüm Önerisi

- Kimya sanayi yatırımının teşviki için yerleşim sorunları çözülmeli ve YOİKK çalışmaları sonuçlandırılmalı,
- Altyapı ile lojistik imkanları uygun olan ve üzerinde kurulu sanayi tesisleri bulunan alan-

larda, özellikle petrokimya, sıvı kimyasal depolama ve enerji sektörlerinde yapılacak yatırımlar özendirilmeli ve kümelenme modelinin desteklenmesi için özel sektörle işbirliği içerisinde, Özel Enerji ve Endüstri Bölgeleri kurulmalı,

- Marmara Bölgesinde katma değeri yüksek ara girdi kimyasallarının üretimi için Kimya İhtisas Endüstri Bölgesi (Chemport) faaliyete geçirilmeli, bölge kamulaştırılmalı ve girişimcilere 30 yıllık süre ile kiralanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı

Sorun 3

Tüketim kimyasallarında kayıt dışı ile mücadelede yaşanan sorunlar

Açıklama

Kimya sektöründe, tüketim kimyasallarında halen %30-35 olan kayıt dışılık ve gerekli kurallara uymayan kuruluşlar tüketici sağlığını ve çevreyi tehdit etmekte, kayıt içindeki firmaların rekabet gücünü olumsuz etkilemektedir.

Çözüm Önerisi

- Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetimi Strateji Belgesi'nde yer alan denetleme ekiplerinin teknik eğitimleri sağlanmalı,
- Saha denetimleri aktifleştirilmeli ve artırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Sağlık Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Sorun 4

Girdi Tedarik Stratejisi'nin (GİTES) yeterli düzeyde uygulanamaması

Açıklama

GİTES'te, Ekonomi Bakanlığının kimya sanayi özelinde çalışmalarını sürdürdüğü eylemlerin uygulanması cari açığın azaltılması için son derece önemlidir.

Çözüm Önerisi

- GİTES çalışmaları kapsamında, sanayinin temel girdilerini sağlayan sektörde hammadde ve ara girdiler yerli olarak üretilebilmeli, imalat sanayi tedarik zincirinde katma değeri yüksek kimyasallardan üretim yapılmalı ve bu tür üretimler özellikle teşvik edilmeli,

- Öncelikli olarak üretilmesi gerekli 10 kimyasal ile ilgili Sektör Meclisimiz tarafından yapılan ve ilgili mercilere sunulan çalışma dikkate alınmalı,
- Ar-Ge kültürünün yaygınlaşması için beşeri sermaye orta ve uzun vadede öncelikli olarak geliştirilmeli ve özellikle Ar-Ge faaliyetlerindeki gereksiz maliyet arttırıcı unsurlar giderilmeli,
- Kimya sanayinin %40 oranında hammaddesi olan ham petrol fiyatındaki önemli düşüşün sağladığı fırsat iyi değerlendirilerek petrokimyasallarda kümelenme gerçekleştirilmeli ve türev ürün geliştirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, TÜBİTAK

Sorun 5

AB uyum çalışmaları çerçevesinde mevzuat değişikliklerinin gerektirdiği altyapı koşullarının ve beşeri sermayenin yetersizliği

Açıklama

AB uyum müzakereleri sürerken, özellikle teknik mevzuatın gerektirdiği altyapı ve sistemlerdeki eksikliğin giderilmesi son derece önemlidir. Bu itibarla, insan sağlığı, çevrenin korunması ve işyeri güvenliğine bakış açısının ortak bir şekilde yönlendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Mevzuat değişiklikleri öncesinde, düzenleyici etki analizleri hazırlanmalı ve uygulamada çıkabilecek sorunlara önceden tedbir alınmalı,
- Çevre standartlarına uyum konusunda yeterli bilgilendirme uygulamalı olarak yapılmalı, denetimler öncelikle eğitim amaçlı olmalı ve gerekli altyapı hazırlanmalı,
- Mevzuat uyumu için sanayicilere özel teşvik verilmeli ve düşük faizli kredilerin tahsisi sağlanmalıdır

İlgili Kurumlar

AB Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

TÜRKİYE TEKSTİL SANAYİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	33
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	15
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	11
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	7
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 80,0

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	11
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	4
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	10
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	6

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	15,4
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	5,9

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Almanya	1,7
2. İngiltere	1,1
3. İtalya	1,0

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 1,0
İmalat sanayideki net satışlar içinde sektörün payı *(Girişimci Bilgi Sistemi - 2013)*	% 8,4

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	102
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	20
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	3

Sorun 1

Türkiye'de pamuk üretiminin yeterli düzeyde olmaması

Açıklama

Ülkemizin dünyanın ender ekim havzalarına sahip olmasına rağmen sektörün ana girdisi olan pamuğun yarısından fazlası ithal edilmekte ve milyarlarca döviz kaybına sebep olmaktadır.

Çözüm Önerisi

ABD, Brezilya, Pakistan, Hindistan ve AB'de pamuğa verilen üst düzey önem ve teşvik uygulamaları örnekleri dikkatle incelenerek yeterli ekim havzalarına sahip ülkemizde pamuk üretiminin arttırılması için;

- Pamuk ekimi destek primi olabilecek en üst düzeyde arttırılmalı,
- Prim tutarı pamuk ekimi öncesinde açıklanmalı,
- Pamukta stopaj sebebiyle ödenen KDV %1'e çekilmeli,
- Pamuk destek primi ödemelerindeki usulsüzlükler engellenmeli,
- ABD pamuğuna yönelik başlatılan anti-damping soruşturması, tekstil sektörünün ABD pamuğuna yönelik yüksek bağımlılığı göz önüne alınarak değerlendirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı

Sorun 2

Sektörde ithalatın giderek artması

Açıklama

Sürekli artan ithalatın önüne geçilmesi son derece önemlidir. Bu amaçla bazı tekstil ve hazır giyim ürünleri için Temmuz 2011'den itibaren uygulanmakta olan ek vergilerin, yatırım, istihdam ve dış ticaret dengesine çok olumlu katkıları göz önüne alınarak kapsamı genişletilmelidir.

Çözüm Önerisi

- İthalat artışı tespit edilen ve ülkemizde yeterli üretimi bulunan tüm tekstil ve hazır giyim ürünleri için ek vergi uygulaması Türkiye'de üretilen pamuk, yün ve suni sentetik iplik ve kumaş üretimini de içerecek şekilde genişletilmeli,

- Ek vergi minimum tutarları artırılmalı,
- Ek vergi, özellikle ithalatın belirgin bir şekilde arttığı az gelişmiş ülkeler için de aynı oran uygulanmalı,
- Ticaret politikası önlemlerine tabi tekstil ve hazır giyim ürünlerinin ithalatında serbest dolaşıma giriş aşamasında ATR veya EURO-1 belgelerine ek olarak orijinal menşe belgesi aranmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Sorun 3

Kamu alımlarında yerli malı alım kapsamının genişletilmesi

Açıklama

Orta ve ileri teknoloji ürünlerde %15'e kadar değişen oranlarda yerli ürün lehine fiyat avantajı uygulaması kapsamında, savunma sanayi, havacılık, tıp ve inşaat sanayi gibi alanlarda kullanılan teknik tekstillerin bu kapsama alınması önemlidir.

Gündemdeki DTÖ Kamu Alımları Anlaşmasına, yerli üreticiler aleyhine koşullar içermesi, kamu kurumlarına ağır idari ve tazminat riskleri getirmesi nedeniyle, Türkiye'nin taraf olmaması önemlidir.

Çözüm Önerisi

- Özellikle yüksek performansa sahip teknik tekstiller orta ve ileri teknoloji ürünler listesine eklenmeli,
- Askeriye, emniyet, diyanet gibi belirli kamu kurumlarının alımları stratejik kapsamda değerlendirilmeli, istenen nitelikte yerli üretim kapasitesi bulunması durumunda yerli malı kullanımı zorunluluğu getirilmeli,
- ABD 'Buy American Act'(Amerikan malı kullan) yasası uygulamaları benzeri yasal düzenlemeler ülkemizde de hayata geçirilmeli,
- DTÖ Kamu Alımları Anlaşmasına, Türkiye milli ekonomik çıkarlarının gözetilebilmesi için taraf olmamalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, KİK, Maliye Bakanlığı

Sorun 4

AB'nin yaptığı Serbest Ticaret Anlaşmalarına (STA) Türkiye'nin eş zamanlı taraf olamaması

Açıklama

AB, Türkiye'nin ekonomik çıkarlarını gözetmeden, 3. ülkeler ile STA yapmaktadır.

Çözüm Önerisi

- AB'nin yaptığı STA'lara Türkiye'nin eşzamanlı taraf olması ve çıkarlarının bu STA'larda gözetilmesi sağlanmalı,
- AB ve ABD arasında devam eden Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı Anlaşmasına (TTIP) Türkiye'nin taraf olması için gerekli girişimler yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sorun 5

Yatırımı engelleyen yüksek vergi ve mali yükler

Açıklama

Emek yoğun sektör çok yüksek istihdam vergilerine maruzdur. Enerji maliyetleri yüksek ve yatırım teşvikleri kısa sürelidir.

Çözüm Önerileri

- Öngörülen ilçe bazlı teşvik sistemi çalışmaları hızlandırılmalı ve bölgelerin tespitinde en önemli kriter işsizlik göstergesi olmalı,
- 5. ve 6. Bölge için daha cazip ve uzun süreli (15-20 yıl) teşvikler sağlanmalı,
- Tekstil gibi yerli girdi oranı asgari %70 olan sanayi sektörlerinin, hassas sektör olarak yasal tanımı yapılmalı,
- Asgari 100 işçi çalıştıran bu şirketlerin, istihdam vergi oranları OECD ortalamasının altına indirilmeli,
- Enerji maliyetlerinin asgari %50'sinin, ödenecek vergilerden mahsup edilerek indirgenmesi sağlanmalı,
- Kıdem Tazminatı Fonu Kanun Tasarısı Taslağı'nda emek yoğun hassas sektörlerde işveren payı düşük tutulmalı,
- İş feshinde yasal tazminatlarını ödeyen işverenlere haksız ek yük getiren, 4857 sayılı İş Kanunu'nun bazı maddeleri düzeltilmelidir.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

TÜRKİYE KONFEKSİYON VE HAZIR GİYİM SANAYİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	37
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	7
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	21
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	17
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 77,8

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	8
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	9
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	11
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	17

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	18,7
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	3,1

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Almanya	3,9
2. İngiltere	2,5
3. İspanya	1,6

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,8
İmalat sanayideki net satışlar içinde sektörün payı *(Girişimci Bilgi Sistemi - 2013)*	% 5,8

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	38
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	10
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	2

Sorun 1

Yüksek işgücü maliyetleri nedeniyle mevcut firmaların rekabet gücünün azalması

Açıklama

Emek yoğun sektörde mevcut çalışan firmalar ve onlara bağlı çalışan fason atölyeler yüksek işgücü maliyetleri nedeniyle ucuz işgücüne sahip ülkeler ile karşılaştırıldığında rekabet güçleri azalmakta ve sürdürülebilirlik sorunu yaşamaktadırlar.

Çözüm Önerisi

- Hazır giyim ve konfeksiyon sektörlerinde mevcut çalışan firmalar ve onlara bağlı çalışan fason atölyelerin bulundukları yerlerde sürdürülebilirlik için çalışan sayısı ve çalışan sayısı artışı kriterlerine bağlı olarak istihdam yükleri konusunda firmalar desteklenmeli,
- Bu amaçla SGK primi ve gelir vergisi oranları, çalışan sayısı arttıkça kademeli olarak düşürülmelidir.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

Sorun 2

Yatırım teşviklerinin sektörün üretim yapısı nedeniyle yetersiz kalması

Açıklama

Yatırım teşvikleri sektörün üretim yapısı nedeniyle yetersiz kalmakta ve ihtiyacı karşılayamamaktadır.

Çözüm Önerisi

- Sektörün el becerisine dayalı emek-yoğun üretim yapısı ve çalışma koşulları nedeniyle, hassas sektör (yerli girdi kullanımı, net ihracat kapasitesi, yaratılan katma değer, istihdam-kadın istihdamı kriterleriyle) ilan edilerek yatırımları 1. Bölge dışındaki tüm iller için 6. Bölge OSB teşvikleriyle desteklenmeli, desteğin gerçekleşmemesi halinde firmalara taşınma desteği verilmeli ve taşınacak firmaların kıdem tazminatı yüklerinin karşılanması için kolaylık sağlanmalı,
- Kamu, illerde öncelikli olabilecek yatırım yerlerinde sanayi imarlı arsa stoku oluşturmalı, bunların tahsisi veya uygun koşullarda satışı sağlamalı,

- Yarı zamanlı kadın çalışanlar için esnek uygulamalar getirilmeli, ortak kreşler kurulabilmeli,
- Yatırım teşviklerinde firmaların sahip olduğu makineler yeni yatırımlarda teşvik kapsamında kullanılabilmeli, gelir vergisi desteğini sınırlayan asgari geçim indirimi kamu tarafından karşılanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sorun 3

Sektörün temel girdilerinden kumaşın ithalatında uygulanan korunma önlemlerinin maliyetleri artırması, kârlılığı ve rekabet gücünü azaltması

Açıklama

Kumaşlara uygulanan korunma önlemleri hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün maliyetlerini artırmakta, üretim ve ihracatta rekabet gücünü azaltmaktadır. Rakip ülkeler (Çin, Bangladeş, Vietnam, Hindistan, Pakistan) çok uygun fiyatlarla iplik ve kumaş girdileri kullanarak ihracatta rekabet avantajı yakalamaktadır.

Çözüm Önerisi

- Kumaşlara uygulanan korunma önlemleri sona erdirilmeli, bunun yerine yurtiçinde iplik ve kumaş üreticileri desteklenmeli,
- Özellikle markalar için iç pazar ve ihracatta haksız rekabet oluşturan korunma önlemleri ve diğer düzenlemelerden kaynaklanan engellerin tespiti için bir çalışma grubu kurulmalı ve çözüm önerileri oluşturulmalı,
- Hazır giyim ürünlerinin ithalatına uygulanan korunma önlemleriyle elde edilen ek vergi gelirleri (2014 yılında 3,0 milyar Dolar ithalat, yaklaşık 1,4 milyar TL ek vergi geliri) sektörün desteklenmesi (özelikle işgücü eğitimi) için kullanılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

Sorun 4

Dahilde İşleme Rejimi (DİR) uygulamasının tedarikçi ihracatçılar üzerinde yarattığı sıkıntılar ve hazır giyim perakende şirketlerinin DİR uygulamalarından yararlanamaması

Açıklama

DİR mevzuatı karmaşık yapısıyla uygulama, kapatma ve yükümlülüklerin yerine getirilmesinde büyük firmalara dahi hukuki sorunlar çıkarmakta ve yüksek maliyetlere neden olmaktadır. Markalı ihracat yapan hazır giyim perakende şirketleri ihracatın ne kadar olacağını önceden bilemediği için üretimde kullanacağı kumaşı ve diğer girdileri DİR kapsamında ithal edememekte, kati ithalat yapmakta ve rekabet gücü azalmaktadır.

Çözüm Önerisi

- DİR mevzuatı ve uygulaması sadeleştirilmeli,
- Markalı ihracat yapan hazır giyim perakende şirketlerinin de DİR mevzuatında yapılacak düzenlemeyle bu uygulamadan yararlanması sağlanmalı,
- Hazır giyim perakende şirketlerinin ihraç ettikleri ürünlerde yurt içinden tedarik ettikleri ithal kumaşları (kati ithalatla gelmiş ve tüm vergileri ödenmiş) kullanmaları halinde bu ithal kumaşlara ait ödenmiş vergilerin iade edilmesi sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı

Sorun 5

Sektördeki nitelikli tedarikçi konumundaki firmaların çok sayıda ulusal ve uluslararası standart talebi ile karşılaşması ve bunların yarattığı ilave yükler

Açıklama

Hazır giyim ve konfeksiyon sektöründe nitelikli tedarikçi konumundaki firmalar ihracat yaptıkları firmaların çok sayıda farklı standart talebini karşılamak zorunda kalmakta, yurtiçinde de kamunun desteklerinden yararlanırken veya kamu ile olan işlerinde tüm firmalar ile aynı prosedüre tabi olmaktadırlar. Her türlü standardı karşılayabilen firmalar bu avantajlarını kullanamamaktadırlar.

Çözüm Önerisi

- Nitelikli tedarikçi üreticilerin uluslararası kabul görecek şekilde belgelendirileceği bir program/sistem kurulması ve Ekonomi Bakanlığının programın kurulmasında koordinasyon rolü üstlenmesi,
- Belirlenecek kriterleri yerine getiren nitelikli tedarikçilerin akredite bir kurum tarafından belgelenmesinin sağlanması,
- Bu belgelerin tüm alıcılar nezdinde kabul görmesi ile çok sayıdaki kamu teşvik uygulamalarından öncelikli ve ayrıcalıklı olarak tek kapı hizmeti ile yararlanması sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı

TÜRKİYE DAYANIKLI TÜKETİM MALLARI MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	6
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	46
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	3
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	6
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 72,2

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	5
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	2
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	4
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	2

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	6,5
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	3,2

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. İngiltere	1,1
2. Almanya	0,9
3. Fransa	0,7

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,5

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	10
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	5
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	1

Sorun 1

Atık Elektrikli Elektronik Eşyaların (AEEE) Kontrolü Yönetmeliği uyumunda yaşanacak sorunlar

Açıklama

28300 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan AEEE Yönetmeliği ile yetkilendirilmiş kuruluşlar tanımlanmış ancak henüz çalışmaya başlamamıştır. Piyasada söz konusu kuruluşlara üye olmayan ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bildirimde bulunmayan büyük miktarda üretici ve ithalatçı firma bulunmaktadır. İtalya'da 6.300 ithalatçı ve üretici firma kayıt altında iken, bu rakam 3 bin civarında olması gerekirken ülkemizde henüz 195'tir.

AEEE Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı'nda ürün kategorileri birleştirilmiştir. Bu durum haksız rekabet yaratacaktır.

Çözüm Önerisi

- Atık pillere ilişkin mevzuatta olduğu gibi ithalatta ürünlerin kayıt altına alınması için Dış Ticarette Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS) kullanılarak, ilgili bakanlık ve/veya yetkilendirilmiş kuruluşlara kayıt şartı aranmalı,
- İthalatta gerekli denetimler için, bakanlıklar arası koordinasyon sağlanarak, mevzuat düzenlenmeli,
- AEEE Yönetmeliği'nde getirilecek atık toplama hedefleri kategori bazında olmalı, sektöre göre farklılaştırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Sorun 2

Enerji verimliliği yüksek ürünlerin satışının teşvik edilmemesi

Açıklama

Enerji verimliliği yüksek ürünlerin teşvik edilmesi konusunda çalışma yapılmasına, buzdolabı ve klima öncelikli olmak üzere, yüksek enerji verimli ürünlerin vergi indirimi ile teşvik edilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Enerji verimliliği düşük ürünlerin piyasadan toplanması kaynak israfını ortadan kaldıracak, büyük tasarruf sağlayacaktır. Ancak yapılan açıklamalar kamuoyunda fiyat indirimi beklentisi yaratmıştır. Bu konuda, AB ülkelerinde çeşitli uygulamalar bulunmaktadır.

Çözüm Önerisi

Enerji verimliliği yüksek ürünlerin satışının teşvik edilmesi için vergi indirimi ABD ve AB ülkelerindekine benzer, tüketicilere yönelik teşvikler uygulanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sorun 3

Dayanıklı tüketim mallarının piyasa denetimlerinin etkin olmayışı

Açıklama

Mevzuat yeterli olmakla birlikte, yurtdışından ülkemize denetimsiz olarak giren ürünler bulunmakta, yurtiçinde de standartlara uygun olmayan ürünler üretilip piyasaya sunulabilmektedir. Bu ürünler ile kapasite, enerji tüketimi, ses düzeyi, enerji sınıfı, hacim gibi konularda gerçeğe aykırı beyanlarla tüketiciler yanıltılabilmekte ve piyasada haksız rekabet doğmaktadır.

Çözüm Önerisi

- TSE tarafından klima test laboratuvar kurulumları tamamlanarak testler başlatılmalı,
- Mevcut beyaz eşya test laboratuvarlarının test kapasiteleri artırılarak yeni laboratuvarların kurulması sağlanmalı ve ürünlerin performansı test edilmeli,
- Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Piyasa Gözetim ve Denetimi (PGD) alanında gerçekleştirilecek projelerde sektörle ortak hareket etmeli,
- Piyasa, gümrük ve işyeri denetimleri hızlandırılmalı ve etkinleştirilerek kaçakçılık önlenmeli,
- Denetime tabi ürün ve firma sayısındaki artış ve kesilen cezalar hakkında olumlu gelişmeler yıllık olarak sektöre bildirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, TSE

TÜRKİYE PERAKENDECİLİK MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	114
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	21
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	214
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	167

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	70
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	234
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	148
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	278

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 9,8

En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	25
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	5

Sorun 1

Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz (YNÖKC) düzenlemesinde organize perakende sektörü koşullarının göz ardı edilmesi

Açıklama

- 28261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 69 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunla İlgili Genel Tebliğ kapsamında 2016 yılı itibariyle yürürlüğe girecek YNÖKC düzenlemesiyle ilgili belirsizlik sürmektedir.
- Yeni sistem, organize perakende sektörüne 65 bin satış noktasında yaklaşık 250 milyon Dolarlık geriye götüren bir yatırım yükü getirecektir. Organize perakende sektöründe şirketlerde kullanılan sistemler halihazırda ileri bir konumdadır.

Çözüm Önerisi

- Organize perakende kuruluşlarını büyük mükellefler şeklinde tanımlayıp sistem dışına alarak, var olan uygulamanın sürdürülmesini sağlayacak bir önlem alınmalı,
- Standartlara dayalı sertifika alan organize perakende kuruluşları bu projenin dışında tutulmalı,
- Organize perakende kuruluşları, talep edilen bilgileri istenilen merkezlere, mevcut sistemlerini kullanarak gönderebilmelidir.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı

Sorun 2

Perakende sektöründeki eğitim, istihdam ve çalışma koşullarının yeterli düzeyde olmaması

Açıklama

Perakende sektöründe marka ekonomisine geçişin sağlanması ve özellikle yurt dışı büyüme hedeflerinin gerçekleştirilmesi amacıyla, nitelikli iş gücünün sektöre çekilmesi, elde tutulması ve geliştirilmesi için gerekli aksiyonların alınması gerekmektedir. Bu amaçla, mağazalarda görevlendirilecek satış temsilcisi ve şirket merkezlerinin tüm departmanlarında görevlendirilecek nitelikli ve eğitimli kadroların temini önem arz etmektedir. Ayrıca, esnek çalışma ile ilgili düzenlemeler sektörün ihtiyacına cevap vermemektedir. Yarı zamanlı öğrenciler ve 18 yaş altı mezunların çalışması yaptırımlar nedeni ile zorlaşmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Sektörün farklı seviyelerdeki insan kaynağı ihtiyacına yönelik, ulusal çapta kabul gören standart eğitim altyapısı, sektöre özel istihdam çözümleri ile birlikte oluşturulmalı,
- Perakende sektörüne odaklı meslek liseleri, ön lisans ve lisans programları açılmalı,
- Eğiticilerin eğitimi politikası oluşturularak, sektörün, eğitimci havuzunu oluşturması sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Milli Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, YÖK

Sorun 3

Taklit, korsan ve sahte ürün pazarının yaygınlaşması

Açıklama

- Türk markaları ve Türkiye'de faaliyet gösteren yabancı markalar açısından taklit ürün sorunu giderek büyümekte, Türkiye açısından olumsuz bir tablo ortaya çıkmaktadır.
- Avrupa Komisyonu'nun yayınladığı Taklit ve Korsan Ürün Raporu'na göre; Türkiye'den gelip AB gümrüklerinde ele geçirilen taklit ürünlerin toplam değeri 2012'de 30 milyon Avro iken bu rakam 2013 yılında 51 milyon Avro'ya yaklaşmıştır. Türkiye, Çin ve Hong Kong'dan sonra üçüncü sırada yer almıştır.

Çözüm Önerisi

- Taklit ve korsan ürünle mücadele için saha denetimleri daha yoğun yapılmalı, denetimlerin etkinliği arttırılmalı,
- Taklit ve korsan ürünle mücadele konusunda çalışan uluslararası kurumlarla işbirliği yoğunlaştırılmalı,
- Kamu-perakende sektörü işbirliğiyle tüketici bilincini sağlamaya yönelik etkinlikler düzenlenmelidir.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı

Sorun 4

Sektör temsilcilerinin taleplerine mevzuat düzenlemelerinde yeterince yer verilmemesi

Açıklama

Mevzuat çalışmaları sırasında sektör ya son anda haberdar edilmekte ya da sadece bilgilendirilmektedir. Bundan dolayı yeterli katkıyı sağlayamamaktadır. Örneğin;

- 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un hazırlıkları ve görüşmeleri sırasında sektörün hassasiyetleri ve beklentileri kanun metnine tam olarak yansımamıştır.
- Yeni Nesil Ödeme Cihazlarına İlişkin Düzenleme, 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 2014/52 no'lu Gıda İşletmelerinde Yerel, Marjinal ve Sınırlı Faaliyetlerin Düzenlenmesine Dair Tebliğ, mobilya ihtisas gümrüklerinin değiştirilmesi, telekomünikasyon ürünlerinde taksit kısıtlaması gibi sektör için son derece önem arz eden düzenlemelere yönelik yeterli görüş alınmamıştır.

Çözüm Önerisi

Sektörün işleyişine zarar vermesi muhtemel düzenlemelerin önüne geçilmesi amacıyla; organize perakende sektörü temsilcilerine, mevzuat hazırlık ve revizyonlarına yönelik çalışmalar için yeterli süre verilmeli ve sektörün görüş ve önerileri dikkate alınmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Sorun 5

Perakende sektörünün yarattığı katma değer göz ardı edilerek sektörün sadece "tüketim" olarak algılanması

Açıklama

- Perakende, üretimin karşıtı olarak görülmekte, kayıt içi ekonominin gelişimindeki önemi ve özellikle istihdama doğrudan ve dolaylı katkısı göz ardı edilmektedir.
- Ar-Ge, enerji ve atık yönetimi gibi konularda başka sektörlere sağlanan teşvikler perakende sektörüne sağlanmamaktadır.
- Buna ilave olarak sektör, üretimin karşısında tüketimi temsil eden bir algıyla, tüketimin kısılmasına yönelik özel düzenlemelere maruz kalmaktadır.

Çözüm Önerisi

Kamu otoritesinin teşvik düzenlemelerinde bilimsel veriler ile perakende sektörünün ekonomiye katkısına yönelik etki analizi yapılmalı ve sektör ilgili teşviklere dahil edilmelidir.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

TÜRKİYE SEYAHAT ACENTALARI VE REHBERLER MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	4
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	5
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	9

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	4
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	13
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,4

En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	7
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	1

Sorun 1

1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu'nda tur operatörlüğü tanımı ile kuruluş ve işleyişine ilişkin düzenleme bulunmaması

Açıklama

Hızla gelişen turizm sektörüne paralel olarak seyahat acentacılığı faaliyeti de gelişmiştir. Son yıllarda 15 milyon vatandaşın yurt içi ve yurt dışı turizm aktivitelerine katıldığı dikkate alındığında, tur operatörlüğü yapan seyahat acentalarının yaptıkları işin niteliğine uygun yetki ve sorumluluklarının Kanun'da tanımlanmamış olması, hizmet veren ve hizmet alan açısından sorunların yaşanmasına neden olmaktadır.

Çözüm Önerisi

1618 sayılı Kanun'nda tur operatörlüğü tanımlanarak bu hizmeti verecek işletmelerin yaptığı işin kapasitesine göre sigorta-teminat vb. gibi konularda mevzuat çalışması yapılarak tüketici hakları korunmalıdır.

İlgili Kurumlar

Kültür ve Turizm Bakanlığı

Sorun 2

Seyahat Acentalarının mülkiyetinde bulunan araçları organize ettikleri transfer, tur ve paket turlarda kullanamaması

Açıklama

4925 Sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ve Karayolu Taşıma Yönetmeliği ile taşımacılıkta kullanılan araçlara yaptıkları işin niteliğine göre ayrı bir taşıma işletmesi bünyesinde ve belirlenmiş asgari koltuk kapasitesi ile yetki belgesi altında çalıştırılması esası getirilmiştir. Bu nedenle seyahat acentalarının mülkiyetlerinde bulunan araçları doğrudan organize ettikleri hizmetlerde kullanabilmesi için ya ayrı bir işletme kurup en az 75 koltuk kapasitesini sağlamaları ya da mülkiyetinde olan araçları bir başka taşıma işletmesine kiraladıktan sonra organize ettiği turlar için kendi aracını tekrar kiralamaları gerekmektedir.

Çözüm

- Sektörün görüşleri doğrultusunda; 1618 Sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu'nda düzenlemeye gidilerek, Ulaştırma, Denizcilik Haberleşme Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca ortaklaşa çıkarılacak bir yönetmelik ile çözülmesi gerekmektedir.

- Bu yönetmelik uyarınca verilecek tanıtım ve yetki belgesi ile seyahat acentasının taşımacılık faaliyetlerinin başka bir belge aranmaksızın yapabilmesi sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Sorun 3

Seyahat acentalarında ihtiyacı karşılayacak sayıda profesyonel Türkçe rehberlik yapan rehber bulunmaması

Açıklama

1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu'nca seyahat acentaları tarafından organize edilen paket turlarda rehber çalıştırılması zorunludur. Ancak profesyonel turist rehberi 81 ilin sadece 23'ünde bulunmaktadır. Seyahat acentaları, Türk vatandaşına hizmet verecek "Türkçe Rehber ve Bölgesel Rehber Uygulaması" olmamasından dolayı sıkıntı yaşamaktadır.

Çözüm Önerisi

- Bölgesel rehberlik uygulamasına geçilmeli,
- 4 yıllık rehberlik bölümü üniversite mezunlarının Türkçe rehber olarak da istihdam edilmesi sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Kültür ve Turizm Bakanlığı

Sorun 4

İnternet üzerinden yapılan kaçak seyahat acentalığı faaliyetleri

Açıklama

1618 Sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu'nda Kültür ve Turizm Bakanlığından işletme belgesi almadan seyahat acentalığı faaliyetinde bulunmak yasaktır. Ancak söz konusu belgeyi almadan seyahat acentalığı faaliyetinde bulunan kişi ve kuruluşlar tüketiciyi mağdur etmekte ve haksız rekabete neden olmaktadır.

Çözüm

İnternet üzerinden işlenen işletme belgesiz seyahat acentalığı faaliyetlerinin önlenmesi amacıyla 1618 Sayılı Kanun'da, işletme belgesi olmaksızın internet üzerinden seyahat acentalığı faaliyetinin yürütülmesi durumunda yaptırıma başlanması ve söz konusu internet sitesinin de erişiminin engellenmesi sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Kültür ve Turizm Bakanlığı

Sorun 5

Yerli ve yabancı uyruklu kişilerin ülkemizde bulunan konutlarını turizm amaçlı kiralamaları

Açıklama

Yabancıların kendilerine ait konutları; turizm amaçlı kısa veya uzun süreli kiralamaları neticesinde elde edilen kazancın vergilendirilmemesi, konaklama sektöründe pazarlama görevi yapan seyahat acentaları nezdinde haksız rekabet oluşturmaktadır. Keza yerli ve yabancı uyruklu kişilerin turizm amaçlı olarak konutlarını kısa veya uzun süreli kiralamaları, 1618 Sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu uyarınca işletme belgesiz seyahat acentalığı faaliyeti sayılmaktadır.

Çözüm

Öncelikle ülkemizde konut edinmiş yabancıların konutlarını kendilerinin veya şirket aracılığı ile kiralanmasından kaynaklanan gelirin vergilendirilmesine yönelik mevzuatta turizm amaçlı kiralama faaliyetlerine yönelik düzenleme yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

TÜRKİYE TURİZM MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	61
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	62
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	50

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	17
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	14
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	29
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	30

Yabancı ziyaretçi sayısı *(Kültür ve Turizm Bakanlığı - 2014)* *(milyon kişi)*	36,8

En Fazla Yabancı Ziyaretçi Gelen Ülkeler	*(milyon kişi) (Kültür ve Turizm Bakanlığı - 2014)*
1. Almanya	5,2
2. Rusya Federasyonu	4,5
3. İngiltere	2,6

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 1,7

En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	5

Sorun 1

Hazine ve orman arazilerinde tahsis sürelerinin azalması

Açıklama

1980'li yıllardan başlayarak, turistik tesis yapmak amacıyla verilen hazine ve orman arazisi tahsislerinde süreler azalmaktadır. Eski inşaat teknolojisi ve o günün turizm anlayışına uygun olarak yapılmış tesisler artık yıpranmıştır. Sürenin daralması ve kârlı olmayacağı düşüncesiyle yatırımcı tarafından köklü bir iyileştirme yapılmamaktadır. İşletmeler bu nedenle yabancı yatırımcılara da cazip gelmemektedir.

Çözüm Önerisi

- Tahsis süresinin %50'sini doldurmuş olan tesislerin esaslı bir yenileme yatırımından geçmeleri veya yeniden yapma ve kira bedellerinin gözden geçirilmesi şartıyla, tahsis süresinin %50'sine kadar uzatılmasına imkan veren mevzuat değişikliği yapılmalı,
- Gerekirse konunun olumlu ve olumsuz yanlarının ortaya çıkarılması amacıyla ilgili Bakanlıklar ve TOBB Türkiye Turizm Meclisi temsilcilerinden oluşan bir çalışma grubu kurulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Sorun 2

2634 sayılı Turizm Teşvik Kanunu'nun ve buna ilişkin mevzuatın yenilenmemesi

Açıklama

Turizmdeki başarı hikayesinin yazılmasını sağlayan bu Kanun sonradan yapılan düzenlemelerle uygulamadaki etkinliğini yitirmeye başlamıştır.

Çözüm Önerisi

- Yeniden aynı ruhu sağlayacak ve diğer kurumların etkisini azaltacak yeni bir düzenleme yapılmalı,
- Mevzuattaki para cezalarını içeren hükümler kaldırılmalı (uygulanan cezalarda 5326 sayılı Kabahatler Kanunu ve 6502 sayılı Tüketiciyi Koruma Kanunu yönünden mükerrerlik bulunmaktadır),
- Yeni Kanun, ilgili Bakanlıklar ve TOBB Türkiye Turizm Meclisi temsilcilerinden oluşan bir çalışma grubu tarafından hazırlanmaya başlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

Sorun 3

4857 sayılı İş Kanunu'nda yaşanan sorunlar

Açıklama

Turizm sektöründe İş Kanunu'ndan kaynaklanan sorunlar yaşanmaktadır.

Çözüm Önerisi

- İş Kanunu'ndaki asıl-alt işveren ilişkisi düzenlemeli, hizmet sektöründe "işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işler" şartı "yardımcı veya asıl işlerin belirlenmesinde, işverenlere özgü mevzuat hükümleri de dikkate alınır" olarak değiştirilmeli,
- Kamu işverenlerine tanınan haklar özel sektör işverenlerine de tanınmalı,
- Geçici iş ilişkisi yeniden düzenlenmeli,
- Genel Sağlık Sigortası uygulaması kapsamında çağrı üzerine çalışma esasına dayalı kısmi süreli iş sözleşmelerinde, haftalık çalışma süresi 40 saate çıkartılmalı,
- Aralıklı çalışmaya izin veren düzenlemeler yapılmalı,
- Ulusal bayram ve genel tatil günlerinde yapılan çalışmalar için esneklik tanınarak çalışılan gün kadar telafi süresi tanınmalı,
- Yabancı personel çalıştırılması kolaylaştırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı

Sorun 4

Kıyılarda yapılaşma ve ecrimisildeki uygulama sorunları

Açıklama

- Bazı sahillerdeki kıyı kenar çizgilerinin yeniden tespit edilmesine,
- Anayasa'ya aykırı olmamak kaydıyla, kıyıdaki geçici yapılaşma ile turizm etkinliklerinin yürütülmesi için uygulamanın ilgili mevzuat ile uyumlu hale getirilmesine,
- Ecrimisil uygulamalarının zaman ve kira bedelleri açısından belirli bir esasa dayandırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Kıyı kenar dahil olmak üzere kıyılardaki tüm çarpık yapılaşmaların düzenlenmesi için, kıyıların fonksiyonel ve görsel anlamda uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi amacıyla, 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de belirtilen hükümler uyarınca yönetim planları hazırlanarak uygulamaya geçilmeli,
- Kıyılardaki kiralama bedellerinin kıyı yönetim planına paralel olarak 10 yıllık dönemler için verilmesine dönük mevzuat çalışması yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

Sorun 5

Turizm sektöründe haksız rekabet

Açıklama

Turizm sektöründeki belgeli tesisler kalite açısından üst düzeye ulaşmıştır. Diğer yandan Turizm İşletme Belgeli tesisler ile belediye belgeli tesislerin tabi oldukları farklı uygulamalar ile kayıt dışı olarak faaliyette bulunan işletmeler, turizmde nizami olarak çalışan kuruluşlara karşı haksız rekabete neden olmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Turizmdeki başarının devamı ve imajın zedelenmemesi için, Turizm İşletme Belgesi veren Kültür ve Turizm Bakanlığı haksız rekabeti ortadan kaldıracak mevzuat çalışması yapmalı,
- İşletmeler arasındaki KDV farklılıkları ortadan kaldırılmalı,
- Kayıt dışı çalışan tesislerin denetimine ve bu tür tesislere yönelik caydırıcı yaptırımların uygulanmasına özen gösterilmeli,
- Belediye belgeli tesislerin de Turizm Tesislerinin Belgelendirmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik kriterlerine tabi olmasına ilişkin düzenleme yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Kültür ve Turizm Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

TÜRKİYE ULUSLARARASI MÜTEAHHİTLİK HİZMETLERİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	146
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	42
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	113
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	174

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	58
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	56
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	121
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	44

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 5,6

Dünyanın en büyük 250 müteahhitlik firması (ENR-Engineering News record) arasında sektörün firma sayısı *(ENR- 2014)*	42
En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	5
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	23
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	1

Sorun 1

Kamu ihalelerinde yaşanan sorunlar ve suistimaller

Açıklama

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ve ikincil mevzuatta bugüne kadar sayısız değişiklik yapılmış olmasına karşın yaşanan sorunlara kalıcı çözümler üretilememiştir. Aksine, kanunun kapsamı daraltılmış, birçok idarenin ihaleleri kanun kapsamı dışına çıkarılmıştır. Şeffaf ve adil bir ihale sistemi oluşturulamaması, kamu ihalelerinde yaşanan sorunların en temel nedenidir. Sistemdeki eksiklikler, uygulamada aşırı düşük teklifler, yaklaşık maliyetin doğru hesaplanamaması, iş deneyim belgeleri ve keşif artışları gibi çok ciddi sorunlara yol açmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Kamu kaynaklarının verimli kullanılmasını sağlayacak, şeffaf, uluslararası standartlara uygun, tarafların haklarını koruyan yeni bir ihale mevzuatı hazırlanmalı,
- Mevzuat hazırlanırken düzenleyici ve yatırımcı kamu kuruluşlarının yanı sıra özel sektör çatı kuruluşları vb. sektörün tüm bileşenlerinin yer alacağı bir ihtisas komisyonu oluşturulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, KİK

Sorun 2

Yapım işlerinin fiyat farkı uygulamalarında yaşanan sorunlar ve fiyat farkı formülünde yanlış endeks kullanılması

Açıklama

Sözleşmesinde fiyat farkı verilmeyeceği hükme bağlanmış veya sözleşmesinde fiyat farkı hesabı sadece genel enflasyon oranına endekslenmiş işlerde, öngörülmesi mümkün olmayan siyasi ve ekonomik gelişmeler sonucunda, malzeme fiyatlarında yüksek artışlar yaşanmaktadır. Bu durum ve kurlardaki büyük değişimlerin getirdiği maliyet artışları karşısında firmalar ciddi ek maliyetlerle karşılaşmaktadır.

Yapım işlerinde fiyat farkı ödenmesine ilişkin formülde kullanılan akaryakıt ve çimento fiyat farklarına esas alınan ÜFE endeksleri, bu malzemelerdeki gerçek fiyat hareketlerini yansıtmamaktadır.

Çözüm Önerisi

- Fiyat farkı mevzuatında malzeme fiyatlarındaki değişimler ile kurlardaki değişimler de dikkate alınmalı,
- İşveren kamu kurumları, malzeme fiyatlarındaki değişimleri gerçekçi ve hakkaniyetli bir şekilde dikkate alacak fiyat farkı formülü geliştirmelidir.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, KİK

Sorun 3

Yurtdışı müteahhitlik projelerinde istihdam edilen işçilerin sigorta prim ödemeleri

Açıklama

6552 sayılı İş Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yapılandırılmasına Dair Kanunu'nun 50. maddesiyle, ikili sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelere çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçilerin sigorta primine esas kazanç üst sınırı indirilmiş ve sektöre prim desteği sağlanmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu gereğince, 01/10/2008 tarihinden itibaren ikili sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde çalıştırılmış olan Türk işçilerin sigorta primleri; gerçek ücret yerine asgari ücret üzerinden ödendiği SGK tarafından tespit edilmiş, firmalar ceza ödemek durumunda kalmışlardır.

Çözüm Önerisi

Prim avantajının, 5510 sayılı Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 01/10/2008 tarihinden itibaren ikili sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde çalıştırılmış olan Türk işçileri için de uygulamanın geçerli kılınmasına dönük kanuni düzenleme yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Sorun 4

Libya'da Türk müteahhitlik firmalarının devam eden sorunları

Açıklama

- Ödenmeyen hakediş alacaklarının tahsili,
- Şantiye, makine, ekipman, hasarları; işlerin durduğu döneme ait banka komisyonları; sigorta primleri vb. giderlerin tazmini,
- Teminat mektuplarının nakde çevrilme riski,
- Kayıpların nasıl tazmin edileceğinin bilinmemesi, biriken alacakların tahsil edilememesi nedenleriyle firmalar Libya'ya dönerek işlerine devam edememektedir.

Çözüm Önerisi

- Türk müteahhitlik firmalarının işlerine yeniden başlayabilmeleri; hakediş alacaklarının tahsili; makine, ekipman, malzeme kayıplarına ilişkin zararlar ile ödenmiş banka komisyonları, sigorta primleri vb. giderlerin tazmini konularında kalıcı çözüm bulunması için Libya makamları nezdinde girişimde bulunulmalı,
- Libya işveren kuruluşlarının teminat mektuplarını nakde çevirmemesi için temasa geçilmeli,
- Libya'daki işlerin durmuş olduğu ve yakın vadede başlama olanağının düşük olduğu hususu dikkate alınarak, Türk bankalarından alınmış teminat mektuplarına düşük komisyon oranı uygulanması için bir düzenleme yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı

Sorun 5

Irak'taki Türk müteahhitlik firmalarının devam eden sorunları

Açıklama

- Irak'ta iş üstlenmiş olan müteahhitlik firmaları, tahsil edilemeyen hakediş alacakları ve ciddi güvenlik sorunları nedeniyle büyük sıkıntı yaşamaktadır. Irak işveren idareleri, Türk müteahhitlik firmalarından işlerine biran önce başlamalarını talep etmektedir. Irak'ta iş yapan Türk müteahhitlerinin projelerinin devamının sağlanması ve Irak merkezi hükümeti ile temasların geliştirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır.

- Firmada çalışan personel için çalışma ve ikamet izinlerinin alınmasında sorunlar yaşanmakta, ülke içinde gerekli vizeye sahip olunmasına rağmen personelin farklı şantiyeler arasında ulaşımında sıkıntılarla karşılaşılmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Irak Hükümetine Türk Müteahhitlerin yer aldığı projelerde kullanılmak üzere geri ödemeli finansman desteği sağlanmalı,
- THY'nin Irak'a yönelik sefer sayısı artırılmalı ve bu kapsamda iki ülke arasında sivil havacılık anlaşması sonuçlandırılmalı,
- Irak'taki Türk Ticaret Müşavirlikleri ve personel sayısının artırılmalı
- Basra Konsolosluğu faaliyetlerine yeniden başlaması sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı

TÜRKİYE İNŞAAT MÜTEAHHİTLERİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	91
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	36
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	76
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	144

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	39
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	44
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	86
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	24

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 3,9

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	2
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	14

Sorun 1

Yapı müteahhitliğinin faaliyet ve standart kriterlerinin belirlenmemiş olması

Açıklama

Tüm dünyada belirli bir tanım ve standart ile yürütülen müteahhitlik mesleğinin icrası ülkemizde kolay ve kontrolsüzdür. Bu sebeple, Cumhuriyet tarihinden bugüne kalitesiz büyük bir yapı stoku ile denetimsiz ve kontrolsüz müteahhitlik hizmeti oluşmuştur. Tespit edilen 21 milyon yapı stokunun 1/3'ün depreme dayanıksız yapılardır. Bu sebeple ülkemizde acı ve ağır bedeller ödenmiş ve son 50 yılda yaşanan depremler nedeniyle, 55 bin civarında can kaybı ve büyük ekonomik kayıplar meydana gelmiştir.

Gelecek yüzyıllara taşımayı planladığımız şehir medeniyetleri projelerinin içinde olduğu kentsel dönüşüm ve imar uygulamalarının aynı anlayışla devam ettirilmesi son derece yanlıştır.

Çözüm Önerisi

- Müteahhitlik mesleğinin, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda tanımlanması ve bu çerçevede sektöre girişin akreditasyona tabi tutularak, kontrol edilmesi sağlanmalı,
- Mesleğe giriş standardı, kamu, özel ve yurtdışı müteahhitlik hizmetleri olarak tasnif edilmeli, sektörün tek çatı altında, çalışma usul ve esasları belirleyen bir Meslek Yasası çıkartılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Sorun 2

Sektörün mesleki idari yapılanmasının bulunmaması

Açıklama

Sektörde mesleğe giriş, çıkış ve faaliyet kriterlerinin belirlenmemiş olması nedeniyle Türkiye'nin farklı bölgele ve şehirlerde aynı konuda farklı uygulamalarla iş ve işlemler yürütülmekte, farklı sorunlar ve mağduriyetler ortaya çıkmaktadır.

Sektörü ilgilendiren kanun ve yönetmeliklerin, aynı konularda, birbiriyle çelişen uygulamalar ihdas etmesi, büyük sorun teşkil etmektedir.

Çözüm Önerisi

- Sektörün idari, teknik ve etik olarak takip edecek ve kayıt altına alacak bir meslek yasası oluşturulmalı, TOBB çatısı altında icracı etkin bir mekanizma oluşturulmalı (TOBB Sigortacılık modeli benzeri)
- Sektörü ilgilendiren kanun ve yönetmelikler incelenmeli, birbiriyle çelişen maddeler yeknesak halde ihdas edilmelidir.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Sorun 3

Yerel yönetim ve kamu kurumlarının farklı mevzuat uygulamaları

Açıklama

Belediyeler, yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi ve imar düzenlemelerine dair iş ve işlemler ile harçlar bakımından, farklı ve keyfi uygulamalar ortaya koymaktadırlar.

İlgili bakanlıklar ve yerel yönetimler tarafından hazırlanan imar planlarının en az 100 yıllık projeksiyon ile hazırlanmadığı görülmekte, mevcut planlar günübirlik tadilatlar ile bozulmaktadır.

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ve yönetmeliklerini uygulama usul ve esaslarının sahada uygulanmasında ortaya çıkan farklılıklar, büyük sorunlar teşkil etmektedir. Özellikle belediyelerin kentsel dönüşüm harç muafiyetine uymamaları buna örnek gösterilebilir.

SGK ve vergi mevzuatı, sektörün yapısal özelliklerine ve günümüz şartlarına uyum sağlamamaktadır. Özellikle, vergisel ve harçsal hesaplama ve tanımlamalarda, kargaşa ve bölgesel farklılıklar bulunmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Mevzuat uygulamalarında yeknesaklığın sağlanması için ilgili Bakanlıklar, kendi mevzuatlarını ilgilendiren alanlarda belediyelerin uygulamalarını takip etmeli ve denetlenmeli,
- İmar planları yapılırken Türkiye İnşaat Müteahhitleri Meclisi başta olmak üzere sektör paydaşlarının görüşleri alınmalı,
- SGK ve vergi mevzuatına ilişkin uygulama usul ve esasları, ülkemiz ekonomisi ve inşaat müteahhitliği sektörünün ihtiyaçları göz önüne alınarak ivedilikle güncellenmelidir.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı

Sorun 4

Sektörel vergilendirme ve kayıt dışılıktan dolayı ortaya çıkan sorunlar

Açıklama

Sağlıklı bir envanterin olmaması, sektörün sağlıklı analizine fırsat vermemiş ve sektör %67'ye yakın yüksek vergi yükü altında ezilmiştir. Arsa sahibinin arsasını inşaat yaptırdıktan sonraki değer artışından elde ettiği kazancı belirsizdir.

Bunun yanı sıra alt yüklenicilerin tanımının olmaması, yasal olarak mali kazançları ve iş güvenliği ile ilgili sorumluluklarının belirsizliği nedeniyle kayıt dışılık ortaya çıkmıştır. İşverenlerin mağduriyet riskleri daha da artmıştır.

Çözüm Önerisi

- Kamu kurumları tarafından inşaat müteahhitliği sektörüne yönelik yapılan çalışmalara sektörün tüm paydaşları dahil edilmeli ve görüşleri alınmalı,
- Sektörün detaylı envanterinin çıkarılması için hızla çalışma başlatılmalı ve sağlıklı bir sonucun alınabilmesi için uygulanacak yöntem ve içerik özel sektör tarafı ve ilgili paydaşlarla mutlaka istişare edilmeli,
- Alt yüklenicilerin yeterlilik belgesi, maliye kayıtları ile iş sağlığı ve güvenliği eğitimi almış olmaları şartları aranmalı ve sorumluluğun müteahhitler ile alt yükleniciler arasında paylaşması sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

Sorun 5

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu

Açıklama

İdarelerin, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve ilgili yönetmeliklerini uygularken ortaya koydukları farklılıklar, sektörde faaliyet gösteren firmalar arasında, yıkıcı rekabete yol açmaktadır.

Anahtar teslimi iş anlayışı, sınır değer yaklaşımı, iş maliyetlerinin bölgesel farklılıkları, aşırı bürokrasi; zaman ve iş kaybını, ek maliyetleri ve pek çok mağduriyeti ortaya çıkarmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Kamu İhale Kanunu ve Kanun'da yer alan ekonomik parametreler, sektörün ve ülke ekonomisinin değişen şartları göz önüne alınarak revize edilmeli,
- İlgili ihale mevzuatı uygulama usul ve esaslarının dönemsel aralıklarla yeniden düzenlenmesi hususunda gerekli mevzuat düzenlemeleri ile idari düzenlemelerin aynı zamanda yapılması sağlanmalı,
- Kanun ve yönetmelik uygulama usul ve esasları hazırlama ve güncelleme aşamasında, sektör temsilcilerinin görüşleri mutlaka alınmalı,
- Sektörü ilgilendiren her türlü kanun ve yönetmeliğin uygulanmasında tüm kamu kurum ve kuruluşları arasında uyum sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, KİK

TÜRKİYE SIVILAŞTIRILMIŞ PETROL GAZI (LPG) MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	7
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	89
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	20
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	4

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	5
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	2

Ödenen her 1.000 TL'lik ÖTV'de sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	63

İhracat (*milyon ton*) *(EPDK - 2014)*	0,1
İthalat (*milyon ton*) *(EPDK - 2014)*	3,1

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,5

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	4
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	4

Sorun 1

5307 sayılı LPG Piyasası Kanunu değişiklik önerilerinin gündeme alınamaması

Açıklama

LPG Piyasası Kanunu kapsamında 3 yıla yaklaşan bir süredir gündemde olan maddeler bulunmaktadır. Söz konusu maddeler üzerinde kamu yararı gözetilmek sureti ile ilgili tarafların (kamu/özel sektör) görüş birliği sağlanmıştır. Buna rağmen bahse konu maddelerin gündeme alınamaması çözüm bekleyen sorunların artmasına neden olmaktadır.

Çözüm Önerisi

- 5307 sayılı LPG Piyasası Kanunu 17. maddesi petrol piyasası ile eşgüdüm sağlayacak şekilde düzenlenmeli, lisans iptaline giden düzenleme değiştirilmeli,
- LPG'nin farklı kullanım alanlarının önü açılmalı, sektör görüşleri de dikkate alınarak uyum maliyetinin sektöre etki analizi yapılmalı,
- Kayıt dışı uygulamalara fırsat verilmemeli, piyasa bütünlüğü korunmalı,
- İdari para cezaları (üst limit korunmak koşulu ile) ve lisans bedelleri (tesis sayısı, ikmal miktarı, depolama kapasitesi vb.) yeniden değerlendirilmeli ve yeterli soruşturma yapılmadan ceza verilmesinin önlenmesine yönelik hükümler eklenmelidir.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, EPDK

Sorun 2

LPG'nin gümrük mevzuatı kapsamında akaryakıtla aynı ürün olarak tariflendirilerek, basınçlı gaz olduğu kavramının göz ardı edilmesinin sektörel bazda olumsuz etkileri

Açıklama

4458 sayılı Gümrük Kanunu kapsamında yapılan değişiklik ile ayrı bir yasa ile yönetilen ve ürün özellikleri ile farklılaşan LPG, akaryakıt tanımı içine dahil edilmiştir. Esas itibariyle akaryakıt piyasasındaki illegal uygulamaların engellenmesinin amaçlandığına inanılan düzenlemeler sektörü de doğrudan etkilemektedir.

Ülkemizdeki yıllık 3,7 milyon tonluk tüketimin yaklaşık %20'si rafinerilerden, bakiye ihtiyaç ithalat yoluyla karşılanmakta olup, ithal LPG İhtisas Gümrüklerinde teknik düzenlemelere uygunluk onayı sonrasında ülkemize giriş yapmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Piyasa kanunları ile ayrışan LPG ve akaryakıt tanımlarının gümrük mevzuatı kapsamında yeniden düzenlenmesi sağlanmalı,
- Sektörle ilgili mevzuatın hazırlanmasında LPG piyasası temsilcileri sürece dahil edilmeli,
- Kısıtlayıcı düzenlenmelerin belirlenmesi öncesinde piyasa etki analizi yapılmalı ve dünya örneklerinin değerlendirilmesi sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Sorun 3

LPG sektörü için ulusal stok yükümlülüğü miktarının yüksek olması

Açıklama

3,7 milyon ton toplam LPG tüketiminde, 20 günlük stok yükümlülüğü 203 bin ton, ülkemiz stoklama kapasitesi ise 293 bin tondur. Tankların güvenli stok limitleri, yeni tank alanının kısıtlı olması, sürecin zorluğu, bakım vb. hususlar nedeniyle depoların her an neredeyse tam dolu bulunması gerekmektedir. 2014 yılı için stok yükümlülüğünün 10 gün olmamasının finansman maliyeti hariç sektöre etkisi 62 milyon Doları'dır.

Çözüm Önerisi

- LPG sektöründe ulusal stok 10 gün ile sınırlandırılmalı,
- Şirket stoklarında yer alan tüp içindeki LPG miktarı ile seyir halinde gemi-tanker üzerinde bulunan tüm LPG ürünleri ulusal stok miktarları içinde değerlendirilmeli,
- Ulusal stok ve tamamlayıcı stok ile ilgili düzenlemeler ayrı bir kanun ile bütünsel olarak değerlendirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sorun 4

LPG'nin ülkemiz enerji politikaları arasında hak ettiği yeri alamaması

Açıklama

LPG, ülkemiz enerji politikalarında arz güvenliği açısından önemli bir alternatif olup, dünyada kullanımı desteklenen, yıllar itibariyle tüketimi artan bir yakıt türüdür.

Çözüm Önerisi

- Doğal gaza kıyasla 41 kat fazla ÖTV yükü olan tüp gaz üzerindeki vergi, doğal gaz, elektrik ve AB uygulamalarıyla eşdeğer olmalı ve haksız rekabete son verilmeli,
- Maliyeti oldukça yüksek olan doğal gaz altyapısı kurulması makul olmayan mahallerde LPG kullanımı teşvik edilmeli,
- Elektrik üretimi ve endüstriyel kullanımda doğal gaza bağlı olmayan işletmelerde diğer yakıtlara tanınan vergi teşviki LPG için de tanınmalı,
- LPG'li araçların kapalı otoparklara alınmasına ilişkin ilgili mevzuat değişiklikleri tanımlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Sorun 5

Kaçak tüp dolumu ve sınır bölgelerdeki illegal tüp geçişlerinin piyasaya güvenlik ve vergi kaybı boyutunda olumsuz etkileri

Açıklama

EPDK raporlarında yer alan, istasyonlardaki kaçak tüpgaz dolumu hususu ve segmentler arasındaki geçişler dikkat çekmektedir. Kontrolsüz dolumlarda, ürün güvenliği ve emniyet sağlanamamakta, segmentler arasında geçiş vergi kaybına neden olmaktadır. Diğer yandan, sınır bölgelerdeki kaçak tüp ve tüpgaz geçişleri sektörün disiplinini bozmakta, vergi kaybına neden olmakta, tüketicilerin can ve mal güvenliğini tehdit etmektedir.

Çözüm Önerisi

- İstasyonlarda kaçak tüp dolumu ve kayıt dışı uygulamalar engellenmeli, saha denetimleri arttırılmalı ve illegal faaliyetler cezalandırılmalı,
- Sınır bölgelerde kaçak tüp ve tüpgaz geçişlerinin engellenmesi sağlanmalı, yapılacak düzenlemeler ile LPG tüplerinin izne tabi mal sınıfına alınmalı,
- LPG tüpü ihracatının imalat lisansı sahiplerince yapılması sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, EPDK

TÜRKİYE DOĞAL GAZ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	4
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	61
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	4
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	5

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	22
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	3
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1

İhracat (*milyar m³*) *(EPDK - 2014)*	0,7
İthalat (*milyar m³*) *(EPDK - 2014)*	49,3

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 1,8

En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	2

Sorun 1

Doğal gaz piyasasında rekabet ortamının oluşturulamaması

Açıklama

Dünya genelinde gerçekleştirilen doğal gaz ticaretinde fiyatlar, petrol, petrol ürünleri veya anlık, günlük ve vadeli işlemleri gösteren endeksler üzerinden belirlenmektedir. Ancak, piyasanın fiyat belirleyicisi konumunda bulunan BOTAŞ'ın, fiyatı uluslararası piyasalardaki dinamik endekslere bağlı olan ithal doğal gazın maliyetini dikkate almayan bir fiyatlama politikası ile çapraz sübvansiyon uygulaması nedeniyle, piyasada özel sektör rekabeti imkansız hale gelmektedir. Bu nedenle, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu ile amaçlanan rekabet ortamı oluşturulamamakta, özel sektörün ithalat ve toptan satış faaliyetleri gelişememektedir.

Çözüm Önerisi

- Hakim durumdaki piyasa aktörü olan BOTAŞ'ın doğal gazın fiyatlamasında maliyeti yansıtmasına yönelik düzenleme yapılmalı,
- BOTAŞ borsaya kayıtlı olarak işlem gören bir yapıya kavuşturulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, EPDK, Rekabet Kurumu

Sorun 2

BOTAŞ'ın piyasa payının, rekabetin oluşmasına yeterli olacak düzeyde azaltılamaması

Açıklama

Rusya (batı hattı) kontratındaki son gelişmeyle birlikte toplam 10 milyar m^3 (bcm) kontrat özel sektör tarafından devralınmıştır. Buna rağmen, BOTAŞ'ın pazar payı %80 gibi çok yüksek oranda seyretmektedir. Bu da rekabet ortamının oluşumunu engelleyerek ülke ve tüketici aleyhine yüksek enerji faturalarına neden olmaktadır.

Çözüm Önerisi

- BOTAŞ'ın piyasa payı azaltılana kadar öncelikle miktar devri süreci başlatılmalı,
- Gerekirse kontrat devri sürdürülmeli ve süresi biten kontratlar özel sektör tarafından yenilenmeli,
- 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nda ithalatı tümüyle serbest bırakan hükümlere yer verilecek şekilde değişiklik yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, EPDK, BOTAŞ

Sorun 3

BOTAŞ'ın tüm faaliyetlerinin halen tek bir tüzel kişilik tarafından sürdürülmesi

Açıklama

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu uyarınca BOTAŞ'ın ayrıştırılarak, iletim ve ticaret faaliyetlerinin farklı tüzel kişilikler tarafından yapılması gerektiği halde, bu faaliyetler halen aynı tüzel kişilik tarafından sürdürülmektedir.

Çözüm Önerisi

- Doğal gaz piyasasında diğer enerji piyasalarında ulaşılan rekabet ortamının sağlanabilmesi için AB direktifleri 3. paketinde ve anılan Kanun'un geçici 2. maddesinde belirtilenlere uygun olarak BOTAŞ'ın iletim, depolama ve ticaret faaliyetleri ayrı tüzel kişilikler tarafından yürütülmeli,
- İletim ve depolama şirketlerinin ihtiyaç bulunan yatırımları gerçekleştirebilmesi için gerekli yapısal düzenlemeler yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, EPDK, BOTAŞ

Sorun 4

Büyük sermaye yatırımı gerektiren tesislerin yapılabilmesini sağlayacak yatırım ikliminin bulunmaması

Açıklama

Doğal gaz piyasasında büyük sermaye gerektiren yer altı depolama ve LNG terminalleri gibi altyapı tesislerinin yatırımında, kapasitenin tümünün zorunlu olarak üçüncü tarafların erişimine açılması, yatırımcının kendi tesisinden serbestçe istifade etmesini engellemekte ve yatırımın cazibesini azaltmakta olduğundan ülkemizin arz güvenliği için önemli olan bu tür büyük yatırımlar hayata geçirilememektedir.

Çözüm Önerisi

Doğal gaz piyasasında büyük sermaye gerektiren altyapı tesis yatırımlarında, üçüncü tarafların erişimine engel olmamak şartıyla, finansman, teknik ve ticari ihtiyaçlar için her tesise münhasıran, yatırımcısına gereken kapasite muafiyeti verilmesine yönelik düzenleme yapılmalı ve uygun teşvik mekanizmaları geliştirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, EPDK

Sorun 5

Türkiye Doğal Gaz Borsası'nın oluşturulması için gerekli düzenlemelerin henüz yapılmamış olması

Açıklama

Doğal gaz piyasası, elektrik piyasası ile paralel işlemesi gereken bir piyasadır. Doğal gaz piyasasında da, elektrik piyasasında olduğu gibi, emtia fiyatının arz ve talebe göre piyasada serbestçe belirlenerek alınıp satılabileceği bir borsa oluşturulmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Bunun önündeki güncel en büyük engel BOTAŞ'ın maliyet bazlı fiyatlandırmaya geçmemesi, sübvansiyonu sürdürülmesidir.

Çözüm Önerisi

Elektrik piyasasında başlatılan vadeli işlemler borsasında olduğu gibi doğal gaz piyasasında da anlık, günlük ve vadeli işlemlerin yapılabileceği Türkiye Doğal Gaz Borsası'nın oluşturabilmesi için 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nda gerekli düzenleme yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, EPDK

TÜRKİYE PETROL VE PETROL ÜRÜNLERİ SANAYİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	16
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	79
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	15
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	13
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 70,0

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	19
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	6
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	17
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	3

Sektör tarafından ödenen KDV tutarı *(Maliye Bakanlığı - 2014) (milyar TL)*	16
Sektör tarafından ödenen ÖTV tutarı *(Maliye Bakanlığı - 2014) (milyar TL)*	41

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	5,7
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	18,3

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $) (TÜİK - 2014)*
1. Mısır	0,9
2. Malta	0,9
3. BAE	0,5

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 1,8
İmalat sanayideki net satışlar içinde sektörün payı *(Girişimci Bilgi Sistemi - 2013)*	% 5,1

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	8
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	17

Sorun 1

5291 sayılı EPDK Kurul Kararıyla düzenlenen akaryakıt fiyatlarının takibine ilişkin uygulama

Açıklama

Kurul Kararı, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun ruhuna aykırıdır. Karar ile serbest piyasa anlayışı ortadan kaldırılmaktadır. Sektörün rekabetçi bir ortamda yatırım yaparak gelişmesi engellenmektedir. Sürekli tavan fiyat uygulanan bir ortam yaratan bu Kararın içeriğinde Kanunda işaret edilen en yakın ulaşılabilir piyasalar olan Akdeniz piyasasının dışına çıkılmaktadır. Türkiye akaryakıt piyasası ile ilişkilendirilemeyecek Almanya ve İngiltere gibi piyasalar referans alınmaktadır.

Çözüm Önerisi

Kanunun amacına aykırı olan 5291 sayılı Kurul Kararı kaldırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

EPDK

Sorun 2

Benzin ve motorin ürünlerinin satış fiyatlarında bir yıl içerisinde yasal şartlar oluşmadan iki defa iki ay süreli tavan fiyat uygulanması

Açıklama

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nda EPDK'ya tanınmış olan tavan fiyat belirleme yetkisini kullanılabilmesi için; piyasa faaliyetleri ve rekabeti engelleyen, bozan, kısıtlayan veya bu etkiyi doğuran (doğurabilecek) nitelikte anlaşma veya eylemlerin, piyasa düzenini bozucu etkiler oluşturması gereklidir.

Karar, akaryakıt sektöründe ve iç ve dış piyasalarda başta enerji olmak üzere tüm sektörlere yönelik serbest piyasa yaklaşımına olan güveni sarsmıştır. Yıllardır yapılan yatırımları, sağlanan istihdamı sürdürülemez bir duruma getirmiştir. Farklı ülkeler arasındaki fiyatlar ve fiyat trend karşılaştırmaları dikkatli bir şekilde yapılmalıdır. 2008 yılından itibaren ortalama sektör marjları reel olarak çok düşmüştür.

Çözüm Önerisi

Tavan fiyat uygulamasına derhal son verilerek sektördeki yapısal sorunları çözmek için EPDK koordinasyonunda teknik bir komisyon kurulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, EPDK

Sorun 3

Akaryakıt terminallerinde sayaç sistemi kurulmasının zorunlu hale gelmesi

Açıklama

2/12/2014 tarih ve 29193 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile akaryakıt ithalatı yapılan terminallerde; sahil tank otomasyon ve gemi ölçüm sistemlerine ilave olarak sektöre yaklaşık 300 milyon TL yatırım maliyeti getirecek olan sayaç sistemi kurulmasını zorunlu kılacaktır. Ancak dünyadaki uygulamalara bakıldığında, sahil tank otomasyon ve gemi ölçüm sistemlerinin beraberce yaygın olarak kullanıldığı ve yeterli bulunduğu görülmektedir. Ayrıca sayaçların büyük kapasiteli terminallerde yeterli güvenilirlikle başarılı olamayacağı düşünülmektedir. Diğer yandan, uygulamanın ithalat ile ilgili vergi mevzuatında da bir değişikliğe yol açarak, sektörün finansman dengelerinin bozulmasından endişe edilmektedir.

Çözüm Önerisi

Uygulama kaldırılmalı, kaldırılamıyorsa öncelikle pilot bir terminalde denenmeli ve sonrasında yaygınlaştırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

Sorun 4

Kaçak akaryakıt sorunu

Açıklama

Kaçakçılık ve kayıt dışı ortam hala sektör için olumsuzluğunu devam ettirmektedir. Mevcut yöntem ve uygulamalarla yapılan mücadelenin yanında, sorunu tetikleyen hususlarda da değişiklik yapılması gerekmektedir. Ayrıca kaçakçılıkla mücadelede ulusal marker faydalı bir araç olmakla birlikte tek ölçüt olarak kullanılması ile uygulamada haksız sonuçlar ortaya çıkabilmektedir.

Çözüm Önerisi

- Akaryakıtlar üzerinden alınan çok yüksek oranlı vergiler zamana yayılarak düşürülmeli,
- Deniz ve havacılık yakıtları için sıfırlanmış ÖTV uygulaması yerine vergi iadesi sistemine geçilmeli,
- Kanun'daki ulusal markere dayalı kaçak akaryakıt tanımı değiştirilmeli ve olumsuz çıkacak ulusal marker sonucu ön kaçakçılık tanısı kabul edilerek en az bir ilave delil şartı aranmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, EPDK

Sorun 5

Madeni yağ üretimi için gerekli girdilerin ithalatında yaşanan sıkıntılar

Açıklama

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından madeni yağ üretimi için gerekli olan girdilerin ithalatında GTİP belirleme ve standart uygunluk tespiti süreçlerinde büyük gecikmeler yaşanmıştır. Sonuçta üretim ve ikmalin aksamasına sebep olan bir uygulamaya geçilmiştir.

Çözüm Önerisi

- Onaylanmış Kişi Statüsüne işlerlik kazandırılmalı,
- Gümrük laboratuarları geliştirilmeli, bu sağlanıncaya kadar da akredite diğer kamu laboratuarlarından faydalanılması ile GTİP belirlenmesini hızlandıracak çalışma sektör ile birlikte yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

TÜRKİYE ENERJİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	15
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	90
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	7
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	21

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	57
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	3
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	9
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	3,5
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	7,3

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Irak	0,4
2. Türkmenistan	0,3
3. Almanya	0,2

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 4,7

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	33
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	21
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	2

Sorun 1

Elektrik üreticisi/tedarikçisi firmaların satış üzerinden ödedikleri paylar nedeniyle maliyetlerinin yükselmesi

Açıklama

Elektrik üreticisi/tedarikçisi firmalar, tüketicilere yaptıkları elektrik satışlarının üzerine, TRT'ye %2, belediyelere tüketim tiplerine göre %1 ila %5, enerji fonuna ise %1 oranında olmak üzere pay ilave etmekte ve Elektrik ve Hava Gazı Tüketim Vergisi (BTV) hariç tahakkuka bağlı olarak bu tutarları ilgili kuruluşlara ödemektedirler. Bu husus, özellikle tahsilat oranları %100 olmayan tedarikçiler için önemli bir finansman maliyeti ortaya çıkarmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Enerji fonu kaldırılmalı,
- Bu pay ve vergiler, tahsil edilmesini müteakip ilgili kuruluşlara ödenmelidir.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, EPDK

Sorun 2

Yenilenebilir enerji yatırımcısı önünde mevzuat ve mevzuat dışı uygulamalardan kaynaklı maliyet artışları

Açıklama

Orman ve Su İşleri Bakanlığı orman kesim izni alımında ilave ağaçlandırma bedeli talep etmektedir. Şöyle ki; mevcut mevzuatta yer almamasına rağmen kesim izin taahhüt senetlerine eklenen özel hükümler ile tepe kalınlığına bağlı olarak 1 ila 5 kat ilave ağaçlandırma bedeli alınmaktadır.

Diğer yandan, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü tarafından imar planı onayı için talep edilen döner sermaye ücretleri proje fizibilitesini etkileyecek derecede yüksektir.

Çözüm Önerisi

- Ağaçlandırma bedelleri Orman Kanunu 17. ve 18. Maddelerini Uygulama Yönetmeliğine göre tahsil edilmeli,
- İmar planı onama bedellerinde enerji yatırımları için indirim düzenlemesi yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sorun 3

Hidroelektrik enerji santrallerinde üretilerek satılan enerji bedeli üzerinden sonradan alınmasına karar verilen harcın maliyetlere ve ödeme planlarına olumsuz etkisi

Açıklama

6456 sayılı Kanun'la özelleştirme bedeli, lisans ihale bedeli ve su kullanım bedeli ödemeksizin hidroelektrik kaynaklara dayalı santrallerde üretilen elektrik için gayrı safi iş hasılatı üzerinden %1,5 oranında harç bedeli ödenmesi zorunlu hale getirilmiştir. Bu düzenleme Kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilmiş olan lisansları da kapsamaktadır.

Çözüm Önerisi

1/1/2014 tarihinden itibaren hidroelektrik santrallerin ürettiği elektrik satışları üzerinden ödenmeye başlanan %1,5 harç tamamen kaldırılmalı, bunun mümkün olmaması durumunda, bu tarihten önce verilen lisanslardan söz konusu harç alınmamalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı

TÜRKİYE FUARCILIK MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	1
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	1
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	3

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	2
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	4
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1

Fuar Düzenleme Yetki Belgesine sahip firma sayısı *(TOBB - 2014)*	191
Düzenlenen toplam fuar sayısı *(TOBB - 2014)*	407
Düzenlenen uluslararası fuar sayısı *(TOBB - 2014)*	113
Fuarlara toplam katılımcı sayısı *(TOBB - 2014) (milyon kişi)*	15
Fuarlara yabancı katılımcı sayısı *(TOBB - 2014) (bin kişi)*	500
Fuarlara katılan firma sayısı *(TOBB - 2014) (bin)*	63

En Fazla Fuar Yapılan İller	***Fuar sayısı*** *(TOBB - 2014)*
1. İstanbul	215
2. İzmir	28
3. Ankara	24

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,2

Sorun 1

Fuar şirketlerinin yabancı şirketlere olan stant satışlarından elde ettikleri gelirlerin ihracat sayılmaması

Açıklama

Çeşitli zamanlarda yapılan düzenlemeler ile bazı hizmet sektörlerinin gelirleri ihracat geliri statüsüne alınmıştır. Fuar şirketlerinin dış satışlardan elde ettikleri gelirler, içerik olarak bu sektörlerle benzerlik göstermesine rağmen ihracat sayılmadığından, küresel pazar içinde rekabet etme gücü olumsuz yönde etkilenmektedir.

Çözüm Önerisi

Fuar şirketlerinin yabancı şirketlere olan stant satışlarının ihracat kabul edilmesi için anılan faaliyetin, Maliye Bakanlığı uhdesinde yürütülen 1 Seri No'lu Döviz Kazandırıcı Faaliyetlerde Damga Vergisi ve Harç İstisnası Uygulaması Hakkında Tebliğde ve Ekonomi Bakanlığınca yürütülen İhracat 2008/6 sayılı Tebliğ'de yer almasına yönelik mevzuat değişikliği yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

Sorun 2

Organizatörlerin yapacakları harcamaları Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFİF)'dan karşılayamamaları

Açıklama

Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 2014/4 No'lu Kararı ile sektörel nitelikli uluslararası yurt içi fuarların dış tanıtımının sağlanması ve uluslararası düzeyde katılımın artırılması amacıyla organizatörlerin yapacakları harcamaların bu Kararın ilgili maddelerinde belirtilen miktar ve oranlar çerçevesinde DFİF'dan karşılanması karara bağlanmıştır. Ancak, konuya ilişkin uygulama usul ve esasları yürürlüğe konulmadığından dolayı söz konusu karar işlerlik kazanamamıştır.

Çözüm Önerisi

Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 2014/4 No'lu Kararı'na ilişkin uygulama usul ve esasları, Türkiye Fuarcılık Sektörü Meclisinin de görüşü alınarak hazırlanmalı ve ivedilikle yürürlüğe konulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı

Sorun 3

KOSGEB desteklerinin güncellenmesi ihtiyacı

Açıklama

- Döviz kurundaki değişim ve enflasyon oranı fuar metrekare birim fiyatlarını doğrudan etkilemekte, bu durum KOSGEB tarafından verilen fuar destek üst limitlerinin güncellenmesi ihtiyacını doğurmaktadır.
- Üretim trendleri ve ihracat kalemlerindeki değişimler yeni fuar projelerinin geliştirilmesini sağlamakta, yeni açılan modern fuar merkezleri bölgesel kalkınmayı tetikleyecek fuar projelerinin hayata geçirilmesine imkan sağlamaktadır. Ancak, mevcut KOSGEB mevzuatı uyarınca ilk kez düzenlenen fuarlar destek kapsamına alınamamaktadır.

Çözüm Önerisi

- Fuar destek üst limitleri yıllık bazda TÜFE oranında güncellenmeli,
- Fuarı düzenleyen organizatör kuruluşunun son iki yıl içerisinde en az bir fuarında KOSGEB desteğinden yararlanmış olması şartı getirilmek suretiyle ilk defa düzenlenecek olan fuarların da destek kapsamına alınabilmesi sağlanmalı,
- Sektörün ihtiyacı, hedefleri ve bu hedeflere ulaşılması için verilecek destekler, ülkemizin stratejik sektörleri göz önünde bulundurularak ve fuar organizatörlerinin görüşleri alınarak belirlenmelidir.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, KOSGEB

Sorun 4

Fuarların yurt içi tanıtımına kamu kurumlarının ve yerel yönetimlerin desteklerinin yetersiz olması

Açıklama

Fuar merkezlerinin bulunduğu illerde kamu desteğinden yararlanılarak fuarların görsel tanıtım araçları ile duyurulması, hem KOBİ'lerin fuarlar hakkında bilgilendirilmesini hem de geniş ticari kitlelerin fuar programlarını izlemesini sağlayacaktır.

Çözüm Önerisi

- Fuarların tanıtımı için tahsis edilen pano ve ilan alanları değiştirilmemeli, insanlarda "bu yer sürekli fuar duyuru yeridir" algısı yaratılmalı, bu alanların fuarlar arasında paylaşımı ayrı bir düzenleme ile belirlenmeli,
- Kentin önemli noktalarında (köprü, kavşak, meydan, stadyum, istasyon, metro vb.) fuarların duyurulması için belirli yerlerde pano ve ilan alanları tahsis edilerek, araç ve insan trafiğinin yoğun olduğu noktalarda fuarların duyurulması sağlanmalı,
- OSB'lerde fuar duyurusu için pano ve ilan alanları tahsis edilmeli,
- Yurtiçi fuarların tanıtımı çalışmalarına kalkınma ajanslarınca destek sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı

TÜRKİYE SERAMİK VE REFRAKTER SANAYİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	4
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	26
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	1
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	1
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 77,5

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	2
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	2
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	1,1
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	0,1

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyon $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Almanya	121
2. İngiltere	93
3. İsrail	72

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,2
İmalat sanayideki net satışlar içinde sektörün payı *(Girişimci Bilgi Sistemi - 2013)*	% 5,7

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	14
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	4
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	1

Sorun 1

İhracat piyasalarındaki sıkıntılar

Açıklama

2023 hedefleri için, ihracatta yaşanan sorunlara ve risklere önlem alınarak, yeni teşviklerin getirilmesi beklenmektedir;

- İhracatta rakip ülkelere karşı geliştirilen üretim, tasarım, pazarlama gücü, Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) sebebiyle kaybolmaktadır.
- Bazı ülkeler Türkiye'yi Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi'nden (GTS) çıkarmaktadır. Böylece, düşük vergi avantajı kaybolmaktadır.
- Özellikle Ortadoğu ve Afrika gibi inşaat sektörü hızla büyüyen yeni pazarlarda Türk seramik üreticileri, yüksek üretim maliyetleri nedeniyle rekabetçi fiyat sağlayamamaktadır.

Çözüm Önerisi

- Yürütülen yeni STA görüşmeleri ve Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı'na katılım çalışmaları hızlandırılmalı,
- Bazı ülkelerin Türkiye'yi GTS listesinden çıkarmalarına karşı önlem alınmalı, bu ülkelere karşı ticaret diplomasisi kullanılmalı ve özel ihracat teşvikleri konulmalı,
- Söz konusu ülkelere yönelik yurt dışı yatırım desteği ile Türkiye'den üretimde doğalgaz için ÖTV muafiyeti getirilmeli,
- Yeni pazarlara yönelik ihracat sigortası maliyeti desteği geliştirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Eximbank

Sorun 2

Hammadde maliyetlerindeki artış ve hammaddeye erişimdeki sıkıntılar

Açıklama

Endüstriyel yer üstü hammadde madenciliği ile yer altı madenciliği, iş sağlığı ve güvenliği riskleri, üretim değeri ve ekonomiye katkısı açısından çok farklıdırlar. Ancak, devlete ödenen madencilik maliyetleri aynıdır.

Çözüm Önerisi

- Açık işletme şeklindeki endüstriyel madencilik maliyetleri (ruhsat, devlet hakkı vb.) yeraltı madenciliğine (metalik, kömür) göre daha düşük seviyelere indirilmeli,
- Son dönemlerde sayısı hızla artan rüzgar enerjisi santrali projelerine "muhtemel rezerv" bulunmayan sahalarda izin verilmelidir.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sorun 3

Lojistik sorunlar

Açıklama

Türkiye ihracatının %82'si deniz yoluyla gerçekleştirilmektedir. Limanlarda demiryolu bağlantısının bulunmaması, limanlara ulaşımda lojistik maliyetlerini artırmaktadır. Diğer yandan karayolu nakliyesinde konulan taşıma limitleri büyük sıkıntı oluşturmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Yeni yapılması planlanan ve yapımı süren (Çandarlı, Filyos) limanlarının alt yapı çalışmalarında, büyük hacimli üretim tesislerinin iltisak hatları ile demiryollarına bağlanması sağlanmalı,
- Akaryakıt üzerindeki vergi indirilmeli,
- Serbestleşme kapsamında yeniden yapılanan demiryollarında kullanılacak mazotta ÖTV indirimi sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

Sorun 4

Katma değeri yüksek sektörlerin yeterince teşvik edilmemesi

Açıklama

Türkiye'nin en büyük sorunu olan dış ticaret açığına karşı ve sanayinin nitelikli büyümesi amacıyla ortaya konulan politikalar (Girdi Tedarik Stratejisi, orta ve yüksek teknolojili ürünlere özel destek uygulamaları gibi) sektörler tarafından memnuniyetle karşılanmaktadır. Ancak katma değeri yüksek üretim ve ihracatın teşvik edilmesi bu stratejilerin tamamlayıcı halkasıdır.

Çözüm Önerisi

Yerli katkı oranı % 51'in üzerinde olan sektörlere ait yatırımların, 5. bölgede uygulanan bölgesel desteklerden faydalanması sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sorun 5

Standartlara uyumun ve denetimin etkin olarak yapılmaması

Açıklama

İç piyasa ve ithalatta kalite ve standartlara uyumun denetlenmesinde sorunlar yaşanmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Piyasa Gözetimi ve Denetimi mevzuatının iyi kullanılarak yerli üretim ve ithal ürünler, mağaza, depo, inşaat ve şantiyelerde sık sık denetlenmeli, standartlara uymayan ürünlerin satışına ve kullanımına izin verilmemeli,
- Kamu inşaatlarında ve TOKİ gibi kamunun kontrolündeki inşaatlarda CE işaretine ek olarak ulusal standartlara uygunluk belgesi aranmalıdır.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

TÜRKİYE MADENCİLİK MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	14
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	39
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	5
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	5

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	18
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	7
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	13,8
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	13,5

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Çin	1,8
2. ABD	1,5
3. Irak	0,9

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 1,9

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	20
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	7

Sorun 1

16/6/2012 tarihli ve 2012/15 sayılı Başbakanlık Genelgesi sonrasında izin ve ruhsat süreçlerinde yaşanan sorunlar

Açıklama

Anılan Genelge ile madencilik yatırımları için gerekli izinlerin ve maden ruhsatlarının alınması, devri, uzatılması vb. işlemler Başbakanlığın onayına tabi tutulmuştur. İzinlerin alınmasındaki gecikmeler nedeniyle, planlanmış aramalar gerçekleştirilememiş, yeni işletmeler açılamamış ve üretim hedeflerine erişilememiştir. Bu durum devam ettiği sürece 2023 yılı 15 milyar Dolarlık ihracat hedefi tutturulamayacak, ayrıca sanayinin yoğun olarak kullandığı maden ürünlerinin de yerli maden kaynaklarından tedarikinde darboğaza girilecektir.

Çözüm Önerisi

Madencilik faaliyetleri 2012/15 sayılı Başbakanlık Genelgesi kapsamasındaki uygulamalardan muaf tutularak, mevcut mevzuata işlerlik kazandırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Başbakan Yardımcılığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı

Sorun 2

Sektörü sahiplenmiş, ihtisaslaşmış, etkin bir yönetim ve idari bir organizasyonun eksikliği

Açıklama

Sektörün yönetimi ve geliştirilmesi için, bünyesinde gerekli tecrübeye ve donanıma sahip uzmanlaşmış personelle görev ifa edecek yeni bir idari yapılanmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Çözüm Önerisi

Madencilik Bakanlığı kurulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Başbakan Yardımcılığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sorun 3

3573 sayılı Kanun'un 20. maddesinde kimyevi atık, toz ve dumanla ilgili limit konsantrasyonlarının belirlenmemesi nedeniyle zeytinlik sahalar içinde ve bu sahalara 3 km. mesafe dahilinde madencilik faaliyetlerinin yapılamaması

Açıklama

Anılan Kanun ve bu Kanun'a dayalı yönetmelikte zeytinlik saha tanımı yapılmamış olmasına rağmen kimyevi atık, toz ve dumanla ilgili getirilen yasaklamalar nedeniyle çok önemli maden rezervlerinin bulunduğu Marmara, Ege ve Akdeniz bölgelerinde madencilik yatırımları ve faaliyetleri yapılmaz hale gelmiş, madencilik tesisleri kapatılma tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca yürürlükteki Tehlikeli Atıkların Kontrolü, Katı Atıkların Kontrolü ve Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmelikleri tüm madencilik faaliyetlerini kapsamaktadır.

Çözüm Önerisi

- İlgili mevzuatta zeytinlik saha tanımı yapılmalı,
- Madencilik faaliyetlerinden kaynaklı kimyasal atık, toz ve duman unsurlarının zeytinlik sahalarına olabilecek olumsuz etkileri, ÇED sürecinde incelenerek sonuca bağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Sorun 4

Tabii servetlerin ve kaynakların aranması ve işletilmesi ile ilgili Anayasa'nın 168. maddesine yeterli duyarlılığın gösterilmemesi

Açıklama

3213 sayılı Maden Kanunu ve diğer kanunların hükümleri dışında, yürütme organı ve mahalli idareler tarafından mevzuata aykırı uygulamalar yapılmaktadır. Bu tür uygulamalar, sektörün önüne büyük engeller getirerek arama ve üretim faaliyetlerini olumsuz yönde etkilemekte, dava konusu olmakta ve üretim sürekliliği engellenmektedir. Oysa, devletin maden arama ve işletme hakkını özel sektör eliyle kullanması durumunda Anayasa'nın 168. maddesinde gerçek ve tüzel kişilerin uyması gereken şartlar tanımlanmış ve "devletçe yapılabilecek gözetim ve denetim usul ve esasları ve müeyyideler kanunda gösterilir" hükmü yer almıştır. Ayrıca bu husus Anayasa Mahkemesince karara bağlanmıştır.

Çözüm Önerisi

Madencilik faaliyetlerine, ilgili kanunlarda yer almayan yaptırımlar uygulanmamalıdır.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sorun 5

Sektörde ruhsat güvencesinin olmayışı

Açıklama

Maden yatırımcılarının mevzuata aykırı uygulamalarını önlemek için, 3213 sayılı Maden Kanunu'nunda ve Madencilik Faaliyetleri Uygulama Yönetmeliği'nde bir çok madde ve fıkrada ruhsat iptali konusu yer almaktadır. Bu hükümler neticesinde büyük arama ve işletme yatırımları yapılmış ruhsatlar bile iptal edilebilmekte, bu durum madencilik sektöründe yatırım güvencesini olumsuz etkilemekte, madencilik yatırımlarını engellemekte ve teşebbüs şevkini kırmaktadır.

Çözüm Önerisi

3213 sayılı Maden Kanunu ve Madencilik Faaliyetleri Uygulama Yönetmeliğindeki iptal hükümleri yeniden değerlendirilerek ruhsat başvuru ve yenileme sırasında uyarı mekanizmaları kullanılarak ruhsat iptalleri yerine makul ölçülerde teşebbüs şevkini kırmayacak mahiyette idari para cezası hükümleri getirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

TÜRKİYE KAĞIT VE KAĞIT ÜRÜNLERİ SANAYİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	4
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014))*	28
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	1
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	2
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 80,9

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	3
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	3
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	2,1
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	4,0

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Irak	0,3
2. İngiltere	0,1
3. İran	0,1

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,3
İmalat sanayideki net satışlar içinde sektörün payı *(Girişimci Bilgi Sistemi - 2013)*	% 2,1

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	26
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	3
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	1

Sorun 1

Atık (hurda) kağıtların ihraç edilmesinden dolayı hammadde yetersizliği

Açıklama

Atık(hurda) kağıdın ihraç edilmesi nedeniyle katma değer ve KDV kaybı yaşanmaktadır. Her yıl, belirlenen oranlarda piyasaya sürülen ambalaj miktarının belirli oranı toplanarak, geri dönüşümü yapılması gerekmektedir ancak bu, bazı firmalar tarafından gerektiği şekilde yapılmamakta ve kayıt dışılık oluşmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Kağıt bazlı ambalaj atıklarının Belediyeler tarafından kaynağından toplanması sağlanmalı, toplanan hurda kağıtların birinci hamur, gazete ve oluklu hurdaları olarak sınıflandırılması ise taşeron firmalarca yapılmalı,
- Geri dönüşüm ve atık kağıtların toplanması konusunda halk bilinçlendirilmeli,
- Toplanan atık (hurda) kağıtların yurt içi Geri Dönüşüm Tesislerinde (GDT) geri dönüştürülmesi teşvik edilmeli ve belgelendirmenin denetimi Maliye Bakanlığı tarafından faturalar üzerinden, sahte faturalara mahal vermeyecek şekilde yapılmalı,
- Toplanan hurda kağıtların yurt içinde GDT'de kullanılmasını teşvik etmek için bu uygulamada sadece yurtiçi GDT faturası dikkate alınmalıdır.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Sorun 2

Kağıt ithalatında yaşanan sorunlar

Açıklama

Hammadde eksikliği ithalatı zorunlu hale getirmiştir. 47.07 GTİP pozisyonundaki atık (hurda) kağıtlardan sadece 47.07.10 pozisyonundaki atık (hurda) kağıdın ithalinin 82 no.lu Gümrük Tebliği'ne tabi tutulması maliyeti artırmakta, sektörün rekabet gücünü etkilemektedir.

Çevre Gelirlerinin Takip ve Tahsili ile Tahsilat Karşılığı Öngörülen Ödeneğin Kullanımı Hakkındaki Yönetmelik, çevre katkı ve gelirleri ithaline izin verilen kontrole tabi atıkların CIF bedelinin %1'i, hurdaların CIF bedelinin %0,5'i oranında alınacağı belirtilmiştir.

Çözüm Önerisi

- 257/93/EC sayılı Konsey Tüzüğü'nün EK-II sayılı Yeşil Atık Listesinde yer alan diğer atık (hurda) kağıtlar gibi 47.07.10 GTİP pozisyonu da, 82 no.lu Gümrük Tebliği'nin tehlikeli atıklar için Uygunluk Denetimine Tabi Atıklar Listesi'nden çıkarılmalı,
- Atık kağıt yerine metal hurdasında olduğu gibi hurda kağıt tanımı kullanılmalı ve Çevre Katkı Payı hurda kağıtların CIF bedelinin %0,5'i olarak alınmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı

Sorun 3

Orman ürünlerindeki fiyatların yüksek olması

Açıklama

Kağıt üretiminin ana hammaddesi olan odun fiyatları dünya ile rekabet edilemeyecek boyutlara ulaşmış, bu durum maliyetleri yükseltmiş ve rekabet gücünü olumsuz etkilemiştir.

Çözüm Önerisi

- 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 40. maddesinde değişiklik yapılarak orman emvali üretimler orman köylüsü yerine kalifiye eleman çalıştıran profesyonel firmalara ve ekiplere bırakılmalı,
- Özel sektörün plantasyon ormanı işine girebilmesi için gerekli hukuki alt yapı oluşturulmalı ve teşvik edilmeli,
- Nakliye şartları dikkate alınarak tahsisler yaz aylarında tamamlanmalı,
- Orman emvali standartları revize edilerek, iç içe girmiş standartlar birbirinden kesin çizgilerle ayrılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TSE

Sorun 4

İthal ürünlerde TSE standartlarının uygulanmaması

Açıklama

Yerli üretimde aranan TSE standartlarına ve dünya standartlarına uymayan bazı ürünlerin (örneğin; fotokopi kağıdı) muadil adı altında ithal edilmesi, haksız rekabete yol açmaktadır.

Çözüm Önerisi

- İthal ürünlerde de TSE standartları aranmalı,
- Düşük kaliteli ürünlerin ithalinin önlenmesi için, tüm ithal ürünlerin niteliğini ayrıntılı olarak tanımlayacak şekilde etiketlenmesi zorunlu olmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sorun 5

Yüksek enerji maliyetleri

Açıklama

Enerji yoğun bir Sektör olan kağıt sektörünün kullandığı ve girdilerin %20'sini teşkil eden enerji maliyetlerinin, rakip ülkelerden daha yüksek olması sektörün rekabet gücünü olumsuz yönde etkilemektedir.

Çözüm Önerisi

- Elektrik ve doğalgaz satış fiyatı sektörün rekabet gücünü etkilemeyecek seviyelere çekilmeli,
- Elektrik enerjisi üzerindeki her türlü fon ve kesintiler kaldırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

TÜRKİYE AMBALAJ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	22
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	27
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	14
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	14

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	9
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	2
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	5
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	2

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	4,0
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	3,6

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Almanya	0,3
2. İngiltere	0,3
3. Irak	0,3

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,8

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	36
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	10

Sorun 1

Ambalaj sektöründe ara mamul ithalatının yüksek olması

Açıklama

Ambalaj sektörünün toplam ihracat ve ithalatı incelendiğinde, ciddi oranda ara mal açığı olduğu görülmektedir. Ülkemizde kağıt/karton üretiminde ürün çeşitliliği sınırlıdır. Atık kâğıtların ihraç edilmesinden dolayı hammadde yetersizliği yaşanmaktadır.

Çözüm Önerisi

Toplanan atık kağıtların yurtiçinde geri dönüştürülmesi teşvik edilmeli ve geri dönüşümün belgelendirilmesinin denetimi Maliye Bakanlığı tarafından fatura üzerinden yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Sorun 2

Enerji maliyetlerinin yüksek olması

Açıklama

Yüksek elektrik enerjisi maliyetleri ve maliyetler üzerindeki ilave fon ve kesintiler ambalaj sektörünün rekabet gücünü sınırlandırmaktadır.

Çözüm

- Başta TRT payı olmak üzere, elektrik enerjisi üzerinde üreticiye yönelik her türlü fon ve kesintiler kaldırılmalı,
- Hafta sonu ve bayram tatillerinde gece tarifesi uygulanmalı,
- Yaz aylarında puant saati uygulaması, 20:00-22:00 saatleri arasına indirilmeli,
- Bireysel tüketici ile sanayiciye uygulanan elektrik enerjisi fiyatları arasındaki fark AB ülkeleri ile aynı seviyeye yükseltilinceye kadar, sanayinin kullandığı elektrik enerjisi fiyatlarına zam yapılmamalıdır.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, EPDK

Sorun 3

Ambalaj sanayicileri ve ambalajlama makineleri üreticilerine yönelik teşviklerin yetersiz olması

Açıklama

Bölgesel teşvikler ve Ar-Ge teşvikleri sektörün yapısına uymamakta ve yetersiz kalmaktadır. 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun'da yapılan değişiklik ihtiyacı karşılamamıştır.

Çözüm Önerileri

- Sektör için, işletmede çalışan sayısına bağlı bir oran uygulanmalı, Ür-Ge ve üretimde çalışan mühendisler de Ar-Ge personeli olarak kabul edilmeli,
- Sektör için teşvikler bölge farkı gözetmeksizin uygulanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı

Sorun 4

Ambalaj atıklarının yönetimi ile ilgili uygulamalardan kaynaklanan sorunların devam ediyor olması

Açıklama

28035 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği, paydaşlar tarafından farklı yorumlanabilmektedir. Sanayi kuruluşlarından yükümlülüklerini yerine getirenler, sistem içerisinde yer alanların yalnızca %20 kadarını oluşturduğu için bu durum haksız rekabete yol açmaktadır. Toplamalar ile ilgili doğrudan sorumlu kılınan yerel yönetimlerin sistem içinde verimli bir şekilde yer almaması, ayrı toplama uygulamalarının yaygınlaşmasındaki en büyük engellerden biridir.

Çözüm Önerisi

- Mevzuatın uygulanmasında yaşanan sorunlardan dolayı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının merkezde ve il teşkilatlarında bürokratik kapasitesi geliştirilmeli, piyasa gözetimi ve denetimi artırılmalı,
- Uygulamadaki belirsizliklerin giderilmesi ve diğer sorunlara yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacı ile söz konusu Yönetmelik'te geçen Ambalaj Komisyonu yeniden toplanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı

Sorun 5

28801 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik gereği kullanılacak Ambalajların tip-model uygunluk onaylarının ve testlerinin tümünün TSE tarafından yapılması

Açıklama

Gerekli alt yapı sağlanmadan yürürlüğe giren Yönetmelik gereği, kullanılacak ambalajların tip-model uygunluk onayları ve daha sonraki periyodik ve periyodik olmayan test ve denetimlerinin tamamı TSE tarafından yapılmaktadır. Konu yükleyicileri, dolduranları, taşımacıları ve araç sürücülerini doğrudan ilgilendirirken, kullanılacak ambalajların onay, test ve denetimlerinin hepsinin bir kuruluş tarafından yapılacak olmasının dünyada başka bir örneği yoktur.

Çözüm Önerisi

- Ambalajların modellerini belirleyecek ve uygunluğunu test edecek mevcut donanımlar için hali hazırda mevcut olan üniversite ve özel sektör laboratuvarlarından yararlanılmalı,
- TSE bu kuruluşları yetkilendirmeli ve düzenli olarak denetlemelidir.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, TSE

TÜRKİYE DÖKÜM SANAYİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	15
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	42
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	8
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	5

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	5
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	2
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	5
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	2

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	3,2
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	0,7

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Almanya	0,6
2. Irak	0,3
3. İtalya	0,2

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,5

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	17
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	4

Sorun 1

Döküm sektörünün atık geri kazanım ve depolama sorunlarının çözülememiş olması

Açıklama

Döküm üretimi sonucu ortaya çıkan ve yüksek hacme sahip atık kum ve tozların depolanacağı alanlarda sorun yaşanmakta, atıklar farklı sektörlerde kullanılamamaktadır. Dünyada benzer özelliklerdeki dökümhane kumları tehlikesiz atık olarak çimento yapımında, beton katkısı, arazi dolgusu, yol dolgusu, tarım toprağı olarak birçok alanda kullanılmakta ve atık miktarı azaltılmaktadır. Kullanılmış dökümhane kumlarının analizi için çok yüksek bedeller ödenmeye devam edilmekte, bu nedenle de çimento fabrikalarında girdi olarak kullanılması maalesef az sayıda çimento fabrikası ile yürütülebilmektedir.

Çözüm Önerisi

- Tehlikesiz ve inert kullanılmış döküm kumlarının dolgu malzemesi olarak karayollarında, yapı malzemesi olarak inşaatlarda ve hammadde olarak çimento fabrikalarında kullanımına yönelik yönetmelikler çıkartılmalı ve bu uygulamalar özendirilmeli,
- Atık bertaraf firmalarının kurulması ve faaliyetleri teşvik edilerek kontrollü olarak desteklenmelidir.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sorun 2

Şile bölgesinde madencilik faaliyet izin ücretinin yüksek olması

Açıklama

6831 sayılı Orman Kanunu'nun 16. maddesi gereği ormanlık alanlarda madencilik faaliyetlerinin yapılabilmesi için şirketlere verilen izinler 31/12/2019 tarihine kadar uzatılmıştır.

Ancak yeni izin ücretleri (arazi tahsis ve ağaçlandırma bedeli olarak alınan ücretler) 4 katına kadar artmıştır. Söz konusu bedelin yörede faaliyet gösteren şirketler tarafından karşılanması çok zordur.

Çözüm Önerisi

İzinler için ödenecek ücretler azaltılmalı, artışın enflasyon oranında yapılması sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Orman ve Su İşleri Bakanlığı

Sorun 3

Döküm sektörünün teşvik kapsamına alınmamış olması

Açıklama

2013 yılında ve sonrasında açıklanan teşvik uygulamalarında demir çelik ve döküm sektörü kapsam dışında tutulmuş, otomotiv, oto yan sanayi ve makine imalat sektörleri teşvik edilmiştir. Döküm sektörünün teşvik uygulaması dışında kalması, teşvik mevzuatının ürün temelli sınıflama uygulamasından kaynaklanmaktadır. Döküm olmadan otomotiv sanayisi ve yan sanayisi üretim yapamaz, makine sektörü makine üretemez.

Çözüm Önerisi

- Döküm sektörü girdi sağladığı sektörler gibi teşvik kapsamına alınmalı,
- Döküm tesislerinde ürünün katma değerini artıracak yatırımlar (mekanik işleme, boyama, ısıl işlem vb) desteklenmeli,
- Sanayi tesislerinin sınıflandırılmasında kabul gören NACE Rev.2 kodları teşvik mevzuatında değerlendirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı

Sorun 4

Yurt içinde birincil alüminyum külçe imalatının sektörün ihtiyacını karşılayamaması

Açıklama

Türkiye'de birincil alüminyum külçe sadece Seydişehir Alüminyum Tesisleri'nde üretilmektedir ve bu tesisin kapasitesi yurt içi ihtiyacının %6-7'sini karşılamaktadır. İhtiyacın küçük bir kısmı, hurdadan üretilen ikincil ürün külçelerden, önemli bir kısmı ithalat yoluyla temin edilmektedir.

Çözüm Önerisi

Yurt içindeki birincil alüminyum üretiminin arttırılması ile ilgili yatırımlar teşvik edilmelidir.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı

Sorun 5

Sektörün yoğun olduğu büyükşehir belediye sınırları içindeki yerleşik döküm sanayi tesislerinin, sanayi alanlarının yeni imar planlarında artık yer almayacak olması nedeniyle büyüme imkanlarının kalmaması

Açıklama

Sektörün geniş sahalara olan ihtiyacı ve sanayinin yoğun olduğu büyük şehirlerde ve sanayi bölgelerinde sanayi arazilerinin bedellerinin çok yüksek olması nedeniyle dökümhane yatırımları imkansız hale gelmektedir.

Çözüm Önerisi

Büyükşehir belediyesi içindeki döküm sanayi tesisleri için yakın hinterlant içinde yeni ihtisas organize sanayi bölgeleri tahsis edilmeli ve bu bölgeler teşvik edilmelidir.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

TÜRKİYE DEMİR VE DEMİRDIŞI METALLER MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	22
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	44
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	12
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	9
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 73,3

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	14
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	2
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	4
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	2

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	20,7
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	29,1

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. İsviçre	2,4
2. ABD	1,5
3. BAE	1,3

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 1,4
İmalat sanayideki net satışlar içinde sektörün payı *(Girişimci Bilgi Sistemi - 2013)*	% 16,9

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	73
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	28

Sorun 1

Sanayide yüksek elektrik enerjisi maliyetleri ve maliyetler üzerindeki ilave fon ve kesintilerin sektörün rekabet gücünü sınırlandırması

Açıklama

Genel maliyetler arasında ikinci sırada yer alan enerji maliyetlerinin diğer ülkelerdeki rakip üreticilerden yüksek oluşu, iç ve dış piyasalarda sektörün rekabet gücünü düşürmektedir.

Çözüm Önerisi

- Başta TRT payı olmak üzere, elektrik enerjisi üzerindeki her türlü fon ve kesintiler kaldırılmalı,
- Hafta sonu ve bayram tatillerinde gece tarifesi uygulanmalı,
- Yaz aylarında puant saati uygulaması, 20:00-22:00 saatleri arasına indirilmeli,
- Bireysel tüketici ile sanayiciye uygulanan elektrik enerjisi fiyat farkı AB ülkeleri ile aynı seviyeye yükseltilinceye kadar, sanayinin kullandığı elektrik enerjisi fiyatlarına zam yapılmamalı,
- Enerji piyasasında talep tarafı katılımına ilişkin mevzuat değişikliği en kısa sürede hayata geçirilmelidir.

İlgili Kurumlar

EPDK, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sorun 2

Türkiye-Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT) Serbest Ticaret Anlaşması'nın sektöre devlet yardımlarını yasaklayan hükümlerinin revize edilmesi

Açıklama

Halihazırda, AKÇT Anlaşması ek listesinde yer alan GTİP'lere konu ürünlerin üretimini yapacak firmalar, yatırımlarında devlet desteğinden yararlanamamaktadır. Özellikle katma değeri yüksek olan bu ürün gruplarının Türkiye'de üretilmesi ve enerji verimliliğine ilişkin yatırımların daha fazla desteklenmesi (KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyeti dışındaki destek unsurlarıyla), cari açığın azaltılmasına sağlayacağı katkının yanı sıra, stratejik yönden de önem arz etmektedir.

Çözüm Önerisi

- AKÇT Anlaşması'nın imzalandığı 1996 yılından bu yana sektörün ihtiyaç ve öncelikleri değiştiğinden, AKÇT Anlaşması günümüz koşullarına göre revize edilmeli,
- Mevcut durum itibariyle, üzerinde çalışılmakta olan yüksek katma değerli ürünler ile demir cevherine dayalı sıcak metal üretimine imkân sağlayacak yatırımlara devlet desteği verilmelidir.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, AB Bakanlığı

Sorun 3

5491 sayılı Çevre Kanunu'nun 13. maddesi kapsamında alınan çevre katkı payının sektöre yüklediği maliyet

Açıklama

Sadece demir çelik sektörüne uygulanan ve sektör üzerinde ciddi bir yük teşkil eden çevre katkı payı uygulamasının, dünyanın hiçbir ülkesinde örneği olmadığı gibi makul bir gerekçesi de bulunmamaktadır. Başta Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT) Serbest Ticaret Anlaşması olmak üzere, Türkiye'nin uluslararası taahhütlerine de aykırılık taşımaktadır.

Çözüm Önerisi

Çevre katkı payı uygulamasına tümüyle son verilmeli veya en azından başlangıç aşamasında çevre katkı payının sektör kuruluşlarınca kendi çevre yatırımlarında kullanım imkanı sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Sorun 4

Demir ve Demirdışı Metaller Strateji Belgesi ile Girdi Tedarik Stratejisi içerisinde yer alan eylemlerin hayata geçirilememiş olması

Açıklama

Demir ve Demirdışı Metaller Strateji Belgesi ve GİTES, Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile kabul edilmiş ve 25/12/2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Eylemlerden sorumlu bazı kuruluşların söz konusu eylemlerin yerine getirilmesi konusunda yeterli iradeyi ortaya koymadıkları gözlenmektedir.

Çözüm Önerisi

Sektörün büyüme eğilimini sürdürebilmesi ve ekonomiye olan katkısını arttırabilmesi için, Demir ve Demirdışı Metaller Strateji Belgesi'nde yer alan 2.3, 2.4, 2.5, 3.3, 3.4 eylem planları ve GİTES 2.1 eylem planı en kısa sürede hayata geçirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı

Sorun 5

Standart dışı, sertifikasız ve kalitesiz ürün girişinin devam etmesi

Açıklama

Güvenli olmayan ve teknik mevzuata uygun bulunmayan ithal ve yerli ürünlere yönelik denetimlerin etkin olmaması, sertifikası olmayan ikinci kalite ürünlerin ülkemize rahatlıkla ithal edilebilmesine neden olmakta ve yurt içi rekabet koşullarını bozmaktadır.

Çözüm Önerisi

İthal ürünlerde de, iç piyasada üretilen ürünler ile aynı kalite standartlarının ve sertifikasyonun aranmasına ve ithal ürünlerin söz konusu standart ve sertifikasyonları karşılamadığı durumlarda ithaline izini verilmemelidir.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

TÜRKİYE SERBEST BÖLGELER MECLİSİ

Serbest bölge bulunan il sayısı *(Ekonomi Bakanlığı - 2014)*	15
Serbest bölge sayısı *(Ekonomi Bakanlığı - 2014)*	19
Serbest bölgelerdeki istihdam *(Ekonomi Bakanlığı - 2014)*	61.505
Serbest bölgelerdeki üretim yapan firma sayısı *(Ekonomi Bakanlığı - 2014)*	928
Serbest bölgelerdeki ticaret yapan firma sayısı *(Ekonomi Bakanlığı - 2014)*	1.348
Serbest bölgelerdeki diğer alanlarda faaliyet gösteren firma sayısı *(Ekonomi Bakanlığı - 2014)*	638
Serbest bölgelerdeki toplam ticaret hacmi *(Ekonomi Bakanlığı - 2014) (milyar $)*	22,4

Sorun 1

Serbest bölgelerde fason üretim yapan firmaların çalışanlarının ücretlerinin gelir vergisine tabi tutulması ve gelir vergisi istisnası için ürettikleri ürünün en az %85'ini ihraç etme şartı getirilmesi

Açıklama

- Maliye Bakanlığının 1 seri No'lu Serbest Bölgeler Kanunu Genel Tebliği'nin 4. maddesi 4. fıkrası uyarınca fason üretim yapan firmaların çalışanlarının ücretleri gelir vergisine tabidir.
- **Üretim** ihraç oranı %85'in altında kalan firmalar 1/1/2009 tarihinden itibaren gelir vergisi istisnanın dışında bırakılmıştır.

Çözüm Önerisi

- Ana firmalara tanınan şartlarda fason üretim yapan firma çalışanlarının ücretlerinin gelir vergisi istisnasına tabi tutulması için mevzuat çalışması yapılmalı,
- 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu Geçici 3. madde 2. fıkra (b) bendi gereği Bakanlar Kurulu tarafından bu oran en az %50 olarak belirlenmelidir.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı

Sorun 2

Depo kullanma belgesi ve açık alan kullanma ruhsatı kapsamında serbest bölgelerde depolanan mallar için özel hesap kesintisi yapılması

Açıklama

Serbest bölgelerde üretim dışı faaliyet ruhsatıyla işlem yapan firmalar gelir ve kurumlar vergisine tabi olduklarından, serbest bölgelerdeki mal hareketlerine yönelik özel hesap ödemesi yapmamaktadır. Yurt içi ve yurt dışındaki merkez şirketlerde vergiye tabi firmaların serbest bölgelerde depo kullanma belgesi ve açık alan kullanma ruhsatıyla işlem yapmaları durumunda özel hesap ödemesi zorunlu tutulmakta ve haksız rekabet oluşturmaktadır.

Çözüm Önerisi

Serbest bölgelerde depo kullanma belgesi ve açık alan kullanma ruhsatıyla işlem yapan firmaların özel hesap tahsilatına tabi tutulmamaları hususunda çifte vergilendirmeyi önleyecek, transit ticaretin artırılmasına katkı sağlayacak mevzuat çalışması yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı

Sorun 3

Serbest bölge firmalarının faaliyet ruhsat süreleri ile ilgili 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nda düzenleme yapılmış olmasına rağmen, işletici ve bölge kurucu-işletici şirketlerin ruhsat ve sözleşme sürelerinin aynı şekilde düzenlenmemiş olması

Açıklama

Serbest bölgelerin daha iyi şartlarda işletilmesini teminen, işletici ve bölge kurucu-işletici şirketlerin yatırım gerçekleştirebilmeleri, yüklü bir finansman, işletme programı ve 49 yıla kadar faaliyette bulunacak firmalarla sözleşme yapmalarını gerektirmektedir. Bu programın uygulanması için yeterli ruhsat ve sözleşme sürelerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Serbest Bölgeler Kanunu'nun 5. maddesi ve geçici 5. maddesindeki sürelere paralel olarak işletici ve bölge kurucu-işletici şirketlerin ruhsat ve sözleşme süreleri uzatılmalı,
- Bu çerçevede, bölge kurucu ve işletici şirketlere işyeri kiralama ve depo işletmeciliği ruhsatlarının 30 yıl yerine 20 yıl süreyle verilmiş olması sebebiyle sonradan verilen 10 yıl ilave süre vergisel uygulama döneminden sayılmamalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

Sorun 4

Serbest bölgelerin tabi olmadığı dolaylı vergilerin değişik yorum ve uygulamalar ile tahsil edilmesi

Açıklama

Serbest bölgeler gümrük hattı dışında bulunmasına rağmen, bu bölgelere yapılan mal teslimleri ve verilen hizmetler KDV, ÖTV ve ÖİV'ye tabidir. Organize sanayi bölgelerine tanınan emlak vergisi istisnası serbest bölgelerde uygulanmamaktadır.

Çözüm Önerisi

- Serbest bölgelere yapılan mal teslimleri ve hizmetler KDV, ÖTV ve ÖİV'den,
- Firmalar tarafından üretilen Türk menşeli ürünler, Ekonomi Bakanlığınca düzenlenen koruma önlemleri (Antidamping vergisi) uygulamasından,
- İşletici ve bölge kurucu işleticilere ait gayrimenkuller emlak vergisinden,

- Kullanıcı firmalara ait gayrimenkuller, organize sanayi bölgelerinde yapılan uygulamaya paralel olarak inşalarının sona erdiği tarihi takip bütçe yılından itibaren 5 yıl süre ile emlak vergisinden, muaf tutulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı

Sorun 5

Serbest bölgelere satılan elektrik enerji bedeli üzerinden TRT Payı ve Enerji Fonu alınması

Açıklama

Elektrik satışları üzerine ilave edilen %2 TRT payı ve %1 enerji fonunu uygulaması serbest bölgelere yapılan satışlarda da uygulanmaktadır. Ancak serbest bölgeler, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında kabul edilen yerler olup serbest bölge ile Türkiye'nin diğer yerleri arasında yapılacak ticaret, dış ticaret rejimine tabidir. Şöyle ki; 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 2. maddesinin 3. fıkrasında elektriğin mal olduğu belirtilmektedir. Bir malın ihracat teslimi sayılabilmesi için yine aynı Kanunun 12. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde "teslim yurt dışındaki bir müşteriye veya bir serbest bölgedeki alıcıya yapılmalı" ifadesiyle elektriğin Serbest Bölgeye tesliminin ihracat olduğu kabul edilmektedir.

Çözüm Önerisi

Serbest bölgelere yapılan elektrik enerjisi tüketim bedeli satışlarından TRT Payı ve Enerji Fonu tahsil edilmemelidir.

İlgili Kurumlar

Enerji Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

TÜRKİYE SAVUNMA SANAYİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	11
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	231
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	8
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	10

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	2
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	1,6
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	1,4

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Malezya	0,8
2. ABD	0,8
3. Suudi Arabistan	0,4

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,2

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	8
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	6
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	2

Sorun 1

Savunma ve havacılık sanayiine ilişkin satış ve ihracat kredi sistemi eksikliği

Açıklama

Dış pazarların daraldığı ve savunma bütçelerinin kısıldığı bu dönemde, sürdürülebilirliğin sağlanması ve rekabetin geliştirilmesi için ihracat, sektörün öncelikli konusu haline gelmiştir. Türk savunma ve havacılık sanayii sahip olduğu pazarları muhafaza edebilmek ve yeni pazarlara açılabilmek için en önemli ihracat vasıtası olan kredi sisteminden mahrumdur. Eximbank kredileri diğer ülke örnekleri ile karşılaştırıldığında sektör açısından yetersiz kalmaktadır.

Çözüm Önerisi

Savunma ve havacılık sanayiine özel, devletten devlete satış (“Foreign Military Sales” benzeri) ile rakiplerin finansman paketlerindeki asgari şartları sağlayan bir kredi (“Foreign Military Financing” benzeri) sistemi kurulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı

Sorun 2

3056 sayılı KDV Kanunu’nun 13. maddesinin (f) bendi nedeniyle devreden KDV alacağının yüksek tutarlara ulaşması

Açıklama

Savunma sanayi projelerin yıllara sari olması sebebiyle KDV’siz alım süreci etkin bir şekilde uygulanamamıştır. Sektörde faaliyet gösteren firmalarda devreden KDV tutarının azalmasına 112 seri No’lu KDV Tebliği ile beklenen katkı sağlanamamıştır. Bu durum, ülkemiz için stratejik bir önem taşıyan sektöre ciddi finansman yükü oluşturmakta ve sektörün yabancı firmalarla rekabet gücünü azaltmaktadır.

Çözüm Önerisi

Devreden KDV tutarının azalması için 3065 sayılı KDV Kanunu’nun 13. maddesinin (f) bendinin sonu aşağıdaki şekilde değiştirilmelidir: “yapılan teslim ve hizmetler ile ilgili katma değer vergisi İlgili Kurumlar ve kuruluşlarca ödenmez. Mükelleflerce tahsil edilmeyen bu vergi ilgili dönem beyannamesi ile beyan edilir ve duruma göre tecil, terkin veya iade edilir. Yukarıdaki fıkranın uygulaması ile ilgili usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir”.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı

Sorun 3

Havacılık yapısal sektöründe Türkiye'nin rekabetçi konuma ulaşabilmesi için teşvik ve özendirici düzenlemelerinin olmaması

Açıklama

Sivil havacılık sektörü hacminin önümüzdeki 20 yılda yaklaşık %6'lık büyüme ile 5 trilyon Dolara ulaşması beklenmektedir. Uçak üreticisi ve bunların birinci seviye tedarikçileri önümüzdeki 20 yıl için stratejik yapılanmalarını ve tedarik stratejilerini sonlandırmak üzeredirler. Diğer ülkeler, bu fırsattan faydalanabilmek ve endüstrilerinin rekabetçiliğini, sürdürebilirliğini sağlayabilmek adına teşvik sağlamakta ve özendirici düzenlemeleri hayata geçirmektedir.

Çözüm Önerisi

Sektörün rekabetçiliğini devam ettirebilmesi amacıyla, benzer desteklerin Türkiye'de de faaliyet gösteren firmalara sağlanması için çalışmaların başlatılması ve sektörde faaliyet gösteren firmalara yatırım destekleri, uygun kredi olanakları, dahilde işleme ve gümrük rejimlerinde kolaylıklar ve vergi avantajları sağlanması gerekmektedir.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

Sorun 4

Savunma sektöründe uluslararası satışların önündeki ihraç lisansı engelinin kaldırılması

Açıklama

Özgün olarak geliştirilen savunma sanayi ürünleri üzerinde ABD ve Avrupa menşeli alt sistemler bulunmakta ve kontrole tabii alt sistemlerin tedarikinde bu üretici ülkelerin izinlerine tabii olunmaktadır. Dolayısıyla, özgün olarak üretilen sistemlerin ihracatında alt sistemlerin üreticisi firmaların ülkelerinden ihraç lisansına bağlı olarak gecikmeler, hatta olumsuzluklar (ihraç izni verilmemesi) yaşanabilmektedir.

Çözüm Önerisi

Türk savunma sanayi ürünlerinde bulunan kontrole tabi malzemelere ait ihraç müsaadesi süreçlerinin kolaylaştırılması için, bahse konu ülkeler ile stratejik işbirliği anlaşmaları kapsamında, devletlerarası görüşmeler yapılarak, mevcut rejimlerde esneklik sağlanması gerekmektedir

İlgili Kurumlar

Dışişleri Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı

TÜRKİYE MOBİLYA ÜRÜNLERİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	6
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	20
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	6
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	4
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 71,8

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	2
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	2
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	5
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	5

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	2,2
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	0,8

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Irak	0,5
2. Libya	0,2
3. Azerbaycan	0,2

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,2
İmalat sanayideki net satışlar içinde sektörün payı *(Girişimci Bilgi Sistemi - 2013)*	% 2,0

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	7
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	1
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	2

Sorun 1

Sektörde haksız rekabet ortamının olmasına neden olan uygulamalar

Açıklama

Piyasa denetimlerinin etkin yürütülmemesi nedeniyle sektörde büyük ölçüde (yaklaşık %60) oluşan kayıt dışılık ve fikri hakların korunmasındaki yetersizlik, çevre ve insan sağlığına zararlı hammadde ve uygulamalar konusundaki denetimsizlik sektörde haksız rekabete neden olmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Kamu denetimi artırılmalı ve etkinleştirilmeli,
- Satış anında fatura alımı etkin bir biçimde denetlenmeli, kayıt dışılığın engellenmesine yönelik etkin mekanizmalar oluşturulmalı,
- Fikri hakların korunması kapsamında ürün kopyalama ve taklitçilik engellenmeli,
- Tüketici mahkemelerinde ihtilaflı durumlarda uzman olmayan bilirkişiler tarafından hazırlanan raporlar firma rekabetini etkilediğinden bilirkişi olarak ihtisas sahibi uzmanlar seçilmeli,
- Sektör envanteri çıkartılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, TPE

Sorun 2

Maliyet artırıcı kamusal yükler

Açıklama

Mobilyanın, dayanıklı tüketim malı olarak kabul edilmesi nedeniyle tabi olduğu yüksek KDV oranı ve iş gücü üzerindeki maliyetler, sektörde kayıt dışılığa neden olmaktadır. Ayrıca, mobilya üretimi riskli faaliyet olarak değerlendirildiğinden sorumluluk sigortaları yapımında ciddi sorunlar yaşanmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Kayıt dışılığın önlenebilmesi için denetimler artırılmalı ve etkinleştirilmeli,
- Sektörde uygulanan KDV oranları tekstil sektöründe olduğu gibi %8'e düşürülmeli,

- Orman ürünlerine uygulanan %18 KDV oranına eklenen %9,5'luk ek maliyetler (Ağaçlandırma Fonu, Bakanlık Fonu, Tellaliye ve TRT için ödenen vergiler) kaldırılmalı,
- Sorumluluk sigortalarına ilişkin sıkıntılar giderilmelidir.

İlgili Kurumlar

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı

Sorun 3

Sektörde yaşanan yerli hammadde sıkıntısı

Açıklama

Mobilya sektöründe günlük 30 bin m^3 yonga levha ve lif levha tüketilmektedir. Gerekli olan hammadde miktarı için yıllık 15 milyon ton endüstriyel oduna ihtiyaç duyulmaktadır. Hammadde miktarının 9 milyon tonu iç piyasadan, kalanı yurtdışından tedarik edilmektedir. Türkiye'de ileri teknoloji ile sunta ve MDF üretimi yapılırken, hammadde tedarikinde sorun yaşanması kapasite oranlarını düşürmekte, üretim ve fiyatları olumsuz etkilemektedir. Ülkemizde hammadde konusunda rekabetçi piyasa şartları oluşmadığı gibi orman kaynaklarının yaklaşık %50'si yakacak odun olarak kullanılmaktadır.

Çözüm Önerisi

- 6831 sayılı Orman Kanunu güncellenerek ormanların verimli kullanılması sağlanmalı,
- Özel ormancılık ve endüstriyel ağaç üretimine izin verilerek odun üretiminde dışa bağımlılık azaltılmalı,
- MDF ve suntaya alternatif çevreye duyarlı kompozit malzeme üretimine yönelik Ar-Ge faaliyetleri teşvik edilmeli,
- Panel levha üretimindeki tekelleşme ve fiyatlandırmada yaşanan sıkıntılar giderilmelidir.

İlgili Kurumlar

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sorun 4

Mobilya sektöründe mesleki eğitim, kalifiye işgücü eksikliği

Açıklama

Mesleki eğitim günümüz koşullarında nitelik ve yaratıcı düşünceleri geliştirmede yetersiz kalmaktadır. Mobilya eğitimi veren okullar, öğrencileri yeterli düzeyde mühendislik ve teknik

bilgiye sahip kalifiye iş gücü olarak yetiştirememektedir.

Çözüm Önerisi

Sektörün ihtiyaçlarını karşılayabilecek nitelikte eğitim sunmak üzere meslek liseleri güncellenmeli ve üniversitelerde mobilya tasarımı ve mühendisliği gibi bölümler açılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Milli Eğitim Bakanlığı, YÖK

Sorun 5

Gümrüklerde yaşanan sorunlar

Açıklama

Gümrük Mevzuatı kapsamında mobilyaların serbest dolaşım giriş işlemleri 6/3/2012 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Gümrük Genel Tebliği'nde belirtilen Mobilya İhtisas Gümrüğü Uygulaması'na göre yapılmaktadır. Birçok ülkeye yapılan ihracatta yüksek gümrük vergileri, yabancı rakiplere karşı rekabeti zorlaştırmakta, rekabet edebilmek için oluşturulan fiyatlar kar payını düşürmekte, ihraç edilen ürünün katma değerini minimum seviyelere indirmektedir. Bununla birlikte, Çin ve diğer Uzakdoğu ülkelerinden ithal edilen ucuz mobilyalar rekabeti olumsuz etkilemektedir.

Çözüm Önerisi

- İthal edilen ürünlerin uluslararası anlaşmalara uygunluk denetlemeleri sağlanmalı,
- Gümrük denetimleri bağımsız ve tarafsız yapılmalı,
- Gümrük kontrolleri hızlandırılmalı,
- Ticarette bulunan ülkeler arasında ikili anlaşmalar sağlanmalı (komşu ülkeler),
- Gümrüklerde yeterli depolama alanı ve yetişmiş eleman eksikliği giderilmelidir.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı

TÜRKİYE ORMAN ÜRÜNLERİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	10
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	33
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	13
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	17
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 77,4

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	3
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	3
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	5
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	8

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	1,7
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	4,9

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. İran	0,3
2. Irak	0,2
3. Azerbaycan	0,1

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,4
İmalat sanayideki net satışlar içinde sektörün payı *(Girişimci Bilgi Sistemi - 2013)*	% 1,4

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	11
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	3
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	1

Sorun 1

Hammadde üzerindeki ilave vergi yükleri (fonlar)

Açıklama

Orman işletmeleri tarafından ihale yolu ile yapılan satışlardan, Ağaçlandırma Fonu (%3) ve Bakanlık Fonu (%3) gibi paylar alınmakta, diğer küçük oranlı fonlar ve %18 KDV ile birlikte bu oran toplamda %27,5'i bulmakta ve bunlar hammadde maliyetini artırmaktadır.

Çözüm Önerisi

Özellikle yüksek oranları ile hammadde maliyetini artıran Ağaçlandırma Fonu ve Bakanlık Fonu gibi fonlar kaldırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı

Sorun 2

Hammadde fiyatlarının yüksekliği

Açıklama

Kereste, parke, palet, kontrplak ve lif yonga levha sektöründe faaliyet gösteren işletmeler, odun hammaddesi fiyatlarının yüksekliği nedeniyle dışarıdaki rakipleri ile rekabet edememektedir. Odun hammaddesi Rusya'ya göre üç, Avrupa'ya göre iki misli daha pahalıdır. Odun hammaddesinin pahalı alınması, ürün fiyatlarına olumsuz bir şekilde yansımaktadır. Bu da ülkemize dışarıdan daha ucuz kereste ve levha girişine neden olmakta, ihracatta rekabet gücünü olumsuz yönde etkilemektedir.

Çözüm Önerisi

- Satış fiyatlarının Avrupa ve diğer ülkelerdeki orman emvali fiyatları ile rekabet edecek seviyeye gelebilmesi için, maliyeti en fazla etkileyen ana unsur olan tevzii masraflarında (satış fiyatının %46 ile %65'ine tekabül etmektedir) düzenleme yapılarak bu oranlar indirilmeli,
- Orman hammaddesi m^3 hesaplamalarında bir maliyet kalemi olan orman yolları kullanımı bedelinin, orman döner sermaye bütçesinden değil, kamu bütçesinden ödenmesi sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

Sorun 3

Test ve Ar-Ge analiz laboratuvarı eksikliği

Açıklama

Kalite analizi ve testlerinin yapılabildiği yeterli sayıda akredite laboratuvar bulunmamaktadır. İşletmelerde bu alanda çalışan uzman personel istihdam edilmemekte veya işletmenin mühendis personeli kendi işine ilaveten bu çalışmaları da yürütmektedir. Bu analizlerin yurt dışında yapılması durumunda ise, hem zaman hem de döviz kaybı oluşmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Üniversitelerin ilgili bölümleri ile özel sektör ortaklığında ağaç mamulleri ve orman ürünlerine yönelik hizmet verecek ileri test ve Ar-Ge analiz laboratuvarları oluşturulmalı,
- Ar-Ge analiz laboratuvarlarından elde edilen verilere dayalı olarak ortak bir bilgi bankası kurulmalı ve tüm işletmeler bu sisteme bağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sorun 4

Enerji ve gümrük vergisi maliyeti

Açıklama

Sektörün ihracatta rekabet gücünü zayıflatan en önemli faktörlerden birisi de yüksek enerji maliyeti ve yüksek gümrük vergisidir. Ayrıca, bazı ülkelerin orman ürünlerine yüksek oranlı gümrük vergisi uygulaması ile buna yükleme ve taşıma maliyetlerinin eklenmesi hammaddenin maliyetini artırmaktadır. Bu durum sektörün rekabet gücünü olumsuz yönde etkilemektedir.

Çözüm Önerisi

- Sektörün rekabet gücünün korunması için üreticiye yönelik enerji fiyatlandırma politikaları revize edilmeli ya da üretim ve istihdam artışı karşılığında enerji ucuza sağlanmalı,
- Rusya, Azerbaycan, Cezayir, İran tarafından Türk ürünlerine uygulanan yüksek oranlı gümrük vergisinde iyileştirilme çalışmaları yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

TÜRKİYE İÇECEK SANAYİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	3
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	55
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	1
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	1
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 62,1

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	2
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	0,1

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	0,6
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	0,5

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyon $) (TÜİK - 2014)*
1. Irak	144
2. Suudi Arabistan	55
3. KKTC	51

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,1
İmalat sanayideki net satışlar içinde sektörün payı *(Girişimci Bilgi Sistemi - 2013)*	% 0,8

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	18
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	4

Sorun 1

Kayıt dışılığın gıda güvenirliğine olumsuz etkileri

Açıklama

Vergilerin yüksek olması, piyasa denetim sisteminin yetersizliği ve bazı firmaların çevre yükümlülüklerini yerine getirmekten kaçınmaları kayıt dışılığa neden olmaktadır. Kayıt dışılık, ekonomik kayıplara yol açmaktadır. Kayıt dışı firmalar hijyen koşullarını göz ardı ederek toplum sağlığını tehdit etmektedir.

Çözüm Önerisi

- "Tarladan Sofraya Güvenilir Gıda" denetimlerinin etkin ve şeffaf bir mekanizmayla yapılabilmesi amacıyla, altyapı güçlendirilmeli, denetimler donanımlı ve uzman ekiplerle desteklenmeli,
- Gıda ürünlerinin izlenebilirliği sağlanmalı ve kurumlar arası ortak veri tabanları oluşturarak koordinasyon etkinleştirilmeli,
- Çeşitli vergi uygulamaları (alkollü içki, yüksek gümrük vergileri vb.), harç oranları ve ruhsat sistemleri gözden geçirilmeli,
- Güvenilir ve çoklu analiz metotlarıyla kalite denetimleri ve piyasa kontrolleri yaygınlaştırılmalı, denetim sisteminin akreditasyonu için program oluşturulmalı,
- 10. Kalkınma Planı Gıda Ürünleri ve Güvenilirliği Raporu'yla belirlenen politika ve programlar uygulanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Sorun 2

Küresel piyasa koşullarında rekabet edilebilir fiyatlarda kaliteli ve sürdürülebilir hammadde temininde yaşanan zorluklar

Açıklama

Gıda sanayinin temel hammaddesi olan tarımsal üretimde, dağınık parselleşme, kaynak sıkıntısı, yetersiz Ar-Ge faaliyetleri ve birincil üreticilerin bilinçsiz üretim yapması nedeniyle hammadde sıkıntısı yaşanmaktadır. Bu durum dünya fiyatlarıyla rekabeti ve sürdürülebilir hammadde akışını zorlaştırmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Sanayi tipi ürün çeşidi ve verimliliği arttırılmalı,
- Arz-talep dengesini gözetecek hammadde üretimi planlanmalı,
- Uluslararası rekabete uygun üretimi sağlayabilecek esnek teşvik sistemleri geliştirilmeli,
- Bitkisel hammaddelerin üretimindeki dalgalanmaların olumsuz etkilerini azaltmak için lisanslı depo ve ürün borsaları desteklenmeli,
- Bitkisel ve hayvansal birincil üretimde "kamu - özel sektör - vatandaş işbirliği" gibi şirketleşme/kooperatifleşme modellerinin geliştirilmesini, teşvik edilmesini ve sanayi tesisleri etrafında kümelenmesini sağlayacak bir sistem planlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sorun 3

Ulusal Gıda ve İçecek Sanayisi Stratejisi'nin olmaması

Açıklama

Toplum sağlığı ve yaşam kalitesini doğrudan etkileyen gıda ve içecek sektörü, stratejik önemine rağmen, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının sektörel strateji raporları arasında yer almamaktadır. Sektörün önemine binaen, sürdürülebilirliğin sağlanması için, iklim değişikliği, tüketim eğilimleri, arz-talep dengesi, dalgalanmalar, kriz ve değişimler gibi koşullara hazırlıklı olunması amacıyla sektörün strateji belgesine ve stratejinin inovasyona yönelik planlanmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından strateji belgesi çalışmaları paydaş katılımı ile sonuçlandırılmalı,
- Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının strateji belgesine desteği sağlanmalı,
- İstatistiki veri eksiği giderilmeli ve veriler ulaşılabilir olmalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Sorun 4

Gıda ve beslenme konusunda kamuoyunun medya aracılığı ile yanlış bilgilendirilmesi

Açıklama

Ürün kalitesi ve güvenilirliği konularında, bilimsel veriye dayanan ve toplumda inandırıcılığı olan yeni bir anlayışa ihtiyaç bulunmaktadır.

Çözüm Önerisi

- İyi çalışan bir risk iletişim sistemiyle gıdalarla ilgili konularda kamuoyuna hızlı ve güvenilir bilgi aktarılmalı,
- Ürünlerin denetiminde yaşanan aksaklıklar "Tarladan Sofraya Güvenilir Gıda" yaklaşımıyla çözülmeli, AB'de olduğu gibi gıdalardaki risklere odaklı bir denetim sistemi kurulmalı ve risk değerlendirmeye ilişkin bir birim oluşturulmalı,
- Bilime dayalı bilgilerin tüketici tarafından anlaşılır bir dil ile iletişimini sağlayacak, risk değerlendirmesi yapacak kâr amacı gütmeyen tarafsız ve bağımsız bir yapı kurulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, RTÜK

Sorun 5

Şeker kotaları

Açıklama

4634 sayılı Şeker Kanunu uyarınca Türkiye'de şeker pancarı ekimi ve şeker üretimi, kota sistemi ile kısıtlanmıştır. Nişasta bazlı şeker üretimi Şeker Kanunu'ndaki pancar şeker kotasının %10'u ile sınırlandırılmıştır. AB'de nişasta bazlı şekerlerden sadece fruktoza kota uygulanmakta, glikoza kota uygulanmamaktadır. Ayrıca AB, şeker kotalarını 2017 yılında sona erdireceğini açıklamıştır. Türkiye, dünyada glikoz üretimini ve satışını kotaya tabi tutan tek ülkedir. Gıda sanayinin ihtiyacının kota miktarı üstünde seyretmesi, Şeker Kanunu'nun 1. maddesinde belirtilen yurt içi talebin yurt içi üretimle karşılanması ilkesine ters düşmektedir.

Çözüm Önerisi

- AB'de olduğu gibi bu konuda, 2017 sonrası serbest piyasaya geçilmeli ve kotalar tamamen kaldırılmalı,
- Sektörde verimliliği arttıracak şekilde, şeker fabrikaları özelleştirilmeli, fiyatlar serbest piyasa içinde oluşmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, ÖİB, Şeker Kurumu

TÜRKİYE GIDA SANAYİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	31
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	31
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	25
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	14
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 71,3

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	13
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	4
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	12
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	12

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	12,2
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	5,7

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Irak	2,6
2. Almanya	1,1
3. İtalya	0,7

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 1,2
İmalat sanayideki net satışlar içinde sektörün payı *(Girişimci Bilgi Sistemi - 2013)*	% 14,7

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	134
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	35
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	4

Sorun 1

Şeker Kotaları

Açıklama

4634 sayılı Şeker Kanunu ile sofra şekeri (sakkaroz) ve Nişasta Bazlı Şekerler (NBŞ) üretimi kota ile sınırlandırılmıştır. AB ülkelerinde NBŞ'lerden kota sadece früktoza uygulanırken, ülkemizde glikoza da uygulanmaktadır. NBŞ üreten beş firmanın 950 bin ton olan kurulu kapasitesi, kota nedeniyle ancak %30-50 oranında kullanılabilmektedir.

Çözüm Önerisi

NBŞ kotası, üretim fazlası ve maliyeti nedeniyle ihracat şansı bulunmayan sofra şekeri (sakkaroz) üretim miktarına bağlı olduğundan şeker fabrikaları özelleştirilmeli, serbest piyasa ekonomisi kuralları çalıştırılmalı ve NBŞ kotası kaldırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Şeker Kurumu

Sorun 2

Kayıt dışılığın gıda güvenirliğini olumsuz etkilemesi

Açıklama

Gıda sanayinde kayıt dışılık sadece kayıplara (vergi, SGK primi vb.) yol açmamakta, pazara sürülen kayıt dışı gıdalar gıda güvenilirliğini de olumsuz etkilemektedir. Bir yandan halk sağlığı tehlikeye düşürülmekte, diğer yandan ortaya çıkan haksız rekabet nedeniyle kayıt altındaki kuruluşlar zarar görmektedir.

Çözüm Önerisi

- Bilinçli tüketici yetiştirmek için beslenme ve gıda güvenirliği eğitimi ilköğretim müfredatına eklenmeli,
- Gıda denetim sistemi yalnızca nihai ürüne odaklanmamalı, ürünün yanı sıra üretim süreci ve tesis etkin bir biçimde denetlenmelidir.

İlgili Kurumlar

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

Sorun 3

Gıda ve beslenme konusunda kamuoyunun yanlış bilgilendirilmesi

Açıklama

Uzman olmayan kişilerin medyada tüketiciyi olumsuz yönde etkileyecek yanlış ve/veya taraflı konuşmaları nedeniyle gıda mevzuatına uygun üretim yapan sanayiciler zor duruma düşmekte, tüketiciler ise yanıltılmaktadır.

Çözüm Önerisi

Tüketicilerin güvenini kazanacak bağımsız ve tarafsız bir gıda otoritesi kurulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı

Sorun 4

Hammadde teminindeki zorlukların rekabet gücünü olumsuz etkilemesi

Açıklama

Gıda sanayi hammaddesini büyük oranda tarım sektöründen karşılamaktadır. Birincil üretimin kalite, fiyat ve miktar olarak sürdürülebilir kılınması çoğu zaman mümkün olmamaktadır.

Çözüm Önerisi

- Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının yeni dönem stratejik planında, tarımsal üretim ve arz güvenliğini destekleyen politikalarına gıda sanayi için uygun fiyat, kalite ve sürdürülebilir tedarik konusu eklenmeli,
- Dış ticaret politikaları sektörün ihtiyaçları doğrultusunda yapılandırılıp desteklenmelidir.

İlgili Kurumlar

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

TÜRKİYE OTOMOTİV YAN SANAYİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	11
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	51
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	2
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	2
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 69,6

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	11
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	4
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	9,3
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	7,7

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Almanya	2,0
2. Fransa	0,6
3. İngiltere	0,4

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 1,0

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	41
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	9

Sorun 1

Organize Sanayi Bölgelerinin altyapı yatırımlarından kaynaklı KDV yükünün yarattığı sorunlar

Açıklama

Özellikle Orta ve Batı Anadolu'daki Organize Sanayi Bölgeleri tüm altyapılarını kendi öz kaynaklarını kullanarak yapmaktadırlar. Genel olarak kamu tarafından yapılması gereken bu yatırımlara ciddi harcamalar yapılmaktadır. Yapılan bu yatırım miktarı üzerinden genel olarak %18 KDV ödenmektedir. Buna mukabil OSB'lerin ödedikleri KDV'yi mahsup etme imkanları da yoktur. Dolayısı ile yatırım döneminde ciddi bir maliyet unsuru olan KDV yatırım maliyeti olarak OSB'lerin üzerinde kalmaktadır. Diğer taraftan OSB'ler bu altyapı yatırımlarını yapmakla önemli bir kamu giderini karşılamaktadırlar.

Çözüm Önerisi

OSB'lerin alt yapı yatırımlarında üstlendikleri KDV'nin mahsup edilemeyen kısmının belli bir süre içinde OSB'lere iade edilmesi sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sorun 2

Organize Sanayi Bölgelerindeki emlak vergisinin yüksekliği

Açıklama

Türkiye genelinde yerel yönetimler Organize Sanayi Bölgelerine hiçbir altyapı hizmeti vermemelerine rağmen, en yüksek emlak vergisini OSB ve sanayi tesislerinden tahsil etmektedirler. Özellikle emlak vergisine esas arsa asgari birim değerleri tespit edilirken, sanayi bölgelerinin m^2 birim fiyatları yüksek tespit edilmekte ve sanayi yatay yapılandığı için kapladığı arsa büyüklüğünden dolayı ciddi vergilerle karşılaşılmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Sanayi ve OSB içinde yer alan arsa değerlerinin tespit komisyonlarında sanayiden temsilcilerinin yer alması,
- Arsa değerlemelerinde enflasyon artış oranının üstünde ani artışların 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanun'ları ile sınırlandırılması sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sorun 3

Sanayinin rekabet gücünün azalması

Açıklama

Dünyada pek çok alanda ciddi rekabet yaşanmaktadır. Rekabetçilik de üretimde maliyet azaltma yolu ile sağlanmaya çalışılmaktadır. Dolayısı ile gelişmekte olan pek çok ülke üretim girdilerini sübvanse ederek sanayinin rekabet gücünü artırmaya çalışırken ülkemizde üretimin girdileri üzerinde elektrik enerjisi üzerindeki belediye vergisi, Perakende Satış Hizmet Bedeli, TRT Payı gibi önemli ek maliyetler bulunmaktadır.

Çözüm Önerisi

Sanayinin temel girdisi olan enerji üzerindeki ek maliyetlerin kaldırılması gerekmektedir.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, EPDK

Sorun 4

Yan sanayinin yeterince gelişememesi

Açıklama

İşin doğası gereği yan sanayinin tabi olduğu tüm kurallar (fiyat, kalite, lojistik, finansman) ana sanayiler tarafından belirlenmektedir. Buna mukabil yan sanayine uzun vadeli işbirliği güvencesi verilmediğinde yan sanayinin yatırım yapma ve büyüme imkanı sınırlı kalmaktadır. Ancak, batı ülkelerinde bu ilişkinin çok güçlü olduğu bilinmektedir (en az 5 yıllık kontratlar yapılmaktadır). Yeterince gelişmeyen yan sanayi sebebi ile ciddi miktarda ara malı ithalatı yapılmakta, dış ticaret açığı artmakta ve teknolojik gelişme de sağlanamamaktadır.

Çözüm Önerisi

Ara malı ihracatı, dış ticaret açığı ve teknolojik gelişime katkı sağlayacak olan yan sanayiinin gelişimi için, ana ve yan sanayi ilişkilerinin düzenleyen temel kurallar uzun vadeli işbirliği güvencesini sağlayacak şekilde düzenlenmeli, risklerin güçler oranında müştereken paylaşılması sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı

TÜRKİYE OTOMOTİV TİCARET MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	4
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	7
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	13

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	6
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	4
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	11
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	12

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,6
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	13

Sorun 1

Türkiye Otomotiv Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nın yenilenmemiş olması

Açıklama

Türkiye Otomotiv Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı, 2011-2014 yılları için hazırlanmış olup belgede sektörü ilgilendiren hususlar henüz hayata geçirilememiştir.

Çözüm Önerisi

- Türkiye Otomotiv Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı bir an önce yenilenmeli,
- Yenileme sürecinde, sektörün görüşleri değerlendirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sorun 2

Yaşlı araç parkının gençleştirilmesi için başlatılan çalışmaların henüz tamamlanmamış olması

Açıklama

Yaşlı araç parkı sebep olduğu kazalar yüzünden can güvenliği sorunu ortaya çıkarmakta, eski teknoloji aşırı yakıt sarfiyatı nedeniyle enerji israfına sebep olmakta ve egzoz emisyonları çevreyi olumsuz yönde etkilemektedir. Diğer yandan, tamir ve bakım amacıyla yurt dışından yenileme ve tamir amacıyla eski teknoloji yedek parçalar alınması, cari açığı artırmaktadır.

Çözüm Önerisi

Başta Avrupa olmak üzere dünyadaki uygulamalar araştırılmalı, sektör paydaşlarının görüşleri de alınarak yaşlı araç parkının gençleştirilmesi için yeni bir sistem oluşturulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Sorun 3

"Pert" olarak tabir edilen araçlar nedeniyle yaşanan sorunlar

Açıklama

Karayolları Trafik Yönetmeliği ve Kara Taşıtları Kasko Sigortası Genel Şartları'nda "pert" ta-

nımının olmaması, bu konudaki mevcut kavramların anlaşılamaması, tam hasarlı/ağır hasarlı araçların nasıl onarıldığının bilinememesi, onarım sonrası hasarlı araçların herhangi bir mercii tarafından onarımlarına dair kalite kontrolü yapılmadan tekrar trafiğe çıkmasının mümkün olması gibi sebeplerden dolayı sıkıntı yaşanmaktadır.

Çözüm Önerisi

Başta Avrupa ülkeleri olmak üzere dünya genelindeki uygulamalar araştırılmalı, sektör paydaşları da (STK'lar, üreticiler, yetkili satıcılar, distribütörler, ikinci el motorlu taşıt araçları ticareti yapanlar vb.) sürece dahil edilerek Karayolları Trafik Yönetmeliği ve Kara Taşıtları Kasko Sigortası Genel Şartları'nda düzenleme yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Hazine Müsteşarlığı, İçişleri Bakanlığı

Sorun 4

İkinci el motorlu taşıt araçları ticaretinde yaşanan sorunlar

Açıklama

İkinci el motorlu taşıt araçları ticaretine ait norm ve standartların olmaması sektöre zarar vermektedir. Ayrıca ticari amaçla ikinci el alım satımı yapan firmalar, 3065 sayılı KDV Kanunu'nun 30. maddesi (b) bendinde bulunan düzenleme nedeniyle yeniden satmak amacıyla aldıkları araçlar için ödedikleri %1 KDV tutarını indirim konusu yapamamaktadırlar.

Çözüm Önerisi

- İkinci el motorlu taşıt araçları ticareti yapan firmalara tanım ve mesleki yeterlilik belgesi verilmeli,
- 3065 sayılı KDV Kanunu'nun 30. maddesi (b) bendinde "işletmelere ait ticarete konu edilen araçlar hariç olmak üzere, binek otomobillerinin alış vesikalarında gösterilen KDV" şeklinde değişiklik yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı

Sorun 5

Kullanılmış taşıt ticaretinin düzenlenmesi konusunda çalışmaların henüz başlatılmaması

Açıklama

Kullanılmış Taşıt Ticaretinin Düzenlenmesi ile ilgili, 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzen-

lenmesi Hakkında Kanunu'nun 16. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi ile; "Taşınmaz ve ikinci el motorlu kara taşıtı alım satımı gibi ticari faaliyetleri yürütenlere yönelik mesleki davranış kurallarını belirlemeye ve bu faaliyetlerin yürütülmesine ilişkin düzenlemeler yapmaya" Gümrük ve Ticaret Bakanlığı görevli ve yetkili kılınmıştır. Bu yönde Bakanlık tarafından gerekli çalışmaların başlatılması önem arz etmektedir.

Çözüm Önerisi

- Sektörde mesleki davranış kurallarının belirlenmesi ve bu faaliyetlerin yürütülmesine ilişkin düzenleme çalışmaları bir an önce başlatılmalı,
- TOBB ve bağlı kuruluşların da desteklerinin alınmasıyla çalışmalar kısa sürede tamamlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

TÜRKİYE OTOMOTİV SANAYİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	3
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	122
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	0,1
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 69,6

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	3
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	0,1
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	0,2
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	0,1

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	18,1
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	15,7

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Almanya	3,7
2. İngiltere	2,5
3. Fransa	2,4

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,4
İmalat sanayideki net satışlar içinde sektörün payı *(Girişimci Bilgi Sistemi - 2013)*	% 8,8

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	14
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	6

Sorun 1

Ar-Ge altyapısının yetersiz oluşu

Açıklama

Türk otomotiv sanayinde, özellikle tasarım yetkinliklerinin tüm tedarik zincirinde gelişmesi stratejik önem taşımaktadır. Gelişmiş otomotiv sanayilerinde olduğu gibi Türkiye'de de ana ve yan sanayi arasındaki ilişkilerin araç konsept ve tasarım aşamasından başlayan uzun vadeli işbirliği ile artırılması önem arz etmektedir. Ocak 2014 tarihi itibarıyla, 5746 sayılı Ar-Ge Kanunu ile kurulan 153 Ar-Ge merkezinden 50'si otomotiv sanayinde bulunmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Otomotiv sanayinde daha fazla katma değer yaratılabilmesi için;
- Ar-Ge altyapısının oluşturulması amacıyla test pistleri, çarpma testi pisti ve rüzgar tüneli kurulmalı,
- Firmaların Ar-Ge faaliyetleri ve üniversite-sanayi işbirlikleri kurumsallaştırılarak desteklenmeli,
- Tedarik zincirinde yatay ve dikey işbirliklerini geliştirecek mekanizmalar oluşturulmalı ve ürünlerde katma değer oranının artırılması desteklenmelidir.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı

Sorun 2

Vergi mevzuatının otomotiv sektörüne göre uyumlaştırılmamış olması

Açıklama

Taşıt araçlarında satış vergileri (KDV+ÖTV), rekabet edilen diğer ülkelere göre yüksektir. Binek otomobillerde AB ortalaması %18 iken, ülkemizde 1600 cc'den küçük silindir hacmindeki otomobillerde % 65'tir ve daha büyük silindir hacimli araçlarda bu oran %171'e çıkmaktadır. Sistemde uygulama sorunları vardır.

Çözüm Önerisi

- Pazardaki arz-talep dengesini yönetecek "Satış ve Kullanma Vergi Sistemi" kurulmalı,
- Araçlarda vergi hadleri dengeli hale getirilmeli,
- Motorlu Taşıtlar Vergisi (MTV) bir servet vergisi gibi uygulanmak yerine, AB ülkelerindeki gibi, her araç için "Yol Kullanım ve Çevreyi Kirletme Vergisi" olarak düzenlenmeli

ve bu vergi aracın yaşından bağımsız olmalı,

- MTV çevreyi daha az kirleten tüm araçlara daha düşük oranda uygulanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı

Sorun 3

AB'nin üçüncü ülkeler ile imzaladığı Serbest Ticaret Anlaşması (STA)'lar

Açıklama

Türkiye'nin AB'nin tercihli ticaret politikasına uyum yükümlülüğü Gümrük Birliği'nin gereğidir. STA'ların yürütülüş biçiminden kaynaklı sektörde önemli sıkıntılar yaşanmakta olup müzakerelerin AB ile paralel yürütülmesi imkanı bulunmamaktadır. AB tarafından imzalanan STA'ların üstlenilmesinde otomotiv sanayii açısından iki konu son derece önem taşımaktadır. Bunlar; uygulamakla yükümlü olunan menşe kurallarının AB tarafından giderek esnek hale getirilmesi ve önemli trafik sapması riskidir.

Çözüm Önerisi

- Müzakerelerde AB'nin desteği sağlanmalı,
- Trafik sapması konusunda gerekli tespitler yapılmalı ve tedbirler alınmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, AB Bakanlığı

Sorun 4

Doğu ve Güney Marmara'da lojistik altyapının yetersiz olması

Açıklama

Ülkemizde ihraç edilen araçların %94'ü denizyolu, %2'si demiryolu ve %4'ü ise karayolu ile taşınmaktadır. Lojistik planlaması ve maliyeti, otomotiv sanayinin karşı karşıya bulunduğu önemli bir sorundur. Sanayimizin %95'inin yer aldığı Doğu ve Güney Marmara'da intermodal lojistik altyapısı yetersiz kalmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Otomotiv sanayinde üretim içindeki ihracatın ağırlığı da dikkate alınarak lojistik altyapısı iyileştirilmeli,
- MARMARAY yük taşımacılığına açılmalı,
- İhracat açısından, limanların çevresindeki kara ve demiryolu ağı iyileştirilmeli ve genişletilmeli,
- Taşıt araçları ihracatı için özel oto-port limanlarının kurulması desteklenmelidir.

İlgili Kurumlar

Kalkınma Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, TCDD

Sorun 5

Yaşlı otomobillerin parktan çekilmesi sırasında yaşanan sorunlar

Açıklama

Yaşlı ticari araçların parktan çekilmesinde Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı başarılı uygulamalar yapmaktadır. Ancak otomobiller bu uygulamanın dışındadır. Ticari araçlar için uygulanan sistemde, aracın ağırlığı ve yaşına göre belirli bir ücret ödenmekle birlikte, tahakkuk etmiş motorlu taşıtlar vergisi, gecikme zammı, faizi, vergi cezaları ve plakasına kesilen para cezaları terkin edilmektedir.

Çözüm Önerisi

- Yaşlı otomobillerin parktan çekilmesi için idari altyapı ve deneyimler dikkate alınarak başarılı sonuçlar elde eden mevzuat bu alanda da uygulanmalı,
- Hurda otomobiller Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmeliğe uygun bertaraf edilmeli,
- Yaşlı otomobillerin parktan çekilmesi sırasında yapılacak ödemeler, aracın yaşına bağlı olarak belirlenmelidir.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

TÜRKİYE KOZMETİK VE TEMİZLİK ÜRÜNLERİ SANAYİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	2
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	42
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	1
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	2

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	3
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	0,4
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	0,3

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	1,5
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	1,2

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyon $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Irak	262
2. Rusya Federasyonu	113
3. Azerbaycan	97

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,3

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	6
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	2
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	1

Sorun 1

Bildirimle piyasaya verilen kozmetik ürünleri mevzuatı AB ile uyumlaştırılmış olmakla birlikte, AB mevzuatı ve uygulamasına benzemeyen yaklaşımlar bulunması

Açıklama

- AB'de tüketim ürünlerine ilişkin bildirimler, "piyasaya süren" niteliği taşıyan firmaların ürünlerinin kayıt altına alınması amacıyla gerçekleştirilmektedir. Bildirimin yetkili merci tarafından kabulü veya onayı söz konusu değildir.
- Türkiye'de ise bildirim sırasında firmalardan ürün dosyasında bulunması gereken belgeler talep edilmekte, bildirim denetimleri PGD kapsamında değerlendirilerek masa başında yapılmakta ve böylelikle süreç uzatılmaktadır.
- Ayrıca bildirim yapan firmadan "ön-inceleme" adı altında ek belgeler istenebilmekte, bildirim görseli üzerinden etiket bilgilerinde değişiklik talep edilmekte ve bu taleplerin yerine getirilmemesi halinde piyasaya arzın uygun olmayacağı söylenmektedir.

Çözüm Önerisi

- AB mevzuatı ve bunlara uyan PGD uygulamaları yeniden incelenmeli, STK'ların görüşleri alınarak farklılıklar giderilmeli ve uyum sağlanmalı,
- Bildirim kolaylaştırılarak piyasaya sürenin haklarını gözetecek çözümler getirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Sorun 2

Mevzuat AB ile uyumlaştırılmış olmakla birlikte Piyasa Gözetim ve Denetimi (PGD) işlemlerinde AB uygulamalarına benzemeyen farklı yaklaşımlar

Açıklama

- PGD uygulamaları risk analizi bazında güvensiz olduğu düşünülen ürünlere yönelik yapılması gerekirken, gerçekte yapılan denetimlerin risk gözetilmeksizin doğrudan firmalara yönelik yapıldığı izlenimi vermektedir.
- Firmaların teknik sorumlusu ile mutabakat sağlanmadan baskın şeklinde firma ziyareti yapılmakta, teknik sorumlunun firma dışında olduğu durumlarda ise denetçinin sorularının yanıtsız kalması söz konusu olabilmektedir.
- PGD amacıyla üretici/ithalatçı firmaya giden denetim elemanı, firmanın bütün bildirimlerini görmek istemekte, bu bildirimlere ilişkin ürün bilgi dosyalarının tümünün çıkartılmasını ve kendisine gönderilmesini talep edebilmekte, «Ürün Bilgi Dosyası» incelemesi değil, genel firma denetimi yapmaktadır.

Çözüm Önerisi

AB mevzuatı ve bunlara uyan PGD uygulamaları yeniden incelenmeli, STK'ların görüşleri alınarak farklılıklar giderilmeli ve uyum sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Sorun 3

Sahte ve taklit ürünlerle mücadelenin yasal boşluklar, eleman yetersizliği ve koordinasyonsuzluk nedeniyle yeterince güçlü yapılamaması

Açıklama

İçerdikleri ucuz katkı maddeleri ve kimyasallar dolayısıyla sahte ürünler, bir yandan tüketici sağlığını ciddi bir şekilde tehdit ederken bir yandan da orijinal ürün imal eden ve/veya satan firmalar açısından haksız rekabete neden olmaktadır. Bunun yanı sıra sahte ve taklit ürünlere müdahale edilmesinde şikayet şartı aranmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Taklitçilik suçu şikayete bağlı olmaktan çıkartılarak kolluk kuvvetlerinin re'sen müdahalesine imkan tanınmalı,
- Sahte ve taklit olduğu kanıtlanan ürünlerin imha edilmeleri sağlanmalı,
- Sahte ve taklit ürünlerle ilgili cezalar caydırıcı olmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Sorun 4

KOBİ niteliğindeki firmaların Ar-Ge Merkezi kurmak üzere yatırım yapmalarının yeterince teşvik edilmemesi

Açıklama

6538 sayılı Kanun ile 5746 sayılı Ar-Ge Kanunu'na yapılan eklemeyle, 50 tam zaman eş değer Ar-Ge personeli sayısının 30'a indirilmesine ve kanuni seviyesine kadar artırmaya veya sektörler itibarıyla belirlenen sınırlar dahilinde farklılaştırmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

Bu haliyle bile Ar-Ge personeli kriteri KOBİ niteliğindeki firmalar ile uyuşmamaktadır. Ar-Ge Merkezi yatırımlarında çalışan personel sayısının uygulanabilir seviyelere çekilmesi ve firma cirosunun belli bir yüzdesi üzerinde gerçekleşen Ar-Ge harcamalarına uygulanacak teşvik programlarının yürürlüğe konması, KOBİ'lerin teşviklerden yararlanmasını sağlayacaktır.

Çözüm Önerisi

- Ar-Ge yatırımlarının firma gelirleri üzerindeki etkileri uzun vadede görülebilmekte olup bunların finansmanına destek sağlanmalı,
- 6538 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik çalışan sayısı sorununu çözmekte yetersiz kalacağından, bu sayı daha fazla düşürülmelidir.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sorun 5

Türkiye içerisinde satışa sunulmayan ve sadece ihracat amacıyla Türkiye'de yerleşik üretici firmaya yaptırılan kozmetik ürünlerin ihracatındaki sertifikalandırma sorunu

Açıklama

Türkiye dışındaki ülkelerde yerleşik firmalar tarafından sadece ihracat amacıyla veo ülkenin kendi mevzuatına uyacak şekilde Türkiye'de yerleşik üretici firmaya siparişle yaptırılan kozmetik ürünlerin ihracatında sertifikalandırma sorunu 2013 yılı sonunda ortaya çıkmıştır ve devam etmektedir. Kozmetik ürünler konusunda düzenleme ve denetim yetkisine sahip olan Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu kendisini sadece Türkiye sınırları içerisinde piyasaya sunulmuş olan ürünlerin sertifikalandırılması için yetkili görmektedir. Bu nedenle, özellikle, mevzuatı Türkiye kozmetik mevzuatından farklı olan ülkelere ihraç edilmek üzere ve muhatap ülkenin mevzuatına uygun olarak hazırlanan kozmetik ürünler, mevzuat farklılıkları nedeniyle sertifikalandırmaya uygun bulunmamaktadırlar.

Çözüm Önerisi

İhracat amacıyla, ihraç edilen ülkenin mevzuatına göre hazırlanan kozmetik ürünlerin sertifikalandırılmasına ilişkin bir yapılanma gerçekleştirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

TÜRKİYE SAĞLIK KURUMLARI MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	20
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	48
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	12
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	8

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	8
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	30
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	12
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	6

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 1,2

En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	2
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	3

Sorun 1

Ülkemizde sağlık hizmetlerinde sürdürülebilir bir finansman modelinin olmaması

Açıklama

Türkiye sağlık hizmetleri finansman modelinin mevcut yapısı ile hizmetin sürdürülebilirliği ciddi riskler taşımaktadır. Dünyadaki diğer sistemlerle kıyaslandığında çok geniş bir teminat kapsamına sahip olan sistemimizde SGK, oluşan hizmet bedelini ödemekte yetersiz kalmakta, sübvanse edilmesi gereken miktar her yıl artmakta ve bu yapı sürdürülebilir görülmemektedir. Mevcut durumda hizmet kalitesi giderek kötüleştiği gibi, gereksiz sağlık hizmeti tüketimi de giderek artmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Sağlıkta uygulanan teminat paketinin kapsamı ülke gerçekleri göz önünde bulundurularak daraltılmalı,
- Fark ücretlerinin sınırlandırılması yerine, fark ücret sınırı tamamen kaldırılmalı, hastaneler alacakları fark ücretlerini deklare etmeli,
- Tamamlayıcı sağlık sigortasının kullanımın artırılması amacıyla vergi indirimi ve bireysel emeklilik sigortasında olduğu gibi devlet desteği sağlamalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, SGK, Sağlık Bakanlığı

Sorun 2

Sağlık hizmetlerinde ödeme modellerinin yetersizliği

Açıklama

- Hizmet bedellerini oluşturan Sağlık Uygulama Tebliğ (SUT) fiyat tarifesi gerçek maliyetler esas alınarak hazırlanmamıştır. Altı yıldır bu fiyatlarda herhangi bir artış yapılmamıştır. Operasyonel giderler her geçen gün artmaktadır.
- SGK tarafından yayımlanan tebliğ ile, özel sağlık kurumlarından 12 TL olarak alınan katkı payı, kamu sağlık kurumlarında 3 TL olarak uygulanmaktadır.
- Ekonomi Koordinasyon Kurulu (EKK) kararıyla uygulanmaya başlayan global bütçe uygulaması, özel sağlık sektörünün geleceği için endişe uyandırmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Gerçek maliyetler esas alınarak fiyat tarifesi yeniden düzenlenmeli, yıllık artışlar enflasyon oranında düzenli olarak uygulanmalı,
- Katkı payı özel ve kamu sektöründe de eşit olmalı,
- Global bütçe rakamları; ülkemizin aktif sigortalı sayısı, yaşlanan nüfus vb. faktörler dikkate alınarak planlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

Sorun 3

15/2/2008 tarihli Özel Hastaneler Yönetmeliği'nden kaynaklanan planlama sorunları

Açıklama

- Planlamanın sadece özel sektör için uygulanması özel sektörün tüm gelişme stratejilerinin önünde engel teşkil eden önemli bir problemdir.
- 15/2/2008 tarihinden bu yana sektörde; yatırım izni alınamamış, sektör kapasitesini arttıramamış ve kadro tahsisi yapamamıştır. Fark ücreti ise hastane sınıflandırmasına endekslendirilmiştir.

Çözüm Önerisi

- Planlama; mülkiyet ayrımı olmaksızın, tüm sağlık sektörü (kamu/özel) için uygulanmalı,
- İnsan kaynakları, teknolojik kaynaklar, branş ilavelerinde, destek politikaları şeffaf bir şekilde uygulanmalı ve kamu-özel ayırımı yapılmamalı,
- Yönetmelik, sektörün gerçek ihtiyacı olan kadroların tahsisi ve yatırım izinlerine imkan verecek şekilde düzenlenmelidir.

İlgili Kurumlar

Sağlık Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı

Sorun 4

Sağlık sektöründe istihdam açığı sorunu

Açıklama

Kamu ve özel tüm sağlık sektöründe, diğer sektörlerin tam tersine önemli bir insan kaynağı açığı bulunmaktadır. 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un Ek 13. maddesinde yapılan değişiklikle sağlık meslek liselerinin kontenjanları düşürülmüştür. Bu değişiklik istihdam açığının daha artmasına neden olmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Sağlık insan kaynağı için kamu ve özel eğitim kurumları teşvik edilmeli, istihdam açığını da dikkate alan bir anlayışla konu çözüme kavuşturulmalı,
- Tam gün yasasının getirdiği kısıtlar nedeniyle, özel sağlık kurumlarının, kamu sağlık kurumlarından hizmet alımlarına müsaade edecek bir orta yol bulunmalı,
- Kurumlar arası işbirliği sağlanmalı,
- Veri analizleri oluşturulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Sağlık Bakanlığı, YÖK, Maliye Bakanlığı

Sorun 5

Sağlık sektöründe Kamu-Özel Ortaklığı (PPP - Public Private Partnership)

Açıklama

Sağlık hizmetinin kalitesini yükseltmek ve vatandaşların hizmete bir kompleks içinde daha rahat ulaşmasını sağlamak adına yapılması planlanan, kamu-özel ortaklığı hastaneler sağlık sektöründe birçok belirsizliğin oluşmasına neden olabilecektir. İnşaat şirketlerine, inşaat bittikten sonra 25 yıllığına kiralanması tıbbi hata açısından problem yaşanmasına neden olabilecektir.

Çözüm Önerisi

- Kamu hastaneleri ile özel sağlık sektörü arasındaki rekabet koşulları Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenmeli,
- İnşaat şirketlerinin yetersiz olması nedeniyle projeler küçültülmeli,
- PPP'lerin belirli alanlarının birlikte işletilmesi (Laboratuar, Radyoloji, vb) için değişiklik yapılmalı,
- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda olduğu gibi "Asgari Yeterlilik Kriterleri" belirlenmelidir.

İlgili Kurumlar

Sağlık Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Maliye Bakanlığı

TÜRKİYE MEDİKAL MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	2
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	36
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	2
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	5

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,5

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	5
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	3
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	7
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1

Sorun 1

Kamu tarafından yapılan merkezi alımların, büyük miktarda ve tek alımla gerçekleşmesi

Açıklama

Toplu ihaleler kamuya fiyat avantajı sağlamakla birlikte, ihaleyi alamayan firmaların pazarı bir yıllığına kaybetmelerine neden olmaktadır. Bu durum ihaleyi alamayan üreticilerin işlerini durma noktasına getirmektedir.

Çözüm Önerisi

İhaleler daha küçük ölçekli ve bölgesel olarak yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Sorun 2

Tıbbi cihaz sektöründe iki farklı oranda KDV uygulamasının bulunması

Açıklama

Tıbbi cihaz sektöründe mamul ürün alımlarında %8, hammadde alımlarında ise %18 olmak üzere iki farklı oranda KDV uygulaması bulunmaktadır. %18 oranından hammadde alarak mamul hale getiren üretici bu ürünü %8 KDV ile satmaktadır. KDV oranlarındaki bu fark nedeniyle oluşan üretici alacağının yıl sonunda mahsup edilmesi gerekirken, pratikte bu mahsuplar çok zor yapılmaktadır. Bu durum sektörde sermaye birikimini engellemektedir.

Çözüm Önerisi

Hammadde ve mamul ürünlerinin KDV oranları %18 olarak uygulanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı

Sorun 3

Kamu ihale mevzuatında yerli malına %15'e kadar fiyat avantajı sağlanması uygulamasının genişletilmesi

Açıklama

Tıbbi cihaz kullanıcıları %85 üzerinde kamu kurumlarıdır. Kamu kurumları ihale yöntemi ile en ucuz fiyatı teklif eden firmadan ürünü tedarik etmektedir. Yerli tıbbi cihaz üreticileri yabancı firmalarla fiyat konusunda rekabet edememektedir. Kamu ihale mevzuatında yerli üreticiyi korumak amacıyla %15'e kadar fiyat avantajı sağlanmasına dair düzenleme yapılmasına karşın, hastanelerin belirlenen global bütçe ile döner sermayelerini idare etme zorunlulukları nedeniyle KİK mevzuatındaki bu hükmün uygulamasında sıkıntı yaşanmaktadır.

Çözüm Önerisi

Yerli malı satın alan hastaneleri teşvik etmek amacıyla, her yıl satın aldığı yerli malı bedelinin %15'i oranında risturn (iade) katkısı sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Sağlık Bakanlığı, KİK, SGK

Sorun 4

Üretici firmaların finansmana erişim zorlukları

Açıklama

Tıbbi cihaz sektörü çoğunlukla KOBİ niteliğinde firmalardan oluşmaktadır. Girişimci firmaların, üretim alanı oluşturmaya ve Ar-Ge faaliyetinde bulunmaya ayıracak sermaye birikimi bulunmamaktadır.

Çözüm Önerisi

Sanayiciye uzun vadeli finansman yöntemi ile (konut finansman desteğinde TOKİ'nin uygulamaları gibi) üretim binası desteği sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı

TÜRKİYE İLAÇ SANAYİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	1
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	91
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	0,2
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	0,4
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	%74,2

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	2
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	0,1
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	0,1

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	0,8
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	4,4

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyon $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Güney Kore	110
2. İsviçre	60
3. Almanya	56

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,2
İmalat sanayideki net satışlar içinde sektörün payı *(Girişimci Bilgi Sistemi - 2013)*	% 0,9

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	11
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	3

Sorun 1

İlaç harcama bütçesinin yetersizliği

Açıklama

Belirlenen yetersiz ilaç bütçesi nedeniyle ilaç endüstrisinde fiyatlar rasyonel olmayan düzeylere gerilemiştir.

Çözüm Önerisi

Kriz dönemindeki parametreler ile belirlenen ilaç bütçesi, ekonomideki güncel gelişmeler dikkate alınarak revize edilmeli ve belirlenecek bütçeye kur düzeltmesinin yansıtılması sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Sağlık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Sorun 2

Fiyat kararnamesindeki hükme rağmen 6 yıldır Avro değerinin güncellenmemesi

Açıklama

6/7/2011 tarihi itibari ile 90 günlük ortalama değer, mevzuatta tanımlı olan üst sınırı aştığı halde 13/2/2009 tarihinde 1,9595 seviyesinde sabitlenen dönemsel Avro kurunda bir güncelleme yapılmamıştır. Dönemsel Avro değerinin 1,9595 seviyesinde tutularak güncellenmemesi, sunulan hizmete göre yetersiz olan ilaç bütçeleri, düşük fiyatlar ve yüksek iskonto sebebiyle endüstriyi sürdürülemez bir duruma getirmiştir.

Çözüm Önerisi

Sürdürülebilir bir fiyatlandırma için ilaç bütçesi sunulan hizmet ile uyumlu olarak belirlenmeli; küresel gelişmeler ve döviz kurundaki oynaklık dikkate alınarak, sabitlenen döviz kuru ve mevcut referans sistemi revize edilmelidir.

İlgili Kurumlar

Sağlık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, SGK

Sorun 3

Referans fiyat sisteminden kaynaklanan sorunlar

Açıklama

Ülkemizde kamu tarafından alınan ilaçların fiyatlarının belirlenmesinde referans alınan ülkelerde, yaşanan ekonomik krizler sebebiyle fiyatlar büyük ölçüde düşmüştür. Ülkemizde belirlenen fiyatlar ise, kur sabitlenmesi ve zorunlu iskonto uygulaması nedeniyle en düşük referans fiyat seviyesinin bile altında kalmaktadır.

Çözüm Önerisi

Mevcut referans sistemi sektörlerle istişare edilerek revize edilmelidir.

İlgili Kurumlar

Sağlık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, SGK

Sorun 4

Türkiye'de üretilen ilaçların kamu alımlarında öncelikli olarak tercih edilmemesi

Açıklama

Türkiye'de üretilen ve katma değer sağlayan birçok ilacın yerine hiç bir katma değeri olmayan ithal ürünler kamu tarafından alınmaktadır. Bu nedenle Türkiye'de üretilmesi mümkün olan birçok ilaç ithal edilmektedir. Son yıllarda Türkiye'de kullanılan ilaçların parasal değer bazında %53'ü ithal edilmekte, %47'si ise ülkemizde üretilmektedir.

Çözüm Önerisi

Türkiye'de üretilmesi mümkün olan ilaçlar süratle ruhsatlandırılmalı, geri ödemesi hızlı bir şekilde yapılmalı ve kamu alımlarında öncelikli olarak tercih edilmesi sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Sağlık Bakanlığı, SGK

Sorun 5

Türkiye'de değer katılmış eşdeğer ürünlere ilişkin SGK'nın geri ödeme süreçlerinde karşılaşılan sıkıntılar

Açıklama

Ülkemizde gerçekleştirilen Ar-Ge faaliyetleri kapsamında, yeni proses, formülasyon ve kombine ürünler geliştirilerek değer katılmış eşdeğer ürünler üretilmektedir. İnovasyon içeren ve tedavide fark yaratan bu ürünler, kamu sağlığı ve kamu maliyesi açısından büyük öneme sahiptir.

Çözüm Önerisi

Ülkemizde geliştirilen değer katılmış eşdeğer ürünlerin Ar-Ge faaliyetlerinin finanse edilebilmesini ve sürdürülebilmesini teminen, Fiyat Kararnamesi ve Tebliği ile Sağlıkta Uygulama Tebliği ve Ödeme Yönergesi kapsamında destekleyici fiyatlandırma ve yeni geri ödeme modelleri geliştirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

TÜRKİYE ÖZEL GÜVENLİK HİZMETLERİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	19
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	12
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	3

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	1
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	0,5
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	4
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,1
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	2

Sorun 1

5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun'un 21. maddesinin Kanun'un gerekçesine uygun olmaması

Açıklama

5188 sayılı Kanun'un 21. maddesi mali sorumluluk sigortası ile ilgilidir. Ancak bu madde özel güvenlik görevlilerinin görev esnasında üçüncü kişilere verecekleri zararların tazminini düzenlemektedir. Özel güvenlik personelinin çalıştığı şirket, özel güvenlik hizmeti satın alan şirket ve özel güvenlik personelinin kendisi sigorta kapsamı dışındadır. Bu haliyle mali sorumluluk sigortası sadece üçüncü şahıslara yöneliktir. ABD ve Avrupa'da sigorta konusunda yapılan yasal düzenlemeler tüm tarafları kapsamaktadır.

Çözüm Önerisi

5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun'un 21. maddesi, ABD ve Avrupa'da olduğu gibi, tüm tarafları kapsayacak şekilde düzenlenmelidir.

İlgili Kurumlar

İçişleri Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Sorun 2

Elektronik güvenlik sistemleri konusundaki standart boşluğu

Açıklama

Elektronik güvenlik sistemlerinin ithalatında ve yurtiçi üretiminde herhangi bir standart bulunmamaktadır.

Çözüm Önerisi

- İthalat rejiminde standart ve kalitenin sağlanması amacıyla kanuni düzenleme sektör sürecin içine dahil edilerek yapılmalı ve kriterler belirlenmeli,
- Yurtiçi üretimi sağlamaya yönelik teşvik verilmelidir.

İlgili Kurumlar

İçişleri Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TSE

Sorun 3

6331 sayılı İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kanunu'nda yer alan "iş kazası" tanımı

Açıklama

Özel güvenlik görevlileri kamu kolluk kuvvetlerinin olmadığı alanlarda, kolluk kuvvetleri gelene kadar kolluk kuvveti yetkilerini kanunen kullanmaktadırlar. Silahlı saldırı, terör, gasp ve hırsızlık gibi amaçlarla vuku bulan ölümlü hadiseler sonucunda bu durum iş kazası olarak nitelenmektedir.

Çözüm Önerisi

6331 sayılı Kanunu'nda düzenleme yapılarak silahlı saldırı, terör, gasp ve hırsızlık gibi hadiseler sonucunda oluşan durum "iş kazası" tanımından çıkarılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı

Sorun 4

Özel güvenlik görevlilerinin hukuki statüsünün bulunmaması

Açıklama

Özel güvenlik görevlileri halen 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olarak çalışmakta ve ilgili Kanun özel güvenlik sektörü için yetersiz kalmaktadır

Çözüm Önerisi

- Silahlı ve silahsız çalışan güvenlik görevlileri, işin konusu gereği tehlikeli işler statüsü kapsamına alınmalı, yıpranma süreleri tanımlanmalı ve özlük hakları ile diğer hususlar ayrıca belirlenmeli,
- Denizcilik İş Kanunu, Basın İş Kanunu gibi Özel Güvenlik İş Kanunu hazırlanarak hayata geçirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı

Sorun 5

5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun'un ihtiyacı karşılamaması

Açıklama

Türkiye'de toplumsal ve sektörel yaşam çok hızlı bir değişim süreci yaşamakta ve bu değişim yeni ihtiyaçlar ile beraberinde yeni sorunları ortaya çıkarmaktadır. 2004 yılında yürürlüğe giren 5188 sayılı Kanun bu gelişmeye uyum sağlayamamakta ve ihtiyaçları karşılamakta yetersiz kalmaktadır.

Çözüm Önerisi

5188 sayılı Kanun, günümüzde karşılaşılan sorunların çözümüne ve özel güvenlik hizmet üreticileri ile bu hizmetten yararlanan tüketicilerin (bireyler, özel sektör, kamu sektörü) ihtiyaçlarını karşılamasına olanak sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmelidir.

İlgili Kurumlar

İçişleri Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

TÜRKİYE SİVİL HAVACILIK MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	25
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	193
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	15
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	18
Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	17
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	5
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1
İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	0,9
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	3,4

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. ABD	0,5
2. İspanya	0,1
3. İtalya	0,1

	(Gelen-Giden)
İç Hat Yolcu Trafiği *(milyon) (DHMİ - 2014)*	85,4
Dış Hat Yolcu Trafiği *(milyon) (DHMİ - 2014)*	80,3
İç Hat Ticari Uçak Trafiği *(bin) (DHMİ - 2014)*	606
Dış Hat Ticari Uçak Trafiği *(bin) (DHMİ - 2014)*	554
İç Hat Taşınan Kargo *(bin ton) (DHMİ - 2014)*	105
Dış Hat Ticari Uçak Trafiği *(Bin ton) (DHMİ - 2014)*	737

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 1,3
En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	2
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	11

Sorun 1

İç hat uçak bilet ücretlerinde %18 KDV alınması

Açıklama

Hava yolu taşımacılığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından uygulanmakta olan programlar ile halkın yoğun olarak kullanmakta olduğu bir ulaşım türü haline gelmiştir. 2003 yılında 17 milyon olan iç hat/dış hat yolcu sayısı 2014 yılsonu itibariyle 5 kata yakın bir artış ile 83 milyona ulaşmıştır. Hava yolu taşımacılığının sürdürülebilir gelişimi için uçak bilet ücretlerindeki %18 KDV uygulamasının da düşürülmesi gerekli görülmektedir. KDV oranının %8'e çekilmesi halinde mevcut gelişme daha da hızlanacaktır.

Çözüm Önerisi

Uçak biletlerindeki KDV oranı %18'den %8'e indirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Sorun 2

Hava yolu taşımacılığındaki maliyet artışları

Açıklama

- Havalimanlarımızdaki birçok hizmet ücreti, avro bazında ve oldukça yüksektir. Dönem içi kur/parite değişiklikleri, bilet ücretlerini önceden belirleyen hava yolu taşıyıcılarını özellikle iç hatlarda zor durumda bırakmaktadır.
- Geçen yıl içinde Rusya'da yaşanan ekonomik kriz özellikle Akdeniz bölgesine gelen Rus turist sayısında önemli düşüşlere neden olmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Havalimanı/terminal özelleştirmelerinde, özellikle yolcu hizmet ücretlerinin TL olarak belirlenmesi ayrıca kış aylarında teşvik edici uygulamalara imkân verecek düzenlemeler yapılmalı,
- Rusya ve diğer bazı ülkelerden gelecek turist taşıyan uçaklara uygulanması öngörülen uçak başına 6 bin Dolar yakıt desteğinin, 2015 yılının tamamında uygulanmak üzere ülkemize turist getiren yerli ve diğer tüm ülkelerin uçaklarına uygulanacak şekilde geliştirilmesi sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Sorun 3

Sivil havacılık yükseköğretim programlarında gerekli kalitenin sağlanamamış olması ve program kontenjanları ile sektör ihtiyaçlarının uyumlu olmaması

Açıklama

Sivil havacılık eğitimlerinde bölge lideri olmak ve dünyanın önde gelen ülkeleri arasında yer almak hedeflenmiştir. Ülkemizde, 33 yükseköğretim kurumu tarafından sivil havacılık eğitimleri verilmektedir. Ancak programlar ve kontenjanlar sektör ihtiyacına uygun olarak belirlenmemektedir. Ayrıca eğitmen ve meslek standartlarında önemli eksikler bulunmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ile Yükseköğretim Kurulu'nun ortaklaşa yürüttüğü çalışmalar hızlandırılmalı,
- Sivil havacılık eğitimlerinde "ihtiyaç-kontenjan dengesi"nin sağlanmasına esas, eğitim master plan çalışması yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, YÖK

Sorun 4

Uçak yedek parça ve işletme malzemelerinin sivil havacılığın ihtiyaçlarını karşılayacak süratte devreye alınmaması

Açıklama

Yurt dışından gelen ve yurt dışına gidecek uçaklar havalimanlarının hava tarafı (gümrüklü alan) içinde hareket etmektedirler. Ancak, uçakların herhangi bir arızası halinde yurt dışından çok kısa süre içerisinde getirilen malzemenin gümrük işlemlerinin sonuçlandırılması çoğu zaman bir kaç gün sürmekte ve bu süre önemli bir ekonomik kayba yol açmanın yanı sıra yoğun dönemlerde büyük aksamalara da neden olmaktadır. Benzer bir durum, havalimanında yerleşik diğer havacılık işletmeleri malzemeleri için de söz konusudur.

Çözüm Önerisi

- Havalimanlarına serbest bölge özerkliği kazandırılmalı,
- Yurt içinde satılması veya başka bir yerde kullanılması mümkün olmayan havacılık malzemeleri için gümrük mevzuatında değişiklik yapılarak işlemlerin kısa sürede sonuçlandırılması sağlanmalıdır.
- Uygulamada karşılaşılan problemlerin çözümü için Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, sorumlu kurumlar ile koordinasyonu sağlamalıdır.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Sorun 5

Ulusal mevzuatta, hava aracı bakım-onarım-yenileme (BOY) hizmetlerinin "üretim", üretenlerin "üretici" ve getirilen dövizin de "ihracat" sayılmaması

Açıklama

Ülkemiz hava aracı BOY hizmetleri kapsamında çok sayıda yabancı ülke uçağına ve uçak komponentlerine hizmet vermekte ve önemli miktarda döviz girdisi sağlamaktadır. Ancak, mevcut mevzuata göre yurt dışına verilen bu hizmetler üretim kabul edilmediğinden ihracat kapsamında değerlendirilmemekte, BOY hizmeti veren kuruluşlar, ihracatçılara tanınan kolaylık ve teşviklerden yararlanamamaktadır.

Çözüm Önerisi

Ülkemize önemli miktarda döviz girdisi sağlayan hava aracı BOY hizmeti veren kuruluşların daha da gelişmesine ve rekabet güçlerinin artmasını sağlamak üzere, hava aracı BOY hizmetlerinin "üretim", üretenlerin "üretici" ve yabancı tescilli uçaklara ve komponentlerine verilen bu hizmetler karşılığı getirilen dövizin de "ihracat" olarak kabul edilmesi için gereken mevzuat değişikliği yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı

TÜRKİYE KARAYOLU YOLCU TAŞIMACILIĞI MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	12
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	33
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	24

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,6

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	3
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	15
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	16
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	50

En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	2

Sorun 1

5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'da yapılan değişikler çerçevesinde çıkarılacak yönetmelik konusunda sektörün görüşüne başvurulmaması

Açıklama

Yönetmelik çalışmaları konusunda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığından yönetmeliğin hazırlandığı veya çalışma yapıldığı konusunda sektör temsilcilerine herhangi bir bilgi ulaşmamıştır. Paydaşlar, sektörün görüşleri alınmadan ve uygulamada karşılaşılacak sorunlar göz önünde bulundurulmadan yönetmeliğin çıkarılacak olmasından endişe duymaktadır.

Çözüm Önerisi

- Yönetmelik, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Türkiye Karayolu Yolcu Taşımacılığı Meclisi ve sektörün diğer paydaşlarının görüşleri alınarak bir takvim çerçevesinde çıkarılmalı,
- Bu takvim, uyum sürecini de kapsayacak şekilde düzenlenmelidir.

İlgili Kurumlar

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sorun 2

Kent içi, il içi ve 100 km şehirlerarası yolcu taşımacılığı türlerinde, belgelendirme ve kanuni tanımlama sorunları

Açıklama

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda özel halk otobüsü, turizm, personel ve servis taşımacılığı, il içi ve şehirlerarası üniversite öğrenci taşımacılığı ve otomobil ile yapılan il içi taşımalarda ulusal mevzuat eksiklikleri söz konusudur. Ulaşım Koordinasyon Merkezi (UKOME) aracılığıyla belediyelere verilen geniş yetkiler farklı illerde uygulamada farklılıklara neden olmaktadır.

Çözüm Önerisi

4925 sayılı Kanun ve 2918 sayılı Karayolu Trafik Kanunu'nun kapsamı genişletilmeli ya da kent içi toplu ulaşımına yönelik ayrı bir kanun çıkarılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı

Sorun 3

01/7/2013 tarihinden itibaren B1 yetki belgesine kayıtlı otobüslerle yapılan uluslararası karayolu yolcu taşımalarında %25 doluluk oranının istenmesi

Açıklama

Doluluk oranı şartı 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ve Yönetmelik hükümleri ile çelişmektedir. Bu durum yolcu tarafından açılacak tazminat talepleri sorununa yol açabilecektir.

Çözüm Önerisi

- B1 yetki belgesiyle yapılan taşımalarda hat izinlerinin verilmesinde öz mal araç kapasitesine bakılmalı,
- Yeni açılan hatlarda 6 ay doluluk aranmamalı ve hat iptallerine imkan verecek opsiyonlu-dinamik bir sisteme geçilmeli,
- İşletmeler arası ortak taşıma imkânlarının bakanlık kontrolünde yapılabileceği bir altyapı oluşturulmalı,
- Gümrük çıkışlarında araçlara dolu depo çıkış şartı getirilmemelidir.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Sorun 4

A1 yetki belgesi ile binek araçlarla (lüks limuzin taşımacılığı ve şirketlere verilen binek taşıma hizmetleri vb.) yapılan yolcu taşımalara ilişkin düzenlemenin bulunmaması

Açıklama

A1 yetki belgesi ile yapılan taşımalarda belgenin amacı dışında kullanımı nedeniyle yeni belge verilmesinin durdurulması, bu hizmeti veren firmaların mevzuata aykırı faaliyet gösterir hale getirmiştir.

Çözüm Önerisi

A1 yetki belgesine alternatif olabilecek bir belgelendirme sistemine geçilerek sektör talebi karşılanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Sorun 5

D1, D2 ve B2 yetki belgelerinin alım koşullarının sektördeki kurumsallaşmayı engellemesi

Açıklama

Sektördeki daralmaya cevap olarak ortaya çıkan D2 belgelerindeki araç sayısı artışı D2 belgesi ile çalışan işletmeleri yıkıcı bir rekabet ile karşı karşıya bırakmıştır.

Çözüm Önerisi

- Bakanlık sektörün hizmet kalitesini, güvenliğini ve kurumsal yapılarını ödüllendirecek düzenlemeler getirmeli,
- Sektöre giriş koşulları piyasa şartları ile eş zamanlı olarak değerlendirilmeli ve ağırlaştırılmal**ı,**
- Gerekli koşullarda belge tahditleri yaptırım olarak uygulanabilmeli,
- Kurumsal firmalara ortak yetki belgesi imkânları getirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

TÜRKİYE ULAŞTIRMA VE LOJİSTİK MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	46
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	62
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	45
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	23

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	21
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	24
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	35
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	70

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	3,5
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	2,5

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Almanya	0,6
2. Irak	0,2
3. İtalya	0,2

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 2,2

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	5
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	11
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	2

Sorun 1

Yoğun kara gümrükleri, sınır ve iç tren gar gümrüklerindeki uygulamalar

Açıklama

Bahse konu gümrüklerin 7/24 esasına göre çalışmaması, fazla mesai, yolluk ücretinin hizmet alandan tahsili, sınır garlarında komşu ülkelerle ortak ve tek gümrük kontrolü oluşturulmamış olması maliyetleri önemli ölçüde artırmaktadır.

Çözüm Önerisi

- 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 35., 220. ve 221. maddeleri, Türkiye Gümrük Bölgesine giriş/çıkış ile iç gümrük idarelerindeki her türlü gümrük işlemlerinin 7/24 esasına göre, fazla mesai ve yollukları ise Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarınca karşılanıp hizmet alana rücu edilmeyecek şekilde düzenlenmeli,
- Sınır garlarındaki gümrük işlemlerinin mübadele/değişim garında, komşu ülkelerdeki gümrük işlemlerini de kapsayacak şekilde, ortak ve tek noktadan yapılması sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Sorun 2

6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu'nun rekabete aykırı hükümler içermesi

Açıklama

Anılan Kanun ile 30 senedir serbest piyasa koşullarında çalışan bir piyasada, posta tekeli oluşturulmakta, evrensel hizmet yükümlülüğü tekel imtiyazı ile birlikte PTT'ye verilmektedir.

Ayrıca hizmet sağlayıcılarından karşılanmak üzere Bakanlar Kurulunun iki katına kadar artırmaya yetkili olduğu %2 fon kesintisi mevcuttur. Diğer yandan firmalara, net satışlarının %3'ü gibi astronomik düzeyde para cezası kesilebilecek ve bu cezalar, firmaları kapanma noktasına getirebilecektir.

Çözüm Önerisi

- Posta hizmetlerinde tekel sınırlaması kaldırılarak rekabet ortamı sağlanmalı,
- Evrensel hizmet yükümlülüğü ihale ile belirlenmeli, rekabete aykırı olan tekel hakkı ile fon kesintisi hakkı bir işletmeye verilmemeli, %2 olan Evrensel Hizmet Fonu kesintisi yarıya indirilerek %1 olarak uygulanmalı,
- Firmaların net satışlarının %3'üne endekslenen cezaların miktarı makul seviyeye indirilmeli ve maktu olarak belirlenmelidir.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, BTK

Sorun 3

Gümrük Mevzuatı değişiklikleri nedeniyle karşılaşılan sorunlar

Açıklama

- 02/12/2014 tarihli Gümrük Yönetmeliği'nde yapılan değişiklikle, Türkiye Gümrük Bölgesine denizyoluyla getirilen dolu konteynerlerin, denize iskele bağlantısı olmayan geçici depolama yerlerine alınmasına, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenecek zorunlu haller dışında izin verilmemesi; özellikle İstanbul Ambarlı Liman Bölgesi içinde kalan terminallerde sıkışıklıklar, beklemeler yaşanmasına, ihracat tesliminde gecikmelere ve ek ardiye maliyetlerine neden olmaktadır.
- 02/12/2014 tarihinde Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği Tebliği'nde yapılan değişiklerle, Yetkilendirilmiş Gümrük Müşarvirleri (YGM)'lerin yaptığı işlerin büyük kısmı iptal edilerek gümrük memurlarına devredilmiştir. Değişiklikle, antrepo açılış ve kapanışları gümrük memuru tarafından yapılmakta ancak yetersiz memur sayısı sebebiyle işlemler gecikmektedir. Ayrıca, YGM ve gümrük memurlarının giderlerini karşılayan antrepo işletmecilerinin maliyetleri artmıştır.

Çözüm Önerisi

- Konteynerlerin, iskele bağlantısı olmayan geçici depolara alınmasına, şarta bağlanmadan izin verilmeli,
- YGM sisteminin değişiklik öncesi yetkilerle devam etmesi sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Sorun 4

Profesyonel TIR şoförlerinin, "Türkiye-Avrupa Birliği (AB) Vize Serbestisi Diyaloğu" kapsamında öncelikli muafiyet kategorisine alınmamış olması

Açıklama

Türkiye'de kayıtlı profesyonel TIR şoförlerinin ve çalıştıkları firmaların, Türkiye-AB vize serbestisi kapsamına alınmamış olması, şoförlerin, Schengen Bölgesi ülkelerinde vize işlemlerinde sıkıntılara ve taşıma yaptıkları bu ülkelerde olması gerekenden fazla zaman geçirmesine neden olmaktadır. Bu durum, Türkiye-AB Gümrük Birliğinin işleyişi ve ticaretinin gelişimi açısından ciddi engel teşkil etmekte ve ek maliyete sebep olmaktadır.

Çözüm Önerisi

- TIR şoförlerine yönelik uygulanan kısa süreli Schengen vizelerinde, kalış süresi kısıtlamasının kaldırılması sağlanmalı,
- AB tarafından kabul gören "güvenilirlik ve izlenebilirlik" kriterlerini karşılayan şoförlerin listesinin, AB Komisyonu'nun Schengen Bölgesi Vize Sistemi'nin yönetiminden sorumlu üst düzey yetkililerine, Dışişleri Bakanlığı yetkilileri tarafından, Türkiye-AB Vize Diyaloğu II. Gözden Geçirme Toplantısı kapsamında sunulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Dışişleri Bakanlığı, AB Bakanlığı

Sorun 5

10. Beş Yıllık Kalkınma Planı kapsamında hedeflenen "Taşımacılıktan Lojistiğe Dönüşüm" programı kapsamındaki bazı eylemlerin henüz başlatılmamış olması

Açıklama

10. Beş Yıllık Kalkınma Planı kapsamında uygulamaya konan "Taşımacılıktan Lojistiğe Dönüşüm Programı" ile lojistik devlet politikalarına dahil olmuş ancak hedeflenen eylemlere ilişkin çalışmalara başlanmamıştır.

Çözüm Önerisi

- Plan kapsamında hedeflenen sektörel dönüşüm süreci başlatılmalı,
- Sektöre ilişkin tüm politikaların ve kurumların eşgüdümü sağlanmalı,
- Lojistik Koordinasyon Kurulu ivedilikle kurulmalı,
- Ulaştırma ve Lojistik Master Planı'nın tamamlanması beklenmeden, sektördeki mevcut istatistikleri derleyecek ve paylaşıma açacak olan Lojistik İstatistik Portalı oluşturulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı

TÜRKİYE DENİZCİLİK MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	30
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	98
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	22
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	37
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 55,6

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	14
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	2
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	8
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	3

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	5,3
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	10,2

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Almanya	0,7
2. Irak	0,3
3. İtalya	0,3

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 1,2
İmalat sanayideki net satışlar içinde sektörün payı *(Girişimci Bilgi Sistemi - 2013)*	% 2,0

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	6
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	8

Sorun 1

Denizcilik sektörünün teşvik politikasında öncelikli sektör olmaması

Açıklama

Denizcilik sektörü, 2013 yılında, dış ticaret taşımalarının 12 milyar Dolarlık kısmını taşımış olup 7,9 milyar Dolarlık kısmı yabancı bayraklı gemilere ödenmiştir. 2023 yılı hedefleri çerçevesinde 30 milyar Dolarlık navlun ödemesi hesaplanmaktadır. Ancak sektöre teşvik politikalarında gereken önem verilmemektedir.

Çözüm Önerisi

- Türk dış ticaret yüklerinin taşınmasında Türk bayraklı gemilerin payının artırılması için 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda düzenleme yapılmalı,
- Dış ticaret firmalarının, ithalatlarını FOB, ihracat teslim şekillerini CIF olarak yapmaları teşvik edilmeli,
- Türk armatörüne, ülkemiz tersanelerinde, uzak doğu gemi üretim maliyetlerinde gemi inşası sağlayacak teşvik mekanizması oluşturulmalı, Türk tersanelerinde gemi inşasını teşvik edecek finansman modeli geliştirilmeli,
- Yeni nesil eko-dizayn gemi inşası gerçekleştirecek armatörlere ve gemi üretimine yönelik yatırımda bulunacak tersanelere destek sağlanmalı,
- BOTAŞ tarafından, LNG taşımaları için navlun kontratı verilmesi sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Sorun 2

Gemi siparişinde yatırımcıların finansmana erişim kısıtlarının olması

Açıklama

Türk armatörler ülkemizde gemi yatırımına kredi sağlayamamakta ve yeterli öz kaynakla gemi yatırımı yapamamaktadır. Dünyada, gemi inşa sanayi olan bütün ülkelerde, ülke Eximbank'ları tarafından, kendi ülkelerinden sipariş verilen gemilerin armatörlerine Gemi İşletme Dönemi Finansmanı (post-delivery finance) sağlanmaktadır. Bu durum siparişlerin Kore, Çin, Japonya, Almanya, Norveç, İspanya ve Hollanda tersanelerine kaymasına neden olmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Eximbank, gemi inşa sanayine ve gemi inşa yan sanayiine düşük faizli ve uzun vadeli kredi sağlamalı,
- Türkiye'den gemi siparişi vermeyi düşünen yabancı armatörlere, benzerleri diğer ülkelerde uygulanmakta olan 10-15 yıl vadeli Gemi İşletme Dönemi Finansmanı sağlanmalı,
- Teminat yeterliliği geminin 10 yıldaki ortalama ve gelecekteki değeri üzerinden belirlenmeli,
- Eximbank'ın risk yükünün azaltılması için Norveç'deki GIEK (GuaranteeInstitutefor Eksport Credits) veya İsveç'deki EKN (Exportkreditnamnden) benzeri, aracı garantör kuruluşlar kurulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Eximbank

Sorun 3

Açık deniz platformları yapım ve işletme taleplerinin karşılanmasında gerekli üretim altyapısı oluşturulmasında geç kalınması

Açıklama

Deniz tabanında yapılan petrol ve doğalgaz aramalarının artmasıyla açık deniz platformu üretimi, bakımı, işletilmesi ile destek gemileri yapımı ve işletilmesinde tersaneler ve armatörler için ciddi fırsat ortaya çıkmıştır. Talebin giderek artacağı bu alan, küresel kriz öncesinde ciddi kapasiteye ulaşan, ancak rekabet dezavantajı nedeniyle sıkıntılı bir dönem geçiren Türk gemi inşa sanayisi için çok önemli bir fırsattır.

Çözüm Önerisi

- TPAO, ulusal, bölgesel ve küresel açık deniz platformu ihtiyacının karşılanmasında işletmeci rolü üstlenerek bir plan dahilinde açık deniz platformu filosu oluşturmalı,
- Açık deniz platformları mevcut üretici firmalarla Türk tersanelerinin ortak girişimi ile Türkiye'de yapılmalı ve tersanelerimize know-how kazandırılmalı,
- Açık deniz platformu destek gemileri yapım ve işletilmesi desteklenerek bu alanda gemi yapımı ve işletmesi talebi yaratılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sorun 4

Ulusal ve bölgesel ölçekte mekansal strateji planlarının tamamlanmaması

Açıklama

10 ve 11. Ulaştırma Şuralarında belirlenen 2023 hedeflerinde, deniz taşımacılığı ve deniz turizmi konularında önemli hedefler belirlenmiş olmasına rağmen liman, marina gibi kıyı yapıları yatırımlarına yönelik 2023 hedeflerini karşılayacak planlamalar yapılmamıştır.

Çözüm Önerisi

- Ulaştırma kıyı yapıları ve turizm kıyı yapıları konularında daha önce farklı kurumlar tarafından yapılmış master planlar, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından sektörel planlar adı altında güncellenmeli ve 2023 hedefleri doğrultusunda geliştirilmeli,
- Ulusal ve bölgesel ölçekte mekansal strateji planları, sektörel planlar dikkate alınarak ve 2023 hedeflerini karşılayacak kıyı yapıları imkan kabiliyetlerini içerecek şekilde yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma ve Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Sorun 5

Mersin Limanının imkanlarının artırılmasında yaşanan gecikmeler

Açıklama

Mersin, konumu ve hinterlandını Mersine bağlayan ulaşım yolları gelişmiş, İç Anadolu'nun bir bölümü Güney Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'nun dış ticaretinin deniz ulaştırmasını karşılayan önemli bir liman şehridir. Bölge ekonomisindeki gelişme beklentileri, 2023 hedefleri ve Irak ile Suriye'de istikrarın sağlanması sonrası ortaya çıkacak ihtiyaçlar mevcut liman projelerinin ivedilikle hayata geçirilmesi ve ilave kapasite yaratılmasını zorunlu kılmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nca projelendirilen, fizibilite ve ÇED'i tamamlanan Mersin Ana Konteyner Limanı ivedilikle yapılmalı ve işletmeye açılmalı,
- Seka Limanı ve 1700 dönümlük fabrika sahası, mevcut koruma statüleri ilgili mevzuat kapsamında yeniden değerlendirilerek liman ve geri sahası olarak ekonomiye kazandırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, ÖİB

TÜRKİYE BİLGİSAYAR VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	16
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	70
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	26
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	31
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 79,9

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	16
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	8
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	20
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	23

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	5,7
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	16,4

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Irak	0,7
2. İngiltere	0,5
3. Türkmenistan	0,4

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 1,5
İmalat sanayideki net satışlar içinde sektörün payı *(Girişimci Bilgi Sistemi - 2013)*	% 6,3

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	22
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	19
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	3

Sorun 1

Perakendecilerin, toptancıların sanal POS'unu kullanmaları önündeki engeller

Açıklama

Bilişim toptancıları ve ara toptancılarının POS komisyon oranları ile bir bilişim perakendecisinin POS komisyon oranı arasında büyük farklılıklar bulunmaktadır. Bu durum perakendecileri, müşteriden alınan ödemeler konusunda toptancılarla işbirliğine sevk etmiştir. Ancak Nisan 2014 tarihinde Türkiye Bankalar Birliği tarafından, BDDK'nın talebiyle yayınlanan 'Mesleki Tanzim Kararı', sanal POS'larla işlem yapan her kuruluşun, kendi sanal POS'u olmasa bile, bir üye numarası olması ve sözleşme imzalaması şartını getirmiş, bankalar ise bu işlemin her biri için 10-30 TL arasında ücret talep etmişlerdir. Bir perakendecinin birçok banka ve toptancı ile çalıştığı düşünüldüğünde ise, bu durum perakendeciler için her yıl ödenecek büyük maliyetler getirmektedir.

Çözüm Önerisi

Bankalar ve ilgili diğer paydaşlarla mutabık kalınacak bir ödeme yöntemi ve makul ücretler belirlenerek tek sözleşme üzerinden işlemlerin gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

BDDK

Sorun 2

Kredi kartındaki taksit sınırlandırmasının haksız rekabete yol açması

Açıklama

31/12/2013 tarihinde Banka Kredi Kartları Hakkında Yapılan Yönetmelik'te değişiklik yapılarak kredi kartlarıyla yapılan cep telefonu alımlarında taksit kaldırılırken, birçok sektörde 9 takside kadar izin verilmiştir. Bu durum sektörde büyük ciro kaybına yol açmıştır. Diğer taraftan telefon operatörlerinin tarifeleri marifetiyle fatura üzerinden, telefon satışlarını taksitlendirebilmesi, küçük mağazalar karşısında haksız rekabete neden olmaya devam etmektedir.

Çözüm Önerisi

Taksit sınırlandırması, perakendecilerin durumunu düzeltecek şekilde revize edilmelidir.

İlgili Kurumlar

BDDK

Sorun 3

Bilgisayar ve iletişim teknolojileri sektöründe Ar-Ge faaliyetlerinin yetersiz olması

Açıklama

Ar-Ge ile geliştirilecek özgün ve yaratıcı ürün, hizmet ve içeriğin oluşmaması, sektörün ürün ve hizmetlerine olan talebi sınırlamaktadır. Ar-Ge merkezlerinde 50 personel zorunluluğunun 30 personele indirilmesi sektör tarafından olumlu karşılanmakla birlikte, küçük firmaların Ar-Ge merkezi desteğinden faydalanamadığı görülmektedir. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın bilişim sektörü özelinde destek programına yönelik çalışmalarında herhangi bir gelişme olmamıştır.

Çözüm Önerisi

- Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, TÜBİTAK ve KOSGEB, bilişim sektörü KOBİ'lerinin, tespit edilmiş ihtiyaçlarını karşılayacak güdümlü proje çağrıları geliştirmeli,
- Küçük firmalar için Ar-Ge desteklerinde şartlar hafifletilerek fonların küçük firmalar tarafından da kullanılması sağlanmalı,
- Evrensel Hizmet Fonu ve diğer fonlar, sektörde Ar-Ge faaliyetlerini teşvik edecek yöntemlerle kullandırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Bilim Sanayi Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK

Sorun 4

Kamu alımlarında ihale mevzuatında yaşanan sorunlar

Açıklama

Bilişim sektörünü ilgilendiren ihale mevzuatında son dönemde yapılan iyileştirmeler yerli katkı oranına odaklanmıştır. Ancak bilişim sektörüne bakıldığında esas katma değerin işletme ve bakım hizmetlerinde oluşturulduğu göze çarpmaktadır. Bu konuda ihale mevzuatında herhangi bir iyileştirme henüz yapılmamıştır. İhale mevzuatında bu yöndeki iyileştirmeler yatırım dönüşü ve verimliliği açısından da kritik bir husustur. Diğer taraftan ihale süresince yaşanan kur farkı maliyetlerde artışa sebep olmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Hizmet ve danışmanlık tedariki için kamu alımları ile ilgili ihale mevzuatı, sektörün görüşleri alınarak güncellenmeli,
- Döviz kurundan dolayı oluşan zararlar karşılanmalıdır.

İlgili Kurumlar

KİK

Sorun 5

Sektöre uygun kalifiye iş gücünün ve mesleki eğitim müfredatının yetersiz olması

Açıklama

Sektördeki iş gücünün istenen pazar niteliklerinde olmaması sektörün gelişmesini engellemektedir. İŞKUR'un mevcut meslek tanımları sektörün ihtiyaçları ile birebir örtüşmemekte ve eğitim müfredatı da güncel ihtiyaçlara cevap verememektedir. Sektöre yönelik gelişmiş meslek tanımlarına ihtiyaç bulunmaktadır. Bilişim sektörü, oluşturulacak bir destek ile çok hızlı geri dönüşler sağlama potansiyeline sahiptir.

Çözüm Önerisi

- İŞKUR, sektör kuruluşları ve diğer paydaşlar ile işbirliği içerisinde kalifiyeli istihdam geliştirme projesi gerçekleştirmeli,
- Müfredat, sektörün katılımı ile oluşturulmaya başlanan mesleki tanımlara uygun olarak hızla güncellenmeli,
- Firmalara eğitim faaliyetleri için teşvik sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Milli Eğitim Bakanlığı, YÖK, İŞKUR

TÜRKİYE BİLGİSAYAR YAZILIM MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	10
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	406
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	8
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	16

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	13
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	3
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	15
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	6

İhracat (*milyon $*) *(TÜİK - 2014)*	1,3
İthalat (*milyon $*) *(TÜİK - 2014)*	32,6

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyon $)* *(TÜİK - 2014)*
1. İtalya	0,6
2. Türkmenistan	0,2
3. Rusya Federasyonu	0,1

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 1,1

En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	8
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	13

Sorun 1

Ulusal yazılım stratejisinin henüz uygulamaya konulmaması

Açıklama

Yazılım endüstrisi, diğer tüm sektörlerin işletme verimliliğinden, ürettikleri ürün ve hizmetlerinin küresel rekabette başarılı olabilmesine kadar, yarattığı katma değeri yüksek yerli ürünler ile stratejik bir sektör olduğu kabul görmesine rağmen sektörün ulusal yazılım stratejisi oluşturulamamaktadır. Dünyadaki örneklerin gösterdiği gibi, yazılım sektörünün ekonominin lokomotifi olması, arkasında güçlü bir siyasi iradenin varlığı ile mümkündür. Arkasında siyasi bir irade bulan Türk yazılım sektörü, dış kaynak kullanmayan ve yatırım sermayesi düşük bir sanayi sektörü olarak ekonominin önünü güçlü biçimde açmaya adaydır.

Çözüm Önerisi

- Sektöre yönelik, sadece yazılım politikaları üzerine çalışacak bir kurum ihdas edilmeli,
- Çalışmaları başlatılan ulusal yazılım stratejisi bir an önce uygulamaya konulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı

Sorun 2

Kamu yazılım ihaleleri ve kurum içi yazılım geliştirme

Açıklama

Sektör, kamu yazılım ihalelerinde kendilerini geliştirebilecek hacimde projeler bulamamaktadır. Yazılım ürün ve hizmetleri ihalelerinde, sektörün özelliklerinin göz önüne alınması, sektörün gelişmesi için büyük öneme sahiptir. Yazılım üreten kamu birimleri, yazılımı kendisi üretmek yerine, dağıtıcı rol üstlenerek, piyasa oluşturucu, yönlendirici ve yapılandırıcı bir rolde, kamu-özel sektör-üniversite üçlüsünün işbirliğini sağlayıcı nitelikte olmalıdır.

Çözüm Önerisi

- Kamu birimleri, özel sektör ve üniversiteler ile birlikte, yönlendirici ve yapılandırıcı işlev üstlenerek, yerli yazılım sektörü ile işbirliği içinde olmalı,
- Kamu yazılım ihalelerinde, yazılım projelerinin doğası gereği, tek bir yıla bağlılık ortadan kaldırılmalı, iç pazarı desteklemek amacıyla özel sektör öncelikle tercih edilmeli,
- Yazılım ürün ve hizmetlerinin ihalelerine ilişkin düzenlemeler özel sektörün katılımıyla acilen yeniden yapılandırılmalı,
- Yazılım sektörü için, savunma sanayinde sıkça kullanılmakta olan ofset mekanizması geliştirilmelidir.

İlgili Kurumlar

KİK, YÖK, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sorun 3

Uluslararası yazılım ürünlerinin, ulusal ürünlere karşı haksız rekabete neden olması

Açıklama

Yurt dışından ithal edilen yabancı kaynaklı yazılımlar, ekonomik ürün/mal olarak kabul edilirken, yurt içinde üretilen ulusal yazılımlar hizmet olarak değerlendirilmektedir. Bu durum, yurt dışı firmalara, endüstriyel üretim ve yenilik yaratma açısından avantajlar sağlarken, hizmet olarak değerlendirilen yerli üretimlerin yenilik olarak değerlendirilmemesi, ulusal yazılım endüstrisi açısından önemli bir haksız rekabete sebep olmaktadır.

Çözüm Önerisi

Yapılacak düzenlemelerle, ulusal yazılım endüstrisi ürünleri de ekonomik ürün/mal olarak kabul edilerek, yabancı firmaların, yerli endüstri karşısındaki rekabet avantajı önlenmeli, yerli sanayi aleyhine olan haksız rekabetin önüne geçilmelidir.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

TÜRKİYE TELEKOMÜNİKASYON MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	9
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	544
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	5
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	8

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	35
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	5
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	3

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	1,3
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	6,0

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyon $) (TÜİK - 2014)*
1. Hollanda	145,2
2. Azerbaycan	77,4
3. Irak	75,6

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 2,8

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	2
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	8
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	1

Elektronik haberleşme alt sektörü büyüklüğü *(Türkiye Telekomünikasyon Meclisi - 2013) (milyar TL)*	32,3
Bilgi teknolojileri alt sektörü büyüklüğü *(Türkiye Telekomünikasyon Meclisi - 2013) (milyar TL)*	17,9
Mobil cihazlar ve donanım alt sektörü büyüklüğü *(Türkiye Telekomünikasyon Meclisi - 2013) (milyar TL)*	11,4

Sorun 1

Fiber altyapının yaygınlaştırılması için sabit altyapının kiralanması (tesis paylaşımı) ve yeni sabit şebeke yapılması (geçiş hakkı) önündeki engeller

Açıklama

Sabit ve mobil haberleşme, ülke çapında yaygın fiber yatırımlarını gerekli kılmaktadır. Bu yatırımlar, yeni şebekelerin kurulması ve fiber kablo çekilebilmesi için var olan yeraltı borularının kiralanmasıyla gerçekleşebilecektir. Konuya ilişkin Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik (Geçiş Hakkı Yönetmeliği) ile Tesis Paylaşımı Yükümlülüğü ve Uygulaması Kararına rağmen sorunlar sürmektedir.

Çözüm Önerisi

- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, başta yerleşik işletmecilerin elindekiler olmak üzere mevcut yeraltı kanal ve gözleri, tüm işletmecilerce makul kira bedeliyle kullandıracak fiyat ve şartları sağlamalı,
- Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, yeni sabit altyapı yapılabilmesi için, başka şebekeleri kiralama şartı aramadan, doğrudan şebeke yapma izni vermelidir.

İlgili Kurumlar+-

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, BTK

Sorun 2

Elektronik haberleşme pazarında büyüme ve rekabet sorunu

Açıklama

Telekomünikasyon sektörünün son 5 yılı değerlendirildiğinde, sektörün büyümediği, 16-17 milyar Dolar civarında bir ciro ile kendini tekrar ettiği görülmektedir. Özellikle, sabit telefon ve genişbant internet hizmetlerinde rekabet ortamının yeterince tesis edilememesi nedeniyle, sabit ses hizmetleri pazarı küçülmüş, sabit genişbant hizmeti ise aynı büyüklükte kalmıştır. 2023 hedefinde yer alan, bilgi teknolojileri ve iletişim sektörünün 160 milyar Dolar'a ulaşması hedefi için sektörün her yıl yaklaşık olarak %20 büyümesi gerekmektedir.

Çözüm Önerisi

Pazarın büyümesi, sabit telefon ve genişbant internet pazarlarında rekabetin tam olarak tesis edilebilmesi ve 2023 hedeflerine erişilebilmesi için gereken tedbirler, İlgili Kurumlar tarafından alınmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, BTK

Sorun 3

Haberleşmede Evrensel Hizmet Fonu'nun doğru kullanılmaması

Açıklama

Elektronik haberleşme sektöründeki gelirlerden toplanan bu Fon'dan sektöre doğrudan ve hızlı bir geri dönüş olmamaktadır. 2007-2012 döneminde 3.1 milyar TL toplanmış, bunun küçük bir miktarı nüfusu 500'ün altındaki yerleşim yerlerine mobil altyapı sağlanması projesi için, diğer bir kısmı başka amaçlar için kullanılmış, büyük miktarı ise kullanılmamıştır. Bu Fon, tanımı gereği, malzeme alımında değil, sektöre geri dönüşü olan işletmeciler aracılığıyla sosyal amaçlı altyapı hizmetleri için kullanılmalıdır.

Çözüm Önerisi

- 5369 sayılı Evrensel Hizmetin Sağlanması Kanunu'nda belirtilen amaca uygun olarak Fon'un tamamı sektöre geri dönüşü sağlayacak şekilde, tüm işletmecilere açık ihale yöntemi uygulanarak işlerliğe kavuşturulmalı,
- Fon'un tüm ülkeye haberleşme hizmetlerinin ulaştırılabilmesi amacıyla kullanılması sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Sorun 4

Genişbant internetin yaygınlaşmasını ve makineler arası haberleşmede beklenilen hızlı büyümeyi engelleyen telsiz ücretlerinin sektöre olumsuz etkisi

Açıklama

Haberleşebilen makinelerden bir defaya mahsus alınan 16,3 TL telsiz ruhsat ücretlerinin kaldırılması ile makine sayısının 1,3 milyon artışla 5,5 milyona, vergi tahsilatının ise yaklaşık 800 milyon TL'ye ulaşacağı hesaplanmıştır. Aynı şekilde, çok hızlı internet bağlantısı sağlayan yeni nesil KA Band uydu çanaklarından da telsiz ruhsat ücreti alınmaktadır. AB'de bu ücret 2006 yılında kaldırılmıştır.

Çözüm Önerisi

Makine ithalatının azaltılması, yurt içinde akıllı makina ve SIM kart üretiminin teşvik edilmesi, daha fazla vergi toplanabilmesi ve internetin yaygınlaştırılmasının sağlanması amacıyla, haberleşebilen makineler ile genişbant internet erişiminde kullanılan KA Band uydu terminal cihazlarından alınan telsiz ruhsat ücretleri kaldırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, BTK

Sorun 5

Altyapı kurmakta yaşanan güçlükler

Açıklama

2006 yılında Anayasa Mahkemesi'nin 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'nun Ek 35. maddesini iptaliyle mobil iletişimin altyapısını oluşturan baz istasyonları kurulması konusunda yasal boşluk oluşmuş, bu nedenle belediyelerin, enerji dağıtım şirketlerinin ve sair kurum/kuruluşların baz istasyonlarının kurulmasını veya işletilmesini engelleyen işlemleri artmıştır.

Çözüm Önerisi

- Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı sonrası oluşan kanuni boşluğun doldurularak baz istasyonları ile ilgili kanuni/idari düzenlemeler ivedilikle tamamlanmalı,
- Mobil iletişim altyapıları 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ve 655 sayılı Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında değerlendirilmeli ve denetleme dahil her tür yetki sadece Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'na ait olmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, BTK

TÜRKİYE PATENT VE MARKA VEKİLLERİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	5
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	11
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	1

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	0,4
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	3
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,1

Marka Başvuru Sayısı *(TPE - 2014)*	111.544
Marka Tescil Sayısı *(TPE - 2014)*	87.545
Patent Başvuru Sayısı *(TPE - 2014)*	12.375
Patent Tescil Sayısı *(TPE - 2014)*	8.530
Faydalı Model Başvuru Sayısı *(TPE - 2014)*	3.568
Faydalı Model Tescil Sayısı *(TPE - 2014)*	2.551
Endüstriyel Tasarım Başvuru Sayısı *(TPE - 2014)*	42.844
Endüstriyel Tasarım Tescil Sayısı *(TPE - 2014)*	41.735

Marka Vekil Sayısı *(TPE - 2014)*	4.831
Patent Vekil Sayısı *(TPE - 2014)*	2.979

Sorun 1

Sınai haklar alanında kanun bulunmaması

Açıklama

24/6/1995 tarihinde 551, 554, 555, 556 sayılı Patent, Tasarım, Coğrafi İşaret, Marka Kanun Hükmünde Kararnamelerinin kabul edilmesinin üzerinden 19 yıl geçmesine rağmen, söz konusu Kararnameler kanuna dönüştürülmeyerek, hakkın korunması ve ceza yaptırımlarına ilişkin sorunların kaynağını oluşturmuştur. TBMM Genel Kurulu gündemindeki Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Esas 1/756), mevcut Kararnamelerin bazı maddelerini değiştirmeyi amaçlamıştır. Ancak söz konusu düzenleme bir Patent Kanunu Tasarısı değildir.

Çözüm Önerisi

TBMM Genel Kurulundaki 1/756 sayılı Tasarı geri çekilmeli, yerine sınai hakları düzenleyen yeni bir kanun metni tarafların görüşleri alınarak hazırlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sorun 2

Bir uzmanlık alanı olan patent ve marka vekilliği ile ilgili yasal düzenleme olmaması

Açıklama

Patent ve marka vekilliği uluslararası anlaşmalar dahil bütün yasal düzenlemelerde bir meslek olarak tanımlanmaktadır. Tarihçesi 1871 yılına kadar uzanan bu meslekte, Türk Patent Enstitüsü tarafından yapılan yeterlilik sınavını kazanan yaklaşık 6.000 kişi olmasına rağmen meslek kanunu bulunmamaktadır. 2014-2018 Ulusal Fikri Haklar Strateji Belgesi'nin 1. maddesinde bu ihtiyaç vurgulanmış ve yasal düzenleme hazırlanacağı belirtilmiştir.

Çözüm Önerisi

- Patent ve marka vekilliği mesleğinin, disiplin kurallarını da içeren çerçeve niteliğinde düzenleyici kanun hükümleri TOBB önerileri doğrultusunda oluşturulmalı,
- TBMM Genel Kurulu gündemindeki Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'ndan, patent ve marka vekilliğine ilişkin 94. ve 95. maddeler çıkarılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sorun 3

Fikri haklar alanında yetişmiş eleman ve uzman sayısının yetersiz olması

Açıklama

Sektörün yetişmiş eleman ve uzman ihtiyacı tam olarak karşılanamamaktadır. Fikri haklar alanında doktora yapmış, doçent ve profesör olmuş bilim insanlarına acil ihtiyaç bulunmaktadır. Yüksek lisans programlarının arttırılması ve akademik personel yetiştirilmesi konusunda adımlar atılmıştır. Ancak bunlar yetersiz düzeydedir.

Çözüm Önerisi

- Üniversitelerde, fikri haklar, ana bilim dalı düzeyinde kabul edilerek lisans programı açılmalı, bu yolla üniversite müfredatına fikri haklar konusu eklenmeli ve bu alanda uzman bilim insanları yetiştirilmeli,
- Yüksek lisans programları ve sertifikalı eğitim programları yaygınlaştırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

YÖK

Sorun 4

556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinin uygulanmaması

Açıklama

Markaların korunması amaçlı yasal hükümler, tescilli markaları izinsiz kullanımlara karşı korumaktadır. Anılan Kararname'ye göre, tescilli marka varsa, bu marka ile "aynı veya ayırt edilemeyecek kadar benzer" olan yeni tescil taleplerinin reddedilmesi gerekmektedir. Ancak, TPE, tescilli marka ile "aynı veya ayırt edilemeyecek kadar benzer" markaların başvurularını kabul ederek yayımlamaktadır. Uzun yıllar emek verilerek oluşturulan ve tanıtılan markaların aynı veya ayırt edilemeyecek kadar benzerlerinin yayınlanması, tescil edilmesi, piyasada karışıklığa yol açmakta, bu tür başvuruların sayısını artırmakta, gereksiz itirazlara ve davalara sebep olmaktadır.

Çözüm Önerisi

Anılan Kararname'nin 7. maddesinin uygulanması sağlanmalı, tanınmış markalar dahil, "aynı veya ayırt edilemeyecek kadar benzer" olan yeni tescil talepleri reddedilmelidir.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TPE

TÜRKİYE MAKİNE VE TEÇHİZAT İMALATI MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	10
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	54
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	5
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	9
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 75,5

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	16
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	5
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	13
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	4

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	9,5
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	20,1

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Almanya	0,7
2. Rusya Federasyonu	0,5
3. Irak	0,4

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 1,4
İmalat sanayideki net satışlar içinde sektörün payı *(Girişimci Bilgi Sistemi - 2013)*	% 5,8

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	18
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	7
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	2

Sorun 1

Bölgesel teşviklerin ve Ar-Ge teşviklerinin sektörün yapısına uymaması ve yetersiz kalması

Açıklama

- 6538 sayılı Kanun ile 5746 sayılı Ar-Ge Kanunu'na yapılan eklemeyle, 50 tam zaman eş değer Ar-Ge personeli sayısının 30'a indirilmesine ve kanuni seviyesine kadar artırmaya veya sektörler itibariyle belirlenen sınırlar dahilinde farklılaştırmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır. Bu haliyle bile Ar-Ge personeli kriteri makine imalat sanayindeki firma ölçeği ile uyuşmamaktadır. Bu sebeple Ar-Ge'ye en çok ihtiyacı olan sektör, yenilenen düzenlemeden de yararlanamayacaktır.
- Nitelikli işgücü, gelişmiş altyapı ve ileri teknolojiye gereksinim duyan sektör gelişmiş bölgelerde yoğunlaştığından bölgesel teşviklerden yeterli düzeyde yararlanamamaktadır.

Çözüm Önerisi

- 5746 sayılı Kanun'da değişiklik yapılarak, sektör için işletmede çalışan sayısına bağlı bir oran uygulanmalı, Ür-Ge ve üretimde çalışan mühendisler de Ar-Ge personeli olarak kabul edilmeli,
- Sektör için teşvikler bölge farkı gözetmeksizin uygulanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı

Sorun 2

Uzun vadeli alıcı kredisi ve finansman olanaklarındaki yetersizliğin düşük karla çalışan sektörde finansman sıkıntısına neden olması ve bunun yurt içi ve yurt dışı piyasalarda rekabeti olumsuz yönde etkilemesi

Açıklama

İhracatta kredi riskini ortadan kaldıracak ve uzun vadeli kredilendirme yapacak yenilikçi uygulamalar ile iç pazarda mikro ve küçük ölçekli firmalara teminat göstermeksizin makine ve teçhizat yatırımı yapma fırsatını verecek yeni bir mekanizmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Makine ithalatı yapan riski yüksek ülkeler hedef ülke statüsüne alınarak, risklerin çift taraflı paylaşımına yönelik özel anlaşmalar yapılmalı,
- Hedef pazarlara yönelik sektöre özgü orta ve uzun vadeli alıcı kredisi (firma) uygulamaları başlatılmalı,
- Bankacılık sektörüne mal sahipliği açısından güvence oluşturarak akıcı bir finansman sağlanması amacıyla TOBB bünyesinde, Türkiye'deki belli kriterlere sahip makinaları kayıt altına alacak ve ruhsatlandıracak bir makine tescil sistemi oluşturulması için yetki verilmelidir.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Eximbank

Sorun 3

Beşeri sermaye yetersizliği

Açıklama

Sektörün ihtiyaçlarına uygun teknik personel yanında nitelikli Ar-Ge ve Ür-Ge personeli bulmakta güçlük yaşanmaktadır. Üniversitelerin yanı sıra, teknik lise ve meslek yüksekokullarının sanayi ile ilişkisindeki eksiklikler büyük sıkıntılara yol açmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Meslek okulları, meslek yüksekokulları ve üniversitelerin müfredatları makine imalat sanayinin ihtiyaçlarına bağlı olarak geliştirilmeli,
- Üniversitelerdeki döner sermaye sistemi, işletmelerin Ar-Ge ve Ür-Ge bölümlerinde akademik personelden yararlanmayı zorlaştırdığından döner sermaye sistemi yeniden düzenlenmelidir.

İlgili Kurumlar

Milli Eğitim Bakanlığı, YÖK

Sorun 4

Yatırım malı niteliğindeki sektör ürünlerine uygulanan %18 KDV'nin haksız rekabete ve kayıt dışılığa yol açması

Açıklama

KOBİ niteliğindeki işletmelerin önemli bir bölümü makine alımlarını, teşvik belgesi ve leasing kullanmadan yapmaktadır. Uygulanan %18 düzeyindeki KDV oranı bu işletmeleri, kalite altyapısına sahip olmayan kayıt dışı firmalara yönlendirmektedir. Yüksek KDV oranı yatırımlarda caydırıcı rol oynamaktadır.

Çözüm Önerisi

- KDV oranları sektörün tüm alt mal gruplarında %8'e indirilmeli,
- Girdilerde %18 olan KDV oranları nedeniyle doğacak KDV iadelerinin ödemeleri hızlandırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı

Sorun 5

Kullanılmış ya da yenileştirilmiş makine ve teçhizatların ithalatından kaynaklı sorunlar

Açıklama

Kullanılmış ya da yenileştirilmiş makine ve teçhizat ithalatında amaç (kullanma/ yenileme/ ticari) ve ürün yaşı önemli kriterlerdir. İthalat Rejimi Kararı 7. maddede yer alan ithalatta izin zorunluluğu, giderek daha dar bir ürün grubunu kapsamaktadır. Kullanılmış makine ihracatında ise gelir vergisi, ürünün fiyatını yükseltmektedir.

Çözüm Önerisi

- Ticari amaçlı ithalatta yaş sınırı ve mevcut uygulama sürdürülmeli,
- Kullanım amaçlı ithalatta, talep eden kurumun üretim/kapasite/makine parkı ile ithal edilecek makine ve teçhizatın uygunluğu Sanayi Odalarınca denetlenmeli,
- İthal edilen ürünler en fazla 5 yaşında olmalı ve en az 5 yıl satılamayacağına ya da kiralanmayacağına dair taahhütname alınmalı,
- Geçici kabul yöntemiyle yenileme amaçlı ithal edilen ikinci el makine ve teçhizata ilişkin mevzuat kolaylaştırılmalı,
- Envanterde bulunan sıfır değerli kullanılmış makinelerin ihraç bedelleri gelir vergisinden muaf tutulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

TÜRKİYE KUYUMCULUK SANAYİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	6
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	7
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	11
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	14

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	1
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	7
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	9
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	10

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	3,1
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	1,0

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. BAE	1,5
2. İran	0,8
3. Irak	0,5

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,3

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	7
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	5

Sorun 1

BDDK kararıyla kuyum ile ilgili harcamalarda kredi kartına taksitin 4 ile sınırlandırılması

Açıklama

BDDK tarafından 29153 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik ile bahse konu Yönetmeliğin 26. maddesinin 7. ve 8. fıkraları, kredi kartlarıyla yapılan kuyum harcamalarında taksit sayısı 4'ü geçemeyecek şekilde değişmiştir.

Kuyumculuk sektörünün en önemli satış kanalı kredi kartı ile gerçekleşmektedir. Bu oran %75 civarındadır ve taksitlidir. Kredi kartı taksit imkanının serbest olduğu diğer sektörlerle kuyumculuk sektörünün rekabet imkanı olamamaktadır. Altın aynı zamanda tasarruf aracıdır, anılan Yönetmelik ile halkın tasarruf imkanı da azaltılmaktadır.

Son tüketiciye yapılan satışların düşmesi sektördeki küçük atölyelerden, perakende zincirlerine kadar herkesi etkilemektedir. Satışlardaki düşüş istihdamın azalmasına, firmaların kapanmasına neden olmaktadır.

Çözüm Önerisi

Diğer sektörler içinde uygulanan mal ve hizmet alımlarındaki 9 taksit hakkı kuyum ve mücevherat sektörü içinde uygulanmalıdır.

İlgili Kurumlar

BDDK

TÜRKİYE TARIM MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	42
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	41
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	53
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	58

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	19
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	19
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	32
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	31

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	5,3
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	8,9

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Rusya Federasyonu	1,1
2. Irak	0,5
3. ABD	0,4

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 1,9

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	24
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	4
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	3

Sorun 1

Maliyet artırıcı unsurların çözümlenememesi

Açıklama

Girdi maliyetlerinin (elektrik, mazot, gübre, ilaç) dünya fiyatlarının üzerinde seyretmesi sektörün maliyetini ciddi biçimde arttırmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Mazotta ÖTV'nin etkisini azaltacak kadar mazot desteği arttırılmalı,
- Tarımda kullanılan elektrik bedeli hasat sonunda ödenmelidir.

İlgili Kurumlar

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, EPDK, Maliye Bakanlığı

Sorun 2

Çiftçi eğitimi ve uygulamalarının yetersiz olması

Açıklama

Yeni teknolojiler, üretim sistemleri, pazarlama sistemleri, teşvikler ve mevzuat konusunda üreticilerin bilinçlendirilmesine, genç nüfusun tarımsal üretime özendirilmesine ve teşvik edilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Çözüm Önerisi

- TRT ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının desteği ile 24 saat yayın hizmeti verecek tarım kanalı kurularak, üniversite-kamu-üretici işbirliği geliştirilmeli,
- Gençleri tarım ekonomisine çekmek için yürütülen çalışmalar tüm bölgelere yayılmalı ve geliştirilerek devam etmelidir.

İlgili Kurumlar

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, TRT

Sorun 3

Tarımsal Ar-Ge çalışmalarının eksikliği

Açıklama

Tarımsal Ar-Ge faaliyetleri, verim ve kalite hedefli yapılan çalışmalardır. Ancak tarımsal Ar-Ge'nin tohumculuk ve ıslah çalışmalarında olduğu gibi uzun süreç alabilmesi, araştırmacıların harcama yetkilerinin sınırlandırılması, mevzuatta yer alan kısıtlamalar ve bürokrasi gibi nedenler; üniversiteleri ve özellikle de özel sektörü tarımsal Ar-Ge çalışmalarından uzaklaştırmaktadır.

Çözüm Önerisi

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile tarımsal üretimle ilgili bütün paydaşların bir arada olduğu bir komisyon tarafından "Tarımsal Ar-Ge Mevzuatı" hazırlanarak tarımsal Ar-Ge'yi kısıtlayan unsurlar giderilmeli ve tarımsal Ar-Ge destekleri bu kapsamda verilmelidir.

İlgili Kurumlar

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

TÜRKİYE HAYVANCILIK MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	10
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	37
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	13
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	21

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	2
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	3
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	9
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	5

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	2,2
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	0,6

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Irak	0,8
2. Hollanda	0,1
3. Almanya	0,1

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,2

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	11
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	2

Sorun 1

Türkiye hayvan ve hayvansal ürünler piyasasının düzenlenmesi ihtiyacı

Açıklama

Türkiye'de hayvancılık sektöründe, başta et ve süt piyasası olmak üzere fiyat istikrarsızlığı söz konusudur. Bu istikrarsızlık yetiştiricileri, kamu sektörünü ve sanayicileri olumsuz etkilemektedir. Bu olumsuzlukları gidermek amacıyla kurulan Et ve Süt Kurumu sektörün ihtiyacına cevap verememektedir.

Çözüm Önerisi

Özerk, kendi fonunu sağlayabilen, yönetiminde, yetiştirici, tüketici, kamu, sanayici, perakendeci ve STK'ların eşit söz sahibi olduğu, kısa-orta-uzun vadeli politikalar üretip uygulayabilen bir kurum oluşturulmalı, bu kurum gerekli durumlarda piyasaya müdahale edebilmeli ve piyasayı düzenleyebilmelidir.

İlgili Kurumlar

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Sorun 2

Hayvan ıslahı ve sağlığı politikalarının etkin olmaması

Açıklama

Nüfusa bağlı olarak ülkemizin kırmızı et ihtiyacı her yıl artmakta iken ülkemiz şartlarına adapte yerli hayvan ırkları azalmakta, talep ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Kırmızı et, ithalata bağımlı olamayacak kadar stratejik öneme sahiptir. Kombine sığır ve koyun ırkları, et sanayi için daha ekonomik olmasına rağmen ülkemizde besicilik ağırlıklı olarak süt ineklerinin danaları ile yapılmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Bakanlık; üniversite, sanayi ve STK'larla işbirliği içerisinde kalıcı ve sürdürülebilir ıslah politikası oluşturmalı,
- Büyükbaş-küçükbaş hayvancılıkta etçi ve kombine ırklar bölgesel olarak geliştirilmeli, bölgelere uygun kombine ırk sığır besiciliği teşvik edilmeli,
- Doğu bölgelerinde yoğunlaşan ıslah ve destekleme çalışmaları, batı bölgelerinde de yaygınlaştırılmalı,
- Özellikle doğu ve güneydoğu bölgelerindeki ahır şartları iyileştirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Sorun 3

Ülkemizde var olan hayvan sayısındaki belirsizlik

Açıklama

Ülkemizdeki hayvan varlığı konusunda sektör ile kamu otoritesinin rakamları uyuşmamaktadır. Politika oluşturulurken istatistiki verilerin doğruluğunun önemi çok büyüktür. Piyasadaki hayvan sayısı, ihtiyacı karşılayamadığı için besi işletmelerinde kapasite kullanım oranı %50'nin altına düşmüştür. Ülkemizde besi ırklarının yetersizliğinden dolayı süt hayvanlarının erkek yavrularıyla besicilik yapılmaktadır. Yerli üretici daha kaliteli besi materyaline ihtiyaç duymaktadır.

Çözüm Önerisi

- Hayvan varlığı konusunda sektör ve kamu arasında uyumluluk sağlanmalı,
- Ülkemizde kombine ırklara geçiş sağlanana kadar kaliteli besi materyali ithalatına izin verilmelidir.

İlgili Kurumlar

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, TÜİK

Sorun 4

Kanatlı sektöründe ihracat desteğinin az olması ve tek pazara bağımlılık

Açıklama

Türkiye'de kanatlı sektörü, ürün ve üretim tesislerinin kalitesi açısından AB düzeyindedir ve ihracat potansiyeli yüksektir. Tavuk eti ve yumurta ihracatının büyük bölümü başta Irak'a olmak üzere Orta Doğu ülkelerine yapılmaktadır. Kanatlı sektöründe ihracatın tek pazara bağımlı olması, sektörün geleceği açısından endişe vericidir.

Çözüm Önerisi

- İhracatın önünü açmak ve pazar çeşitliliği sağlamak amacıyla devlet politikaları geliştirilmeli,
- Orta Doğu ülkelerinin yanında AB ülkeleri ve Japonya gibi ülkelere de ihracat yapılabilmelidir.

İlgili Kurumlar

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı

TÜRKİYE DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ SANAYİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	8
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	6
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	7
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	5
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 55,0

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	2
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	2
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	4
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	4

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	1,6
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	2,1

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyon $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Rusya Federasyonu	191
2. İtalya	139
3. Irak	118

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,2
İmalat sanayideki net satışlar içinde sektörün payı *(Girişimci Bilgi Sistemi - 2013)*	% 1,0

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	2
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	1
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	1

Sorun 1

Ham derinin mezbaha ve kombinalarda yeteri kadar denetlenmemesi nedeniyle deri işleme sektörünün ham deri alımlarındaki fatura temininde güçlükler yaşaması

Açıklama

Mezbaha ve kombinalarda ham deri tedarik ve çıkış sürecinin sıkı denetim altında tutulması önem arz etmektedir. Hayvanın vereceği et miktarıyla derinin ağırlığı doğru orantılıdır. Besinini tamamlamış;

- İthal hayvanın ham derisinin ağırlığı et ağırlığının %11,5 – 12,5,
- Yerli dişi hayvanın ham derisinin ağırlığı et ağırlığının %9,0 – 10,0,
- Yerli erkek hayvanın ham derisinin ağırlığı et ağırlığının %11,0 – 12,0 aralığına tekabül etmektedir.

Çözüm Önerisi

- Büyükbaş deri adetle değil kiloyla takip edilmeli,
- Kulak numaraları titizlikle takip edilerek, etler ve derilerin tamamı kayıt altına alınmalı,
- Ham deri üzerindeki KDV oranı %8'den %1'e düşürülmeli,
- Ham deri teslimleri, 26746 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 107 No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nden çıkarılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

Sorun 2

Artan wetblue deri (kromlu deri) ihracatına yönelik koruma tedbirinin olmaması ve bu durumun sektörün rekabet edilebilirliğini engellemesi

Açıklama

FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations) verilerine göre 2000'li yılların başında dünya genelinde hammadde koruma önlemleri kapsamında ham derinin korunma oranı %24,5 iken 2012 yılında bu oran %52,9 seviyesine ulaşmıştır. Ham deri kaynaklarının kısıtlı olması nedeniyle deri üreticisi diğer ülkeler bu konuda kısıtlamalar getirerek kendi kaynaklarını korumaya yönelmiştir. Hindistan kendi sektörünü korumak için ham ve yarı işlenmiş deri ihracatına izin vermemekte, sadece işlenmiş deri ve deri ürünlerini ihraç ederek değerli olan hammaddesinin kendi ülkesinde kullanılmasını sağlamaktadır.

Çözüm Önerisi

Ülkemizde kaynakları korumak ve yerli üreticinin ham deriye fiyat ve kalite olarak uygun erişimini kolaylaştırmak amacıyla wetblue (kromlu deri) ihracatı için de koruma tedbiri alınmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı

Sorun 3

Rusya Federasyonu'nda yaşanan siyasi gelişmelerin ayakkabı sektörüne olumsuz yansımaları

Açıklama

Bir süre önce Rusya Federasyonu'nda ortaya çıkan savaş temelli tedirginlik nedeniyle ruble dolar karşısında çok hızlı değer kaybetmiştir. Stabil olmaktan çıkan ekonomik dengeler nedeniyle iki ülke arasındaki ticari ilişkilerde zayıflamıştır. Rusya Federasyonu deri ürünleri pazarının %50 pazar payı ile en önemli pazarlarından birisini teşkil etmektedir. Rublenin değer kaybı ve daha fazla değer kaybı olması ihtimali Rusya'daki alıcıları ve ülkemiz ayakkabı imalatçı-ihracatçısını tedirgin etmekte, iki ülkenin kendi yerel para birimleri ile ticaret yapabilmesi için merkez bankalarının karşılıklı olarak para birimlerini konvertible kabul etme talebi gündeme gelmektedir. Bu sayede iki ülke para biriminin dolara olan bağımlılığı azalacak ve ticaretin artmasına olumlu etki yapacaktır.

Çözüm Önerisi

İki ülke arasında daha güvenli ticaret yapılabilmesi için ruble ile ticaretin önünün açılması ve işlemlerin kolaylaştırılması sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, TCMB, Hazine Müsteşarlığı

TÜRKİYE TOPRAK SANAYİ ÜRÜNLERİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	13
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	29
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	15
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	26

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	4
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	2
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	9
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	3

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	3,2
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	0,9

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyar $)* *(TÜİK - 2014)*
1. İngiltere	0,6
2. Irak	0,5
3. İsrail	0,2

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,4

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	29
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	9

Sorun 1

Yapı malzemeleri üreticilerinin etkin olarak denetlenememesi

Açıklama

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü bünyesinde yer alan Yapı Malzemeleri Daire Başkanlığı, sayısı bine yaklaşan yapı malzemeleri üreticilerini etkin olarak denetleyememekte, bu durum üreticiler arasında haksız rekabete yol açmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Piyasa Gözetim ve Denetim Sistemine her türlü yapı malzemesi üreticisi dahil edilmeli, bu amaçla, yapı malzemesi üreticileri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğüne kayıt olarak ürünlerinin özelliklerini beyan etmeli,
- Şantiyelerde yapılan denetimlerde üretim belgesi sorgulanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

Sorun 2

İnşaat sektöründe yaşanan denetim yetersizliği

Açıklama

Denetim yetersizliği nedeniyle;

- Sanayi kuruluşları, kayıt dışı çalışan üreticilerle rekabet etmek zorunda kalmaktadır.
- Nakliyede tonaj sınırlamasına bazı bölgelerde uyulmamaktadır.
- İnşaatlarda standartlara aykırı yapı malzemeleri kullanılabilmektedir.

Çözüm Önerisi

- İnşaatlarda kullanılacak yapı malzemeleri için zorunlu olan CE veya G Belgelerinin denetimi artırılmalı,
- Ülke genelinde tonaj uygulaması denetimi etkin bir biçimde yapılmalı, bölgesel farklılıklara mahal verilmemeli,
- 4708 sayılı Yapı Denetim Kanunu'nun, yaptırım gücü artırılmasına yönelik eksiklikler giderilerek revize edilmelidir.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Sorun 3

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik'in revizyon çalışmalarının yavaş ilerlemesi

Açıklama

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ilgili birimleri tarafından revizyon çalışmaları sürdürülen Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik'in güncellenmemiş olması sektörde büyük sıkıntıya neden olmaktadır.

Çözüm Önerisi

Felaketlerden korunabilmenin ve güvenli yapılar üretmenin en önemli unsuru olan 19/12/2007 tarih ve 26735 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik hızla ülke menfaati doğrultusunda ve bilimsel verilere dayanılarak güncellenmeli ve ivedi olarak yayınlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Sorun 4

Sanayi üretiminde maliyetlerin yüksekliği

Açıklama

Ülkemizde sanayide kullanılan enerji maliyetleri ile SGK primlerinin yüksekliği, üreticilere ciddi yük getirmekte ve bu yük inşaat maliyetlerine yansımaktadır.

Çözüm Önerisi

Sanayiciler enerji maliyetleri ve SGK prim oranları düşürülerek desteklenmelidir.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	17
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	333
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	1

Vakıf üniversitesi sayısı *(YÖK - 2014)*	72

Her 1.000 öğrenci arasında vakıf üniversitesinde okuyan öğrenci sayısı *(YÖK - 2014)*	98
Her 1.000 öğretim elemanı arasındaki vakıf üniversitesinde görev yapan öğretim elemanı sayısı *(YÖK - 2014)*	138

Sorun 1

Yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin finansmanı

Açıklama

Özellikle vakıf üniversitelerinde öğrenim gören veya görmek isteyen öğrencilerin okul ücretlerinin serbest piyasa işleyişi çerçevesinde finanse edilebilme olanağı sağlanmalıdır.

Çözüm Önerisi

Yurtdışı örneklerinde olduğu gibi, uzun vadeli öğrenim kredisine ilişkin yeni bir finansman modeli geliştirilmelidir.

İlgili Kurum

Maliye Bakanlığı

Sorun 2

Vakıf üniversiteleri tarafından öğrencilere verilen burslardan alınan KDV

Açıklama

Mal ve hizmetlerden alınan verginin aynısı burslu öğrencilerden de alınmaktadır.

Çözüm Önerisi

Burslu öğrencilerden KDV alınmamalıdır

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı

Sorun 3

Yurt dışından yeterli sayıda öğrenci temin edilememesi

Açıklama

Vakıf üniversitelerinde eğitim görecek yabancı ülke öğrencilerine çeşitli kolaylıklar tanınmalıdır.

Çözüm Önerisi

- Yeni bir mevzuat çalışması yapılarak, yabancı öğrenciler için Türkiye cazibe merkezi haline dönüştürülmeli,
- Yabancı öğrencilerin yararlanabileceği devlet burs olanakları oluşturulmalıdır.

İlgili Kurum

Ekonomi Bakanlığı

Sorun 4

Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 6. maddesinden kaynaklı sorunlar

Açıklama

Anılan Kanun'un 6. maddesi yükseköğretim kurumunda bir buluş gerçekleştiğinde yükseköğretim kurumu ve buluşu yapan arasındaki ilişkiyi tanımlamakta, patent başvurularının nasıl değerlendirileceğine dair hükümler içermektedir. Madde hükmünde buluşu yapan öğretim üyesinin kendisi veya üniversiteyle birlikte patent başvurusunda bulunabileceği, kendisi başvurduğunda, yükseköğretim kurumunun belirli bir süre patent başvurusu yapmaması durumunda bunun serbest buluş olarak kabul edileceği ifade edilmektedir.

Çözüm Önerisi

- Öğretim üyesinin üniversitesi ile birlikte patent başvurusunda bulunması, üniversitenin ortak başvuru hakkını kullanmaması durumunda bireysel başvuru yapılması yönünde değişiklik yapılmalı,
- Sınai mülkiyetin üniversite ve öğretim üyesi arasında nasıl paylaşılacağı konusu buluşu yapmak için üniversitenin üstlendiği yatırımla ilişkilendirerek yeniden ele alınmalıdır.

İlgili Kurum

YÖK

TÜRKİYE EĞİTİM MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	39
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	25
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	22
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	20

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	6
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	5
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	21
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	16

İhracat (*milyon $*) *(TÜİK - 2014)*	49
İthalat (*milyon $*) *(TÜİK - 2014)*	80

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyon $) (TÜİK - 2014)*
1. Azerbaycan	7,9
2. Almanya	6,9
3. Gürcistan	4,4

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,6

Her 1.000 öğrenci arasında özel öğretim kurumlarındaki öğrenci sayısı *(MEB - 2014)*	44
Her 1.000 öğretmen arasında özel öğretim kurumlarındaki öğretmen sayısı *(MEB - 2014)*	80

Sorun 1

Özel öğretimin çalışma ortamını geliştirecek mevzuat adımlarına ihtiyaç vardır.

Açıklama

2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile verilen teşvikler, 6528 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile Bazı Kanun ve KHK'de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'da yapılan düzenlemelerin revize edilmesi faydalı olacaktır.

Çözüm Önerisi

- 19/6/2012 tarihinden önce ruhsat almış özel okullara 5 yıl süreyle devlet yardımı yapılmalı,
- Özel okuldan resmi okula geçişin özendirilmesine yönelik uygulamalara son verilmeli,
- 5/7/2014 tarihli MEB Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğindeki 19, 26-3, 40-ç, 44-1, 46-7, 51-4-9-11, 53-1, 55-3, 59-4, 63-3, geçici 8-1 maddeleriyle getirilen izin alma şartı vb. sınırlandırıcı hükümler kaldırılmalıdır.

İlgili Kurum

Milli Eğitim Bakanlığı

Sorun 2

Motorlu Taşıt Sürücü Kursları (MTSK)'nın yatırım ve rekabet gücünü koruyacak sürdürülebilir mali politikaların olmaması

Açıklama

Denetimlerin sadece evrak üzerinden yapılması, işin niteliğinin korunması yönünde değerlendirme yapılmaması kurumlar arası haksız rekabete neden olmaktadır.

MTSK'larda kursiyerlerle yapılan sözleşmeden doğan damga vergisi ek yük getirmektedir.

Kadrolu personelde 30 gün prim zorunluluğu 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'na aykırıdır.

Uygulama eğitiminin sadece sanal ortamda yapılması gerçekçi değildir, trafik kazalarını arttıracaktır.

Direksiyon sınavlarının uzman olmayan kişiler tarafından yapılması ve başarı için 100 puan şartı önemli bir sorundur.

Çözüm Önerisi

- AB sürücü eğitim takip programı getirilmeli, en az 50 ilde sınav merkezleri inşa edilmeli, direksiyon sınavında AB kriterleri uygulanmalı,
- 28661 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Özel MTSK Yönetmeliğiyle getirilen kursiyer ücret sözleşmesi kaldırılmalı,
- Çalışma saatleri, pirimle ile maaş ödemeleri 5580 sayılı Kanuna uygun olmalı,
- Uygulama dersleri, trafik içinde güvenliği sağlanmış alanlarda yapılmalıdır.

İlgili Kurum

Milli Eğitim Bakanlığı

Sorun 3

Mesleki eğitim veren kurslara ilişkin sorunlar

Açıklama

İŞKUR tarafından yapılan istihdam destekli mesleki eğitim ihalelerinin bu alanda deneyimli firmalar yerine, sadece ihaleye katılmak için kurulan deneyimsiz firmalara %50-%100 gibi yüksek istihdam taahhüt şartıyla verilmesi, kağıt üzerinde istihdama yöneltmektedir. Eğitimlerin bu şekilde devam etmesi ülkemiz için kaynak israfıdır.

Pek çok kişi ve kuruluş hiçbir yasal izin almadan denetim dışı mesleki eğitim faaliyeti yapmakta, kayıtlı ve ruhsatlı eğitim kurumları haksız rekabetle zor durumda bırakılmaktadır.

Çözüm Önerisi

- 28585 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Aktif İşgücü Hizmetleri Yönetmeliği, mesleki eğitim alanında deneyimli sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte revize edilmeli,
- İzinsiz ve denetim dışı yapılan ve haksız rekabet oluşturan eğitimlerin önlenmesi amacıyla acilen kanuni düzenleme yapılmalı,
- Mesleki eğitim vermek üzere hazırlanan tüm mevzuat tek çatı altında toplanmalıdır.

İlgili Kurum

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Sorun 4

Özel eğitim ve rehabilitasyon eğitiminin program içeriği, süresi, maliyetler ve insan kaynağı yetersizliği

Açıklama

Programlar ve modüllerin içerikleri ve süreleri ihtiyaçlarla örtüşmemekte, devletin resmî okullardaki maliyetin beşte birine hizmet satın alınması niteliği düşürmekte, ücretsiz öğrenci uygulaması kurumları zorlamaktadır.

Çözüm Önerisi

- Mevzuat ve programlar engellilerin yararına olacak biçimde, üniversiteler, sektör ve ailelerin görüşleriyle yeniden düzenlenmeli,
- Ücretsiz öğrenci uygulamasına son verilmeli,
- Bireysel eğitimler 10 saate çıkarılarak tek tip ödeme yapılmalı,
- Ücretler sektörün görüşüyle ve maliyetine göre belirlenmelidir.

İlgili Kurum

Milli Eğitim Bakanlığı

TÜRKİYE TEKNİK MÜŞAVİRLİK MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	30
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	197
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	43
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	56

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	25
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	24
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	49
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	16

İhracat (*milyon $*) *(TÜİK - 2014)*	2,4
İthalat (*milyon $*) *(TÜİK - 2014)*	2,1

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyon $) (TÜİK - 2014)*
1. Kazakistan	2,2
2. Etiyopya	0,03
3. Cezayir	0,02

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 2,5

En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	2
En Hızlı Büyüyen 100 Şirket arasında sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	4

Sorun 1

Teknik müşavirlik sektörünün ve hizmetlerinin tanınmaması, yararlarının bilinmemesi, diğer sektörlerle ilişkilerinin iyi tanımlanmamış olması

Açıklama

Teknik müşavirlik, inşaat sektörünün lokomotifi olan ve müteahhitlik sektöründen tamamen bağımsız, öncü bir sektördür. Sektör, alt ve üst yapının planlanmasından, tasarımından, hizmete konulmasından, bakımından ve sürdürülebilirliğinden sorumludur. Doğru alınan teknik müşavirlik hizmetlerinin topluma ve mal sahiplerine sağlayacağı yararlar ülkemizde saptanmamış, kabul edilmemiş ve proje maliyet hesabında bu sektöre yer verilmemiştir.

Çözüm Önerisi

Ülkemizin kalkınması için gerekli olan Teknik Müşavirlik hizmetlerinin kendine özel koşullarını hayata geçirmek üzere, sektöre özel bir ihale kanunu çıkarılmalı ve veya mevcut kanun revize edilerek, teknik müşavirlik hizmetlerinin tıp doktorluğu, mali müşavirlik, hukuk danışmanlığı gibi diğer danışmanlık hizmetlerinden tamamen ayrı ve farklı ihale ve sözleşme koşullarını açıklayan bir bölüm ilave edilmelidir.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, KİK

Sorun 2

Türk teknik müşavirlik firmalarının fiziksel olarak gelişememesi, son 10 yılda yüksek nitelikli firmaların sayılarının küçülmesi, mevcut firmaların yabancı şirketler tarafından satın alınması, yabancı sermaye ile Türkiye'de kurulan firmaların Türk firması sayılması

Açıklama

Teknik müşavirlik firmaları bilgi ve deneyim açısından gelişmiş ülkelerle yarışabilecek yüksek niteliklere sahipken sayıları artmamakta, mevcut firmalar fiziksel olarak gelişememekte, giderek küçülmektedirler. En büyük firmalarımızda 200-300 devamlı personel çalışmakta, bu firmaların sayısı da 10'u geçmemektedir. Bu rakamlar dünya ölçeklerine göre çok yetersizdir. Türkiye'de kurulmuş yabancı firmaların Türk firması olarak istatistiklerde yer alması sektörün durumu hakkında yanıltıcı bilgiler vermektedir.

Çözüm Önerisi

Teknik müşavirlik hizmetleri ile ilgili bir ülke politikası geliştirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı

Sorun 3

Kamu yatırımlarının önceki yıllara kıyasla hayli azalmış olması, teknik müşavirlik ihalelerinin doğru ve saydam olarak yapılmaması, hizmet bedellerinin sektörü giderek yok edecek seviyeye düşmesi

Açıklama

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nda ve bunlarla ilgili ikincil mevzuatta sorunlar yaşanmaktadır. Sorunların en önemli nedenleri, teknik müşavir seçiminin bedelden çok niteliğe dayandırılması gereğinin anlaşılamamış ve içselleştirilememiş olması, hizmet sözleşmelerinin işveren lehine ve tek taraflı olarak düzenlenmesi, ihale sonuçları ayrıntılarının ilan edilmemesi ve şikayet mekanizmalarının işlerliklerinin azaltılmasıyla ihalelerdeki saydamlığın zedelenmesidir.

Çözüm Önerisi

- İhalelerin saydamlığı sağlanmalı ve denetlenmeli,
- İhaleye katılan teknik müşavirlik kuruluşlarının aldıkları teknik ve mali teklif puanları da söz konusu sanal ortamlarda açıkça ilan edilmeli,
- Mevzuat, ihalelerde bedel teklifinden ziyade teknik müşavirlik hizmetinin niteliği öne çıkarılacak şekilde yeniden düzenlenmelidir.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, KİK

Sorun 4

Teknik müşavirlerin yeterince hizmet ihracatı yapamamaları

Açıklama

Türkiye'de hizmet ihracatı rejiminin olmaması, ihracat teşviklerinin yetersizliği, mevcut teşviklerden yararlanılmasındaki zorluklar hizmet ihracatını engellemektedir.

Çözüm Önerisi

Hizmet ihracatı rejimi oluşturulmalı, bu kapsamda teşvikler ve devlet yardımları artırılmalı, bunlardan yararlanılması kolaylaştırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı, Eximbank

Sorun 5

Teknik müşavirlik firmalarının yeterlilikleri konusundaki yanlış uygulamalar, sorumluluk ve yetki yetersizlikleri, sertifikasyon hakkındaki yanlış algılamalar

Açıklama

Teknik müşavirlik firmalarının sorumlulukları ve yetkileri mevzuatta yeterli ve doğru tarif edilmemiştir. Kamuda zaman zaman ortaya çıkan sertifika verme isteği dünya uygulamalarına tamamen aykırıdır. Gelişmiş ülkelerde teknik müşavirlik firmaları gerçek sorumluluk ve yetki ile hizmet vermekte, kendilerini Mesleki Sorumluluk Sigortası sistemiyle korumaktadırlar.

Çözüm Önerisi

Teknik müşavirlik hizmetleri verenlere Mesleki Sorumluluk Sigortası yaptırma zorunluluğu getirilmeli, sertifikasyon önerilerinden vazgeçilmelidir.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı

TOBB SİGORTA ACENTELERİ İCRA KOMİTESİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	2
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	24
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	5
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	5

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	4
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	5
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	11
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	3

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,4

Acenta Sayısı *(TOBB - 2015)*	
Gerçek kişi	7.695
Tüzel kişi	8.061

Sorun 1

Sigorta acentelerinin, kamu destekli finansman imkanlarından yoksun bırakılması

Açıklama

50 binden fazla istihdam sağlayan ve sektörde kayıt dışılığı engellemeye çalışan sigorta acenteleri finansman desteklerinden yeterince faydalanamamaktadır. Bu hususta yapılan tüm girişimler de sonuçsuz kalmıştır.

Çözüm Önerisi

Sigorta acentelerinin de KOSGEB ve benzeri finansman desteklerinden yararlanması sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, KOSGEB

Sorun 2

Sigorta acentelerinden işyeri açma ve çalışma ruhsatı talep edilmesi

Açıklama

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu uyarınca sigorta acentelerinin bürolarının asgari fiziki şartlara uygunluğu TOBB Sigorta Acenteleri İcra Komitesi tarafından yerinde incelenerek denetlenmektedir. Ayrıca, belediyeler tarafından da denetlenerek acentelere işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmektedir. Bu durumda acente büroları, iki ayrı merci tarafından denetlenmekte olup, benzer durumda olan avukatlar, noterler ve mali müşavirlerde belediye denetimi kaldırılmıştır.

Çözüm Önerisi

Avukatlar, noterler ve mali müşavirlerde olduğu gibi sigorta acentelerinin de 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun hükümlerinden muaf tutulması gerekmektedir.

İlgili Kurumlar

İçişleri Bakanlığı

Sorun 3

Sigorta acenteleri mal ve hizmet satışlarına/alışlarına ilişkin boş bildirim formları (BA ve BS formları) düzenlenmesi

Açıklama

İlgili mevzuat uyarınca sigorta acenteleri münhasıran sigorta acenteliği işi ile iştigal etmek zorundadırlar. Sigorta acentelerinin sigorta acenteliği faaliyeti nedeniyle yapmış olduğu işlemlere ilişkin olarak BS formlarını düzenleme zorunluluğu bulunmamaktadır. Diğer yandan, demirbaş alımı gibi 5.000 TL'yi aşan işlemlerde, sigorta acentelerinin BA formunu düzenlenmesi gerekmektedir. Ancak 5.000 TL'yi aşan işlem olmasa dahi, sigorta acentelerinden BA ve BS formlarının düzenlenmesi (boş) talep edilmekte ve boş formları düzenlemeyen sigorta acentelerine vergi cezası kesilmektedir.

Çözüm Önerisi

Vergi Usul Kanunu 396 sayılı tebliğ değiştirilerek, sigorta acentelerinin 5.000 TL'yi geçen alış-satış işlemi olmadığı zaman BA ve BS formlarını düzenleme zorunluluğu kaldırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı

Sorun 4

Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde sigorta acenteliği tesis edilmemesi, sigorta teminatı verilmemesi

Açıklama

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ile sigorta şirketlerinin faaliyet gösterdiği sigorta branşlarının kapsamında bulunan zorunlu sigortaları yapmaktan kaçınması engellenmiştir. Diğer yandan, sigorta şirketleri Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde faaliyet gösteren sigorta acentelerinin sözleşmelerini fesh ederken, yeni acentelik başvurularını da kabul etmemekte ya da poliçelere düşük komisyon ve yüksek fiyat uygulaması yapılmaktadır. Bu durumda, söz konusu bölgelerde yaşayan vatandaşların zorunlu sigortalara erişimi engellenmektedir.

Çözüm Önerisi

- Sigorta şirketlerinin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde düzenledikleri poliçeler izlenerek, "Zorunlu Sigorta Takibine" ilişkin Yönetmelik hükümleri etkin bir şekilde uygulanmalı,
- Kamu sermayeli sigorta şirketlerinin, bölgede sigorta teminatı sunmaları sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Hazine Müsteşarlığı

Sorun 5

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'na rağmen sanayici, tüccar ve çiftçinin seçme hakkının sınırlandırılması

Açıklama

Kredi sağlamada oluşan hakim durum nedeniyle, kredi sağlayıcısı, sigorta şartına bağlı olarak krediyi açmama, faiz oranını yükseltme ya da sigortanın kendisi tarafından yapılması halinde daha düşük faiz oranı belirleme gibi zorlayıcı tedbirler uygulamaktadır. Bazı durumlarda faiz oranındaki %0,5 puanlık değişimin dahi krediye konu olan sigorta işleminin priminden daha fazla yük getirdiği görülmektedir. Sigortalının sonraki dönemde daha uygun şartlarla sigorta teminatı bulması halinde, poliçede yer alan Dain-i Mürtehin veya Lehtar şerhleri nedeniyle mevcut poliçe iptal edilememektedir.

Çözüm Önerisi

Tüketiciye ilişkin mevzuatta olduğu gibi, sanayici, tüccar ve çiftçinin en az mevcut poliçede belirtilen teminatları içeren bir başka poliçe ibraz etmesi durumunda, eski poliçenin gün esasından iptal edilerek, kalan prim tutarının sigortalıya iade edilmesini teminen ilgili mevzuatta düzenleme yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Hazine Müsteşarlığı

TOBB SİGORTA EKSPERLERİ İCRA KOMİTESİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	0,1
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	0,3
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	0,4
Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	0,3
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	0,3

Branşlarına göre eksperler	**Eksper Sayısı** *(TOBB - 2015)*
Kara araçları	928
Hava, deniz ve demiryolu araçları	381
Emtia ve kıymete ilişkin nakliyat	400
Yangın, doğal afet, kaza ve hırsızlık	613
Mühendislik	576
Kredi finans, emniyet suistimal, hukuksal koruma ve destek	764
Tarım ve hayvan hayat	281

Sorun 1

Çekme belgeli ve ağır hasarlı araçların güvenli şekilde onarılmadan trafiğe çıkması

Açıklama

Çekme belgeli ve ağır hasarlı araçlar mali kaygılarla güvenli şekilde tamir edilmemektedir. Sadece görünür parçalar yan sanayi ürünlerle değiştirilmekte, hava yastığı, direksiyon kutusu gibi hayati öneme sahip parçalar onarılmakta ya da bu parçalara hiçbir işlem yapılmamaktadır. Bu durum, trafikte insanların can ve mal güvenliğini tehdit etmektedir.

Çözüm Önerisi

Çekme belgeli ve ağır hasarlı araçların sigorta eksperi gözetiminde onarılması ve yapılacak güvenlik testlerinden sonra söz konusu araçların trafiğe çıkmalarına izin verilmesi hususunda düzenleme yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

İçişleri Bakanlığı

Sorun 2

Eksper olmayanların hasar tespiti yapması

Açıklama

Denetmen, kontrolör, sigorta müfettişi, araştırmacı, asistan firma elemanı gibi farklı unvanlar altında sigorta eksperliği ruhsatı olmayan kişiler hasar tespiti için görevlendirilmekte, bu kişiler bağımsız, tarafsız ve yetkin olmadığı için hatalı ve taraflı hasar tespitleri yapmaktadırlar. Özellikle;

- Oto hasarlarında; kameralı olarak ya da servis elemanlarınca, şirketlerin hasar yazılım programları üzerinden,
- Yangın ve ek teminat hasarlarında ise; asistan firma elemanlarınca fiili olarak ekspertiz yapılmaktadır.

Bu tip eylemler, ilgili mevzuata aykırı olup, suç teşkil etmektedir.

Çözüm Önerisi

- Sigorta genel şartlarına “hasar tespiti sigorta eksperi tarafından yapılır” hükmü ilave edilmeli,
- Sigorta eksperi olmayanların ekspertiz işlemi yapmasının engellenmesi amacıyla bu kişileri ekspertiz işlemi için görevlendirenlerin cezalandırılması yönünde mevzuatta düzenleme yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Hazine Müsteşarlığı

Sorun 3

Kamunun ihtiyaç duyduğu menkul ve gayrimenkul değerleme hizmetlerinin yapılmasında, sigorta eksperlerinden yeterince faydalanılmaması

Açıklama

İlgili mevzuatta tarafsızlığı güvence altına alınan sigorta eksperleri, çeşitli kurum ve kuruluşlara değerleme hizmeti sunmaktadır. Maliye Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ve diğer kamu kuruluşlarının değerleme ihtiyaçlarında sigorta eksperlerinin yaygın bir şekilde kullanılması gerekmektedir.

Çözüm Önerisi

- Kamu kurumlarına değerleme hizmeti ihtiyaçlarında sigorta eksperlerinden de faydalanabileceği hususu duyurulmalı
- Gerekiyor ise ilgili mevzuat düzenlenmelidir.

İlgili Kurumlar

Hazine Müsteşarlığı

Sorun 4

Gerçek kişi sigorta eksperlerinin ücretli olarak vergilendirilmesi

Açıklama

Sigorta eksperleri, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu gereğince işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olmaksızın mesleki bilgilerine dayanarak kendi bürolarında bağımsız ve tarafsız olarak işlerini yürüten gerçek veya tüzel kişilerdir. Bu kapsamda, gerçek kişi sigorta eksperleri serbest meslek erbabı olarak faaliyet göstermekte ve yaptıkları iş karşılığı serbest meslek makbuzu düzenlemektedir. Diğer yandan, bazı vergi daireleri sigorta eksperlerinin ücretli olarak çalıştıklarını kabul ederek, yapılan denetimler neticesinde yüksek miktarda para cezası uygulamaktadır. Söz konusu para cezaları mahkemeler tarafından kaldırılsa da yaşanan süreç eksperleri mağdur etmektedir.

Çözüm Önerisi

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nda gerçek kişi sigorta eksperi, serbest meslek mensubu olarak tanımlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı

Sorun 5

Sigorta eksperlerinin kamu destekli finansman imkanlarından yararlanamaması

Açıklama

Tüm faaliyetleri kayıtlı olan ve istihdama katkı sağlayan sigorta eksperleri KOSGEB ve benzeri finansman desteklerinden yararlanamamaktadır.

Çözüm Önerisi

Sigorta eksperlerinin devlet destekli finansman imkanlarından yararlanması sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, KOSGEB

TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	1
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	1
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	1

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	6
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	28
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	0,4
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	0,4

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,8

En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	1

Aracı kurum sayısı *(SPK - 2014)*	96
Banka Sayısı *(BDDK - 2014)*	44

Halka açık şirketlerin piyasa değeri *(BİST - 2014) (milyar $)*	269
Halka açık şirketlerin piyasa değerinin GSYİH'ye oranı *(BİST - 2014) (milyar $)*	36

Günlük Ortalama İşlem Hacimleri	*(milyar $) (BİST - 2014)*
Pay piyasası	1,6
Borçlanma araçları piyasası	14,0
Vadeli işlem ve opsiyon piyasası	0,8

Sorun 1

Sermaye piyasasında yerli yatırımcı talebi ve bireysel yatırımcı ilgisi ile yerli kurumsal yatırımcı sayısının istenen seviyede olmaması

Açıklama

Ülkemizde tasarruf sahiplerinin pay senedi başta olmak üzere sermaye piyasası araçlarına ilgileri sınırlı kalmıştır.

Çözüm Önerisi

- Yatırımcı güvenini yeniden tesis etmek amacıyla, yatırımcı haklarını güvence altına alacak gerekli hukuki düzenlemeler yapılmaya devam edilmeli,
- Kurumsal yatırımcı tabanını geliştirici önlemler alınmalı, orta ve uzun vadede kamu kurumlarının Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS) dışındaki sermaye piyasası araçlarına da yatırım yapabilmelerine imkan sağlayan düzenlemeler yapılmalı,
- Emeklilik yatırım fonlarına yapılacak devlet katkı payının belli bir oranının pay senetlerine yatırılması sağlanmalı,
- Yatırımcı tabanının genişletilmesine ve finansal okuryazarlığın artırılmasına yönelik olarak, yatırım kültürünü geliştirici ve yatırım bilincini arttırıcı eğitim ve tanıtım projelerinin devamlılığı etkin bir koordinasyon ile sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Hazine Müsteşarlığı, SPK, BİST

Sorun 2

Sermaye piyasasının geliştirilmesi ve derinlik kazanması için başlatılan “Halka Arz Seferberliği” çalışmaları kapsamında piyasadaki arz tarafının gelişmemiş olması

Açıklama

Ülkemizde şirketlerin, halka arz seçeneğinden yeterince yararlanmadığı görülmektedir. Büyük şirketlerin önemli bir kısmı sermaye piyasasına açılmaya isteksizdir. KOBİ niteliğindeki şirketlerin sermaye piyasası ile ilişkileri henüz yeterince güçlü değildir.

Çözüm Önerisi

- Büyük şirketler ve KOBİ'ler halka arzın getirileri konusunda bilgilendirilmeye devam edilmeli,
- Özellikle KOBİ'lerin halka arz sürecine KOSGEB gibi kuruluşlarca sağlanan teşvikler artırılarak bu teşviklerin kullanım prosedürleri kolaylaştırılmalı, başta Avrupa Yeniden Yapılandırma ve Kalkınma Bankası (EBRD) olmak üzere, uluslararası kuruluşlarca verilen destekler etkin olarak kullanılmalı,
- Gelişimlerinin sonraki aşamalarında halka arzlarını teşvik edecek şekilde, girişimci şirketlerin özel sermaye şirketleri ve melek yatırımcılar ile buluşabileceği platformlar oluşturulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, SPK, BİST

Sorun 3

Sermaye piyasası araçlarının vergilendirilmesi ve aracılık maliyetleri

Açıklama

Farklı sermaye piyasası araçlarından sağlanan gelir/giderlerin netleştirilememesi portföy yönetimini olumsuz etkilemektedir. Bankalar kredi sözleşmelerinde damga vergisinden muafken, aracı kurumlara muafiyet tanınmaması dezavantaj oluşturmaktadır.

Uluslararası saklama kuruluşları, havuz hesapların yapısı sebebiyle piyasalarımızda faaliyet gösterememektedirler.

Kira sertifikalarıyla konvansiyonel borçlanma araçlarının maliyetleri eşitlenmelidir.

Çözüm Önerisi

- Farklı enstrümanlar arasında, gelir/giderler netleştirilebilmeli, aracı kurumlara damga vergisi muafiyeti getirilmeli, Yatırımcı Tazmin Merkezi (YTM) ödemeleri düşürülmeli,
- Borsa'da işlem gören; platin, paladyum ve baz metallere KDV istisnası getirilmeli,
- Cumhuriyet altınının Darphane çıkışında KDV'den muafiyeti, borsalarda işlem görecek meskuk altınları kapsamalı,
- Vergi mevzuatımız uluslararası saklama kuruluşlarının havuz hesaplarını içermeli,
- Menkul varlıklara, emtialara, haklara dayalı kira sertifikası ihraçlarında Varlık Kiralama Şirketlerine (VKŞ) devrinde/satışında ve geri devralınmasında/alışında karın/zararın

durumu Kurumlar Vergisi Kanununda, gayrimenkule dayalı portföyler için istisnaların diğer portföylere uygulanabilirliği KDV Kanununda netleştirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı, SPK, MKK

Sorun 4

Küresel yatırımcıların değişen ve farklılaşan taleplerine etkili bir şekilde cevap verebilen teknoloji ve düzenleme altyapısının olmaması

Açıklama

Teknolojik gelişme ve düzenlemelerin serbestleşmesiyle artan rekabet yatırımcılar için piyasa seçeneklerini artırmaktadır. Bu nedenle borsalar bir yandan ürünlerini ve kapsamlarını genişletmeye çalışırken, bir yandan da farklı coğrafyalardaki tüm ürünleri yatırımcılara bir arada sunmaya çalışmaktadırlar. Piyasa etkinliğini artırmak amacıyla teknolojinin sunduğu imkanlardan en üst düzeyde yararlanılması gerekmektedir.

Çözüm Önerisi

- Yabancı aracı kurumların piyasalara doğrudan erişim sağlayabilmeleri için gerekli düzenlemeler ve sunucu barındırma (ko-lokasyon) imkanları gibi derinlik ve likiditeyi artırmaya yönelik hizmetler hayata geçirilmeli,
- Teknolojik alt yapının yenilenmesi ile birlikte yüksek frekanslı işlemlerin payının artması beklenmekte olup, likidite ve derinliğe katkı sağlaması beklenen bu işlemlere yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

SPK, BİST

Sorun 5

İstanbul Finans Merkezi (İFM) Projesi kapsamındaki ürün ve hizmet çeşitliliğinin istenilen düzeyde olmaması

Açıklama

Yeni ürünlerin piyasalarımızda işlem görmeye başlaması mevcut ihtiyaçlara cevap verecek ve piyasaların gelişimini ivmelendirecektir.

Çözüm Önerisi

- Enerji, metal ve diğer emtia türev ürünlerinin piyasalarımızda işlem görmesi sağlanmalı, Hazine Müsteşarlığı daha sık ve farklı vadelerde kira sertifikası ihraç etmeli,
- Bölge piyasalarıyla karşılıklı erişim (connectivity) sağlanmalı,
- İslam Kalkınma Bankası (IDB) gibi uluslararası finansal kuruluşlar tarafından ihraç edilen sukukların çifte kotasyon yöntemi ile BİST'te işlem görmesi sağlanmalı,
- Kıymetli Madenler ve Taşlar Piyasasının (KMTP) geliştirilmesi amacıyla; Darphane ve Damga Matbaası tarafından basılan kıymetli madenler Borsada işlem görebilmeli, Borsa üyesi kıymetli maden aracı kurumları ve yetkili müesseseler döviz veya kıymetli madene dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi alım satımı yapabilmelidirler.

İlgili Kurumlar

Hazine Müsteşarlığı, SPK, BİST

TÜRKİYE ÇİMENTO VE ÇİMENTO ÜRÜNLERİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	5
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	41
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	2
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	1

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	8
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	2

İhracat (*milyon $*) *(TÜİK - 2014)*	866
İthalat (*milyon $*) *(TÜİK - 2014)*	80,6

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyon $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Libya	79
2. Irak	77
3. Rusya Federasyonu	66

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,6

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	43
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	17

Sorun 1

Sektörde yaratılan yeni kapasitelerin ortaya çıkaracağı sorunlar

Açıklama

Mevcut klinker kapasitesi ve halen devam etmekte olan yatırımların devreye girmesi ile ülkemizin 2025-2030 yıllarındaki çimento ihtiyacının karşılanması mümkündür. Ayrıca, yakın coğrafyamızda yeni üretim kapasiteleri oluşmaktadır. Diğer yandan çimentonun ihracat imkanları diğer ürünlere oranla daha kısıtlı olup, ihraç pazarlarındaki gelişmeler ise olumsuzdur. Bu çerçevede oluşan kapasite fazlasının sıkıntıya yol açması kaçınılmaz görünmektedir.

Çözüm Önerisi

Sektörün geleceğine ilişkin makro planlar yapılırken, çimento yatırımlarının teşvik edilmesi hususunun dikkatle değerlendirilmesi gerekmektedir.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı

Sorun 2

Hammadde arz güvenliği önündeki engeller

Açıklama

6592 sayılı Maden Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'da I.Grup madenler içerisinde bulunan ve çimento sanayinin ana hammaddelerinden olan kil ve marn ocaklarının valiliklerce yapılacak planlamalar dahilinde oluşturulacak organize maden bölgelerine taşınacağı anlaşılmaktadır.

Hammadde arz güvenliğini tehdit eden bu durum, mesafelerdeki ve hammadde kalitesindeki değişikliklerden kaynaklı maliyet artışlarına ve ürün kalitesinde sorunlara yol açacaktır.

Çözüm Önerisi

6592 sayılı Kanunun Geçiş Döneminde Uygulanmasına İlişkin Esaslar Başlıklı İç Genelge'nin 22. maddesindeki bahse konu taahhütlerin Genel Müdürlük tarafından benzer şekilde, I(b) grubundaki çimento tesislerine ait kil ve marn ocaklarının mevcut ruhsatları için de talep edilerek tesislerin hammadde arz güvenliğini koruyacak şekilde düzenlemeden muaf tutulması sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sorun 3

Çimento sektöründeki atıkların ek yakıt olarak kullanımına ilişkin engeller

Açıklama

Çimento sektöründeki atıklar ek yakıt olarak kullanılabilmektedir. Avrupa Birliği'nde termal ikame oranı %37 iken ülkemizde %3 olup, atık tedarikinde bazı engeller mevcuttur;

- Atık üreticileri nakliye, analiz, ön işleme gibi sorumlulukları yerine getirememektedir.
- Sektör kurutulmuş arıtma çamurlarını yakabilmekte ancak belediyeler çamur kurutma/nakil masraflarını karşılamaktan çekinmektedir.
- Belediyeler yanabilir atıkları vahşi/düzenli depoladığı için bu atıklar sektöre ulaşmamaktadır.
- Ülkemizde %40 termal ikame limitine tüm atıklar dahildir. Bu durum tehlikesiz atık kullanımını sınırlamaktadır.

Çözüm Önerisi

- Atık üreticisi gerekli maliyetleri karşılamalı,
- Belediyelerin vahşi/düzenli katı atık depolama sahalarına yanabilir atık kabul etmesinin engellenmesi/sınırlandırılması için mevzuat düzenlemesi yapılmalı,
- Avrupa Birliği mevzuatına paralel olarak, 27721 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Atıkların Yakılmasına İlişkin Yönetmelik"te %40 termal güç limiti sadece tehlikeli atıklara uygulanmalı,
- Bakanlık denetimlerini artırmalıdır.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Sorun 4

Bazı inşaat malzemelerinde kayıt dışılık ve kalite sorunu olması

Açıklama

Ülkemiz karayollarında beton yol ve bariyer uygulamasına henüz ciddi anlamda geçilememiştir. Bunun yanı sıra tüm beton uygulamalarında, kalitesi denetlenmiş beton kullanımının artırılması gerekmektedir. Deprem yıkımlarının önemli nedenlerinden birisi, standart dışı kalitesiz beton kullanılmasıdır. Daha verimli kireç üretimi yapılmalı ve kireç kalitesi denetimi sağlanmalıdır.

Çözüm Önerisi

- Ülkemizde betonda ve kireçte kalitenin sağlanması için kireçte CE belgesi denetimleri ile betonda G İşareti Yönetmeliği eksiksiz olarak uygulanmalı,
- Ağır trafik ve iklim şartlarında, ülke kaynakları ve yol emniyeti açısından karayolu yapımında asfalt yola oranla üstünlükleri bulunan beton yol uygulaması gecikmeksizin başlatılmalı,
- Trafik güvenliğinin sağlanması ve trafik kazalarının neden olduğu kayıpları azaltmak için, kara yollarımızda ve şehir içi yollarda beton bariyer kullanımı yaygınlaştırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü

Sorun 5

Enerji arz güvenliği sorunu

Açıklama

Sektörümüzde yoğun bir şekilde enerji dalgalanması ve kesintisi yaşanmakta olup, bu nedenle oluşan üretim kayıpları ve ekipman arızaları ilave maliyet yükü getirmektedir. 2013 yılında çimento fabrikalarında meydana gelen enerji dalgalanması ve kesintisi, sektörde doğrudan ve bağlantılı sorunlarla birlikte 12.7 milyon Dolar mali kayba yol açmıştır. Sektörümüzü yoğun bir şekilde etkileyen bu sorunun ivedilikle çözülmesi önem arz etmektedir.

Çözüm Önerisi

- Mevcut enerji dağıtım ve iletim altyapısındaki teknik yetersizliğin yanı sıra mevcut bakım yetersizlikleri giderilmeli ve planlı koruyucu bakım sistemleri oluşturulmalı,
- Trafo şalt sistemleri, ekipman kapasite yetersizlikleri çözülmeli; yedek ve by-pass besleme sistemleri oluşturulmalı,
- Büyük ve küçük ölçekli kurum ve işletmelerin güç kalitesi izleme sisteminin zorunlu hale getirilmesi ve güç sistemleri takibinin sağlanarak, kayıp kaçak elektrik kullanımı ve sıklıkla arızaya yol açan müşterilerle ilgili sert ve tavizsiz önlemler alınmalıdır.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, EPDK

TÜRKİYE CAM VE CAM ÜRÜNLERİ SANAYİ MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	2
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	26
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	1
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	1
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 77,5

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	3
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	0,3
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	1

İhracat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	1,0
İthalat (*milyar $*) *(TÜİK - 2014)*	0,8

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyon $) (TÜİK - 2014)*
1. Almanya	110
2. İtalya	59
3. İngiltere	58

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,2

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	9
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	9

Sorun 1

Enerji tasarrufu ve verimliliği sağlayan camların yaygın biçimde kullanılmaması

Açıklama

27075 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği kapsamında hazırlanan TS 825 Binalarda Isı Yalıtım Kuralları Standardı 2013 yılında revize edilerek binalarda pencere camı olarak ısı kontrol kaplamalı camların kullanımı hedeflenmiştir. Ancak anılan standart halen yürürlüğe konulmadığı için ısı kontrol kaplamalı camların kullanımı zorunlu hale getirilmemiştir.

Çözüm Önerisi

- Revize edilen standart yürürlüğe konulmalı,
- Kamu, özel sektör ve kentsel dönüşüm bina projelerinde ilgili standart uygulanmalı ve yapı denetim kuruluşlarınca etkin olarak denetlenmeli,
- Enerji verimli camların kullanımının yaygınlaşması için kanun ve yönetmeliklere ek olarak teşvik sistemi oluşturulmalı, enerji verimli camlarda %18 olan KDV oranı %1'e düşürülmelidir.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Sorun 2

Cam sektöründe istihdam edilecek nitelikli işgücü bulunmaması

Açıklama

Cam sektöründe izabe sanayi ve cam işleme alanında eğitim almış yüksek nitelikli teknik elemanlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Her OSB'de meslek lisesi açılması mecburi hale getirilmeli,
- Bu liselerde cam sektörü uzmanları eğitim vermelidir.

İlgili Kurumlar

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, İŞKUR

Sorun 3

Ulaşım modlarının yetersizliği ve taşıma maliyetlerinin yüksekliği

Açıklama

Ürünlerin nakliyesi çoğunlukla karayolu ile yapılmakta, yüksek akaryakıt maliyetleri navlun giderini olumsuz yönde etkilemektedir. Karayolu taşımacılığına alternatif olarak demiryolu ve denizyolu taşımacılığının geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Taşımada demiryolu ve denizyolunun payı artırılmalı,
- Demiryolu taşımacılığı yeni bağlantı hatlarıyla geliştirilmeli,
- İhracat limanlarındaki altyapı hizmetleri geliştirilmeli ve ucuzlatılmalı,
- Fazla yük taşıyabildikleri için birim başına taşıma maliyetlerini düşüren HC konteynerlerin araç üzerinde 4 metre ile sınırlandırılan yükseklikleri 4,20 metreye çıkarılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Sorun 4

Ülkemizde emniyet ve güvenlik camlarının kullanılmasına yönelik herhangi bir yasal düzenleme bulunmaması

Açıklama

Gelişen mimari trendler çerçevesinde, düz cam ürünlerine yeni binalarda daha fazla yer verilmeye başlanması, camda ilave güvenlik önlemlerinin alınmasını zaruri kılmaktadır. Yeni binaların emniyet ve güvenlik gerektiren bölümlerinde emniyet ve güvenlik camlarının kullanımına yönelik standart (TS 13433) bulunmasına rağmen 3194 sayılı İmar Kanunu'nda ilgili standarda atıfta bulunulmamaktadır.

Çözüm Önerisi

İlgili mevzuatta yapılacak düzenleme ile standarda atıfta bulunularak, yeni binalarda emniyet ve güvenlik camlarının kullanımı zorunlu hale getirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Sorun 5

Cam ambalaj atığı toplama ve geri dönüşüm faaliyetlerinin yetersizliği

Açıklama

Türkiye'de cam ambalaj geri kazanım oranı %26 seviyesindedir. AB mevzuatı ile uyum çerçevesinde yürürlüğe giren 28035 sayılı Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'ndeki cam ambalaj atığı toplama hedefinin 2020 yılı için %60 olmasına rağmen mevcut uygulamalar bu hedefe ulaşmakta yetersiz kalmaktadır.

Çözüm Önerisi

- Atık toplamayla ilgili politikalar sistemin tüm taraflarınca benimsenmeli,
- Cam ambalaj atıklarının evsel ve diğer ambalaj atıklarına karışmadan ayrı toplanarak geri dönüşümü ve bunun ekonomiye katkısı hakkında etkin bilgilendirme yapılmalı,
- Atıkların toplanmasının kolaylaştırılması için cam kumbara sayıları artırılmalı,
- Ambalaj atığı toplayan firmalar ve belediyelerle toplama hedeflerini artırmaya yönelik projeler geliştirilmelidir.

İlgili Kurumlar

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı

TÜRKİYE MEDYA VE İLETİŞİM MECLİSİ

Her 1.000 istihdamda sektörün istihdamı *(SGK - 2014)*	11
Sektördeki her 1.000 istihdamda mühendis sayısı *(TOBB - 2014)*	22
Her 1.000 işyerinde sektörün işyeri sayısı *(SGK - 2014)*	16
2014'te açılan her 1.000 şirkette sektörün şirket sayısı *(TOBB - 2014)*	18
Sektörün kapasite kullanım oranı *(TCMB - 2014)*	% 69,3

Ödenen her 1.000 TL'lik kurumlar vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	2
Ödenen her 1.000 TL'lik gelir vergisinde sektörün ödediği vergi *(GİB - 2013)*	2
Her 1.000 kurumlar vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	4
Her 1.000 gelir vergisi mükellefi içinde sektörün mükellef sayısı *(GİB - 2013)*	3

İhracat (*milyon $*) *(TÜİK - 2014)*	21,3
İthalat (*milyon $*) *(TÜİK - 2014)*	91,5

En Fazla İhracat Yapılan	*(milyon $)* *(TÜİK - 2014)*
1. Yunanistan	2,9
2. Azerbaycan	2,5
3. KKTC	2,3

Özel sektördeki firmaların vergi öncesi karlarında sektörün payı *(GİB - 2013)*	% 0,2
İmalat sanayideki net satışlar içinde sektörün payı *(Girişimci Bilgi Sistemi - 2013)*	%1,0

En Büyük 1000 Sanayi Kuruluşu arasında sektörün kuruluş sayısı *(İstanbul Sanayi Odası - 2013)*	4
En Büyük 500 Şirketi arasında sektörün şirket sayısı *(Fortune - 2013)*	4

Sorun 1

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 61. maddesi 4. fıkrasında yapılan "örtülü reklam" tanımı

Açıklama

Söz konusu fıkrada, "Reklam olduğu açıkça belirtilmeksizin yazı, haber, yayın ve programlarda, mal ve hizmete ilişkin isim, marka, logo veya diğer ayırt edici şekil veya ifadelerle ticari unvan veya işletme adlarının reklam yapmak amacıyla yer alması ve tanıtıcı mahiyette sunulması örtülü reklam olarak kabul edilir. Her türlü iletişim aracında sesli, yazılı ve görsel olarak örtülü reklam yapılması yasaktır" hükmü yer almaktadır. Bu hüküm, bütün mecralarda haber ve yorum imkanlarını daraltmakta, uygulayıcının subjektif değerlendirmelerine yol açmaktadır.

Çözüm Önerisi

Kanun'daki örtülü reklam tanımı değiştirilmeli, 10/1/2015 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği'nin 22. ve 23. maddeleri kamuoyunun haber alma hakkını genişleten bir anlayışla sektörün görüşü de değerlendirilerek yeniden hazırlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

Sorun 2

5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'da yapılan değişikliklerden kaynaklı sorunlar

Açıklama

Medyada iletim kanallarının farklılaşması ve erişim imkanlarının artması, düşünce ve ifade özgürlüğüne ilişkin sorunları da çeşitlendirmektedir. Özel hayatın korunması ile kamuoyunun bilgilendirilmesi arasındaki ayrımın net olmaması düzenleme ve uygulamalarda sorunlara yol açmaktadır. Bu kapsamda söz konusu düzenlemede bazı olumlu değişiklikler yer almakla beraber, konunun torba kanun formatında ele alınması, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına (TİB) erişimi engelleme yetkisi verilmesi ve kullanıcı trafiklerinin iki yıl süre ile izlenmesi düzenlemenin sıkıntılı alanlarıdır.

Çözüm Önerisi

- Temel hak ve özgürlüklere ilişkin konular torba kanun formatında değil, özel kanun ile ve kamuoyunun görüşü alınarak hazırlanmalı,
- Erişimin engellenmesinin doğrudan mahkeme kanalıyla gerçekleşmesi ve mahkemelerin bu konuda daha hızlı hareket etmesini sağlayacak bir düzenleme için, yapılan değişiklikler gözden geçirilmeli,
- Kullanıcıların trafiklerinin iki yıl süre ile izlenmesi hükmü kaldırılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Başbakan Yardımcılığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Sorun 3

Haber ajanslarının KDV sorunu

Açıklama

Haber ajanslarının abone bedelleri üzerinden %18 KDV alınması, resmi devlet ajanslarından ise alınmaması haksız rekabete yol açmaktadır.

Çözüm Önerisi

Sektördeki haksız rekabetin engellenmesi amacıyla ya ajanslardan alınan KDV tamamen kaldırılmalı ya da özel sektöre bazı ayrıcalıklar tanınarak özel sektörün resmi devlet ajansları ile rekabet edebileceği şartlar oluşturulmalıdır.

İlgili Kurumlar

Başbakan Yardımcılığı, Maliye Bakanlığı

Sorun 4

Gazeteci olarak çalışanların çalışma koşullarına ilişkin 212 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun'da (5953) 1962 yılından bu yana etkili düzenleme yapılmamış olması

Açıklama

Gazeteciliğin bir meslek olarak çalışma koşullarında çok uzun dönemden beri geliştirici ve iyileştirici düzenleme yapılamamıştır. Gazetecilerin ücretlerini düzenli almaları veya hak ve çıkarlarını bir mesleki örgüt aracılığıyla korumaları önünde yasal engel bulunmasa da, fiilen işleyen bir mekanizma kalmamıştır. Gazeteciliğin koşulları giderek kötüleşmektedir.

Çözüm Önerisi

Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü tarafından Kanun'un güncel ihtiyaçlar doğrultusunda yenilenmesine yönelik başlatılan çalışma, TOBB Türkiye Medya ve İletişim Meclisi, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti ve Gazeteciler Sendikası ile yerel gazetelerin temsilcilerine danışılarak ve mesleğin nitelik ve niceliğini etkileyen yeni gelişmeler de değerlendirilerek devam ettirilmeli ve mevzuat çalışması yapılmalıdır.

İlgili Kurumlar

Başbakan Yardımcılığı, Ekonomi Bakanlığı

Sorun 5

Dağıtım örgütlenmesine ilişkin sorunlar

Açıklama

Yazılı medyada okuyucuya erişebilirlik önemli ölçüde dağıtım örgütlenmesine bağlıdır. Dağıtım örgütlerinin tekelleşmeleri ya da az sayıda firmanın kontrolü altında olmaları özgür, özgün yayıncılığı ve çok sesliliği korumak ve geliştirmek isteyen medyanın önünde bir engel oluşturmaktadır.

Çözüm Önerisi

Teşvik sisteminde dağıtım örgütlerine yatırımı özendiren olanaklar sağlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Ekonomi Bakanlığı

KURUM İNDEKSİ

A

AB Bakanlığı 26, 107, 143, 176
Adalet Bakanlığı 17, 18
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 9, 12, 170
Anayasa Mahkemesi 192

B

Başbakanlık 12, 90
Başbakan Yardımcılığı 90, 255, 256
BDDK 5, 8, 182, 202, 239
Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 8, 12, 13, 14, 16, 21, 22, 24, 25, 26, 29, 33, 39, 44, 68, 83, 84, 88, 95, 96, 99, 102, 104, 108, 119, 123, 127, 130, 131, 134, 135, 138, 142, 144, 148, 155, 162, 170, 186, 187, 194, 195, 198, 199, 200, 205, 232, 238, 241
BİST 5, 17, 18, 239, 240, 241, 242, 243
BOTAŞ 5, 70, 71, 72, 178
BTK 174, 190, 191, 192

Ç

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 12, 14, 30, 32, 43, 51, 55, 61, 151, 154, 158, 160, 162, 163, 225, 250
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 21, 26, 38, 50, 52, 60, 61, 62, 63, 68, 78, 88, 91, 94, 95, 98, 99, 102, 107, 108, 138, 180, 192, 216, 217, 228, 229, 230, 247, 248, 250, 251, 252

D

Dışişleri Bakanlığı 56, 57, 115, 120, 176

E

Ekonomi Bakanlığı 9, 12, 21, 22, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 38, 56, 57, 71, 82, 86, 88, 95, 98, 99, 103, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 114, 115, 123, 131, 135, 143, 148, 167, 168, 176, 178, 179, 198, 200, 209, 213, 221, 229, 246, 256
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 21, 24, 30, 39, 66, 67, 68, 70, 71, 72, 74, 75, 78, 79, 87, 90, 92, 96, 98, 106, 123, 135, 179, 217, 246, 248, 250
EPDK 5, 65, 66, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 75, 78, 98, 106, 135, 204, 248
Eximbank 5, 86, 114, 178, 179, 199, 229

G

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 28, 91, 126, 127, 128, 130, 131, 204, 205, 208, 209, 212
Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 12, 17, 18, 21, 22, 25, 29, 38, 39, 43, 44, 60, 61, 67, 68, 75, 76, 88, 94, 95, 96, 115, 118, 120, 126, 140, 147, 167, 168, 171, 174, 175, 237, 254

H

Hazine Müsteşarlığı 15, 17, 18, 119, 139, 152, 155, 199, 213, 230, 234, 236, 237, 240, 243

İ

İçişleri Bakanlığı 43, 52, 61, 84, 99, 139, 147, 162, 163, 164, 170, 216, 232, 236, 252
İŞKUR 5, 184, 225, 250

K

Kalkınma Bakanlığı 9, 10, 12, 13, 14, 84, 142, 144, 151, 176, 186, 228
Karayolları Genel Müdürlüğü 248
KİK 5, 22, 29, 54, 55, 63, 155, 184, 186, 228, 229
KOSGEB 5, 8, 83, 183, 232, 238, 241
Kültür ve Turizm Bakanlığı 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 166

M

Maliye Bakanlığı 12, 17, 20, 28, 29, 30, 32, 33, 39, 42, 48, 50, 52, 54, 55, 62, 63, 73, 75, 79, 82, 86, 87, 94, 98, 110, 111, 112, 114, 115, 118, 119, 122, 126, 130, 134, 139, 143, 147, 150, 151, 152, 154, 158, 159, 166, 168, 178, 191, 200, 204, 212, 216, 217, 220, 229, 233, 237, 242, 250, 255
Merkezi Kayıt Kuruluşu 5, 242
Milli Eğitim Bakanlığı 12, 13, 43, 120, 130, 184, 199, 204, 224, 225, 226, 250
Milli Savunma Bakanlığı 114, 115
MKK 5, 242

O

Orman ve Su İşleri Bakanlığı 78, 79, 90, 95, 102, 119, 122

Ö

ÖİB 128, 180

R

Rekabet Kurumu 70
RTÜK 5, 128

S

Sağlık Bakanlığı 25, 128, 131, 150, 151, 152, 154, 155, 158, 159, 160
SGK 5, 19, 23, 27, 31, 32, 37, 41, 45, 49, 53, 55, 59, 61, 65, 69, 73, 77, 81, 85, 89, 93, 97, 101, 105, 113, 117, 121, 125, 129, 130, 133, 137, 141, 145, 149, 150, 153, 155, 157, 158, 159, 160, 161, 165, 169, 173, 177, 181, 185, 189, 193, 197, 201, 203, 207, 211, 215, 217, 219, 223, 227, 231, 235, 239, 245, 249, 253
SPK 5, 17, 18, 239, 240, 241, 242, 243

Ş

Şeker Kurumu 128, 130

T

TCDD 5, 144
TCMB 5, 19, 23, 27, 31, 37, 73, 85, 93, 105, 117, 121, 125, 129, 133, 141, 157, 177, 181, 197, 211, 213, 249, 253
TOKİ 5, 88, 155
TPE 5, 118, 193, 195
TRT 5, 78, 98, 106, 112, 119, 135, 204
TSE 5, 39, 95, 96, 100, 162
TÜBİTAK 5, 16, 26, 183
TÜİK 5, 19, 23, 27, 31, 37, 73, 77, 85, 89, 93, 97, 101, 105, 113, 117, 121, 125, 129, 133, 141, 145, 157, 165, 173, 177, 181, 185, 189, 197, 201, 203, 207, 209, 211, 215, 223, 227, 245, 249, 253
Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 146, 147, 148

U

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı 22, 47, 87, 100, 138, 144, 166, 167, 170, 171, 172, 174, 176, 178, 179, 180, 183, 190, 191, 192, 216, 248, 251, 255

Y

YÖK 5, 13, 16, 43, 120, 152, 167, 184, 186, 195, 199, 219, 221